

PREIĻU ,

GALVENĀ BIBLIOTĒKA

DARBA PĀRSKATS PAR 2024

SATURS

SATURS	2
SAĪSINĀJUMI	5
PĀRSKATA PERIODA KOPSAVILKUMS	6
1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS	9
1.1. Īss situācijas apraksts	9
1.2. Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā	10
1.3. Bibliotēkas akreditācija	10
2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS	11
3. BIBLIOTĒKAS MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS	12
3.1. Jaunu ēku būvniecība	13
3.2. Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām	13
3.3. Iekārtas, aprīkojums	13
3.4. Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā	15
4. PERSONĀLS	16
4.1. Personāla raksturojums	16
4.2. Apbalvojumi un pateicības	16
4.3. Finansējums personāla attīstībai	16
4.4. Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošana	19
4.5. Problēmas un to risinājumi personāla jomā	19
5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA	20
5.1. Galvenie rādītāji	20
5.2. Pakalpojumu attīstība, jauninājumi — kopaina, piemēri, vērtējums	22
5.3. Bibliomāts (grāmatu pakomāts)	23
5.4. E-grāmatu bibliotēka	24
5.5. Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti	25
5.6. Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums	28
5.7. Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām	28
5.8. Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā	28
5.9. Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām	29
5.10. Uzziņu un informācijas darbs	33
5.11. Bibliotēkas izglītojošā darbība	36
5.12. Medijpratība	38
5.13. Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem	39
5.14. Tiessaistes katalogs kā pakalpojums	40

5.15. Digitalizācija	44
5.16. Iekšzemes un starptautiskais SBA	45
5.17. Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā	45
6. KRĀJUMS	47
6.1. Krājuma komplektēšana un organizācija	47
6.2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums	47
6.3. Krājuma pārbaude (inventarizācija).....	48
6.4. Krājuma rādītāji	48
6.5. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā ..	49
6.6. Datubāzes	51
6.7. Krājuma un datubāzu popularizēšana	51
6.8. Programma „Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”	53
6.9. Darbs ar parādniekiem	54
6.10. Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības	54
7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM	56
7.1. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji	56
7.2. Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām	57
7.3. Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes	59
7.4. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi.....	64
8. NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS	65
8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes, jauninājumi novadpētniecības darbā	65
8.2. Novadpētniecības krājums	66
8.3. Novadpētniecības darba popularizēšana	71
8.4. Jauninājumi novadpētniecības darbā	71
8.5. Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi	71
8.6. Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības	72
9. PROJEKTI.....	73
9.1. Projektu apraksts	74
9.2. Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem	75
10. PUBLICITĀTE	77
10.1. Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem	77
10.2. Bibliotēkas informācija tīmeklī.....	77
10.3. Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi	81
10.4. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi	81
11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS	82
11.1. Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām.....	82
11.2. Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes	85
11.3. Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība.....	86
11.4. Bibliotēku interešu aizstāvības darbs	87
11.5. Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā	87

11.6. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums.....	88
12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS	91
12.1. Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā	91
12.2. Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi.....	93
12.3. Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām.....	99
12.4. Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem	100
12.5. Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā).....	100
12.6. Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības	101
PIELIKUMI.....	102
Bibliotēkas organizatoriskā struktūras shēma	103
Bibliotēkas apmeklētāju statistikas grafiskais attēlojums	104
Publikācijas.....	107

SAĪSINĀJUMI

- ANO — Apvienoto Nāciju Organizācija
BAC — Bibliotēku attīstības centrs
BIS ALISE — bibliotēku informācijas sistēma ALISE
BJVŽ — Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija
BLN — Bērnu literatūras nodaļa
ED — *Europe Direct*
ES — Eiropas Savienība
ESIP — Eiropas Savienības informācijas punkts
ESF — Eiropas Sociālais fonds
IKT — informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
JEPVĢ — Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija
KISC — Kultūras informācijas sistēmu centrs
LNB — Latvijas Nacionālā bibliotēka
LBB — Latvijas Bibliotekāru biedrība
Preiļu GB — Preiļu Galvenā bibliotēka
RTRIT — Valsts SIA “Rīgas tūrisma un radošās industrijas tehnikums”
SBA — starpbibliotēku abonements
TAIC — tūrisma attīstības un informācijas centrs
TN — tautas nams
UNESCO LNK — Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas
Latvijas Nacionālā komisija
VID — Valsts ieņēmumu dienests
VLPF — Viduslatgales pārnovadu fonds
VKKF — Valsts kultūrkapitāla fonds

PĀRSKATA PERIODA KOPSAVILKUMS

Preiļu GB darba prioritātes un sasniegumi

- Oriģinālliteratūras un lasītprasmes popularizējošu pasākumu rīkošana pilsētas, novada un Latgales reģiona mērogā;
- Konsultatīvas un metodiskas palīdzības sniegšana Preiļu novada bibliotēkām;
- Konsekvents darbs krājuma sakārtošanā;
- Bibliotēkas darbinieku profesionālā pilnveide apmeklējot kursus, seminārus, konferences klātienē un tiešsaistē;
- Preiļu GB un pagastu bibliotēku darbinieku novērtēšana;
- Kārtējo krājuma inventarizāciju veikšana kopkataloga dalībbibliotēkās
- Projektu izstrāde un realizācija.

Jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide

- Pasākumu cikls "Bibliotēka senioriem";
- Pasākumu cikls - informatīvi izklaidējoša rīta stunda "Iepazīsti bibliotēku" personām ar īpašām vajadzībām (sadarbībā ar Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas aprūpes centru);
- Dzejas dienu pasākums "Dzejas kafejnīcā".
- Nekonference jauniešiem "Grāmata un telefons. Atklātais rings."
- Latviešu tradīcijas popularizējošs pasākums: iešana ķekatās "Nerejat'i ciema suni".

Nozīmīgi/jauni projekti

- Pārskata periodā tika atbalstīti divi VKKF projekti un piesaistīti 2300,00 EUR literatūru un vietējās tradīcijas popularizējošu pasākumu organizēšanai dažādām vecuma grupām. Latgales reģiona attīstības aģentūras Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas "Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma" atbalstītās "Latgales kultūras programmas 2024" projektu konkursā finansējums piešķirts Preiļu Galvenās bibliotēkas projektam "Nekonference jauniešiem "Grāmata un telefons. Atklātais rings." un VKKF 2024.gada 3.projektu konkursā tika atbalstīts Preiļu Galvenās bibliotēkas projekts "Grāmatas ceļamaizei", kura īstenošana tiks uzsākta 2025.gadā.
- Turpinājās dalība ED Austrumlatgalē projektā (vadošais partneris Rēzeknes novada pašvaldība), kur saņemts 3560,00 EUR atbalsts pasākumu organizēšanai.

"Restarts lasīšanai"

Sabiedrības iesaistes kustībā "Restarts lasīšanai", lai nostiprinātu lasīšanas tradīcijas sabiedrībā un pilnveidotu jaunās paaudzes lasītprasmi, Preiļu GB BLN līdzdarbojas, aktualizējot galvenās valsts mēroga lasīšanas veicināšanas programmas: "Bērnu, jauniešu un vecāku žūriju", "Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības", "Grāmatu startu" un lokālo vasaras lasīšanas konkursu "Krauklis iesaka izlasīt", kā arī organizējot daudzveidīgus citus lasīšanas veicināšanas un literatūru popularizējošus pasākumus – tikšanās ar latviešu oriģinālliteratūras autoriem, literārās nodarbības, radošās nodarbības ar kopēju grāmatu lasīšanu u.c.. Lasītprasme ir izglītības ieguves pamatprasme, kas nepieciešama, lai izprastu ne vien humanitāros

priekšmetus, bet arī eksaktās zinātnes, kas ir viens no veiksmīgas valsts attīstības priekšnoteikumiem. Šobrīd sabiedrības iesaistes kustības "Restarts lasīšanai" norises balstās uz bibliotekāru pašiniciatīvu un radošumu.

LNB datu centra problēmas ietekme publisko bibliotēku darbā

2024.gada 1.jūlijā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) datu centrā tika konstatēti darbības traucējumi, kas ietekmēja BIS ALISE kopkatalogu darbību. BIS ALISE sistēma pārstāja darboties, kā rezultātā bibliotēkā nebija iespējams pilnvērtīgi veikt ikdienas darbu un pilnā apjomā nodrošināt bibliotekāros pakalpojumus – automatizēti veikt grāmatu un citu dokumentu izsniegšanu/saņemšanu, katalogizēšanu, komplektēšanu, meklēšanu un atlasīšanu, veikt izdevumu pasūtīšanu, izmantojot starpbibliotēku abonementu, atzīmēt bibliotēkas apmeklējumu. Lietotājiem nebija pieejams elektroniskais kokatalogs, attālinātā grāmatu rezervēšana un lietošanas termiņa pagarināšana, izdevumu pasūtīšana uz bibliomātu. Nebija pieejama 3td e-grāmatu bibliotēka.

Preiļu GB lietotāju apkalpošana tika veikta bez BIS Alise sistēmas, datus par lasītājiem izsniegtajiem/saņemtajiem resursiem fiksējot manuāli uz papīra vai Excel dokumentā. Lai sniegtu uzziņas par dokumentu esamību, neesamību un atrašanās vietu bibliotēkas krājumā, bibliotekāriem nācās paļauties uz pieredzi un zināšanām, loģisko domāšanu, izmantot Google meklētāju.

BIS ALISE darbība Preiļu reģiona publiskajās un izglītības iestāžu bibliotēkās tika atjaunota 10.jūlijā. Atsākot darbu sistēmā, tika konstatēts, ka daļa datu un darbību, kas veiktas pēc 30. jūnija, nebija saglabājušās. Sistēmā nebija datu par 1. jūlijā lasītājiem izsniegtajiem/saņemtajiem izdevumiem, izsniegumu lasītavā, par ierīču izmantošanu. Tika konstatēts, ka ir grāmatas kas jau nodotas, bet sistēmā vēl skaitās pie lietotāja, vai tieši pretēji, grāmatas atrodas pie lasītāja, bet sistēmā skaitās pozīcijā "Plauktā". Ņemot vērā, ka tika uzkrāts liels manuāli fiksēto datu apjoms, datu pārnese process uz BIS ALISE bija resursus prasošs un laikietilpīgs. Preiļu GB jauni eksemplāri 1.jūlijā kopkatalogā netika reģistrēti, nebija arī norakstītu eksemplāru.

Ņemot vērā, ka sistēmas darbības pārtraukuma laikā nebija iespējams veikt automatizētu lietotāju apkalpošanu u.c. darbības, par šo periodu BIS ALISE uzskaitītie dati ir nepilnīgi. Datu neprecizitāte var ietekmēt bibliotēkas darba pārskata rezultātos rādītājus.

Septembrī sistēmbibliotekāre veica Preiļu GB bibliotekāru aptauju. Tās mērķis bija noskaidrot, ar kādām neērtībām un problēmām bibliotekāriem nācās saskarties BIS ALISE nepieejamības laikā un pēc BIS ALISE darbības atjaunošanas, kas būtu jāņem vērā, ja šāda situācija atkārtotos. Apkopojot aptaujas rezultātus, secināts, ka notikušais parādīja, cik svarīga ir spēja ātri piemēroties nebijušiem darba apstākļiem un cik ļoti esam atkarīgi no tehnoloģijām. Daži citāti no bibliotekāru paustā: – "Neesam gatavi tādai situācijai, daļēji "paralizēts" darba process"; "Traki un bēdīgi bez BIS ALISE. Arī baisi, ka līdzī pavelk arī kopkatalogu un ķēdes reakcijā vēl nojukušas arī citas datu bāzes." Bibliotekāri atzina, ka vislielākās neērtības ir sagādājuši uzziņu sniegšana, lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024" darba nodrošināšana, tas, ka izmantotas dažādas izdevumu saņemšanas/izsniegšanas uzskaites metodes, uzkrāto datu ievadīšana sistēmā pēc tās darbības atjaunošanas, trūcis informācijas, bijusi neskaidrība par notiekošo. Aptaujas dalībnieki ir pauduši arī savus ieteikumus un priekšlikumus, norādot, ka vēlētos operatīvāku informēšanu

no sistēmas uzturētāju puses, vairāk informācijas bibliotekāriem un lasītājiem, konkrētu, savlaicīgu rīcības plānu no bibliotēkas vadības puses, ka būtu vērtīgi uzzināt, kā tika nodrošināta lietotāju apkalpošana citu reģionu galvenajās bibliotēkās.

Problēmas, to risinājumi

Novecojusi datortehnika bibliotēkas apmeklētājiem apgrūtina e-pakalpojumu izmantošanu un palēnina darbu. Plānot pašvaldības budžetā, projektos līdzekļus jaunu datoru iegādei.

Nepievilcīga, krāsu mainījusi un vandāļu roku pabojātā ēkas āriene rada negatīvu iespaidu. Pašvaldība plāno īstenot energoefektivitātes projektu.

Bibliotēkas mājas lapa tehniski novecojusi, apgrūtina e-pakalpojumu, digitālo materiālu ievietošanu u.tml. Plānot pašvaldības budžetā, projektos līdzekļus jaunas mājas lapas izstrādei.

1. VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS

1.1. Īss situācijas apraksts

Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

Preiļu GB pārskata periodā darbojās kā Preiļu novada pašvaldības kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kas veica kultūras mantojuma — iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, katalogizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošināja tajā esošās informācijas publisku pieejamību un tās izmantošanu.

Preiļu GB mērķis — ģimenes orientēta brīvpieejama, demokrātiska bibliotēka, kas:

- nodrošina brīvu plašas informācijas pieejamību,
- sekmē mūžizglītības iespējas un kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanu un popularizēšanu,
- iesaistās daudzveidīgās lasītveicināšanas programmās,
- piedāvā plašu kultūras pasākumu klāstu, kļūstot par vietējās sabiedrības nozīmīgu izglītības, kultūras un atpūtas centru.

Preiļu GB ir novada lielākā bibliotēka, atrodas Preiļu pilsētas centrā. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PLMP) datiem uz 2025. gada 1. janvāri Preiļu novadā ir deklarēti 16318 iedzīvotāji. Pārskata periodā iedzīvotāju skaits Preiļu novadā samazinājies par 172 personām.

Pārskata perioda noslēgumā Preiļu GB ir metodiskā un konsultatīvā darba centrs 17 Preiļu novada publiskajām bibliotēkām un 11 izglītības iestāžu bibliotēkām.

2023. gadā reģiona bibliotēkas funkciju veikšana novada publiskajās bibliotēkās atsevišķi netika finansēta, jo administratīvi teritoriālās reformas rezultātā Preiļu GB ir reģiona galvenā bibliotēka sava novada publiskajām bibliotēkām - Preiļu GB struktūrvienībām.

Informācija par padotībā esošajām iestādēm

Preiļu GB pakļautībā 2024. gadā bija 17 struktūrvienības. Preiļu novadā esošās publiskās bibliotēkas:

1. Aglonas bibliotēka	10. Saunas bibliotēka
2. Aizkalnes bibliotēka	11. Silajāņu bibliotēka
3. Ārdavas bibliotēka	12. Sīļukalna bibliotēka
4. Galēnu bibliotēka	13. Smelteru bibliotēka
5. Kastīres bibliotēka	14. Stabulnieku bibliotēka
6. Pelēču bibliotēka	15. Upmalas bibliotēka
7. Riebiņu bibliotēka	16. Vanagu bibliotēka
8. Rožkalnu bibliotēka	17. Vārkavas bibliotēka
9. Rušonas bibliotēka	

Pārskata periodā Preiļu novadā atrodas 10 izglītības iestāžu bibliotēkas:

1. Aglonas vidusskolas bibliotēka;
2. Galēnu pamatskolas bibliotēka;

3. Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzijas bibliotēka;
4. Pelēču pamatskolas bibliotēka;
5. Preiļu 1.pamatskolas bibliotēka;
6. Preiļu 2. vidusskolas bibliotēka;
7. Riebiņu vidusskolas bibliotēka;
8. Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma Struktūrvienības (RTRITS) Preiļi bibliotēka;
9. Aglonas vidusskolas mācību vietas Rušona bibliotēka;
10. Vārkavas pamatskolas bibliotēka (pirms tam - Vārkavas vidusskolas bibliotēka).

Pārskata periodā tika slēgta Salas sākumskola un līdz ar to arī Salas sākumskolas bibliotēka. Skatīt pielikumu Nr.1. [Bibliotēkas organizatoriskā struktūras shēma](#)

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā

Tabula "Bibliotēku sadarbības modelis"

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	X
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

Preiļu novadā ir centralizēts bibliotēku sadarbības modelis, kas būtiski atvieglo sadarbību un reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu. 2024.gadā turpinājām nostiprināt sadarbības un dokumentu aprites veidus, veicām konsultatīvo darbu, mēģinājām ieklausīties bibliotēku darbinieku vēlmēs, aizstāvējām bibliotēku intereses Preiļu novada pašvaldībā.

1.2. Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā

Būtiskas izmaiņas Preiļu GB darbībā pārskata periodā nav notikušas.

1.3. Bibliotēkas akreditācija

Bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Preiļu GB ir Preiļu novada pašvaldības iestāde, tāpēc bibliotēkas pamatbudžetu veido pašvaldības piešķirtais finansējums.

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2022	2023	2024
KOPĀ (EUR):	288958	316691	356724
Pašvaldības finansējums	284652	312404	353723
Citi ieņēmumi:	4306	4287	3001
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	356	787	701
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	0	0	0
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	3950	3500	2300
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	0	0	0

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)	284652	312404	353723
<i>t.sk. darbinieku atalgojums (bruto)</i>	218052	251229	287311
<i>t.sk. krājuma komplektēšana</i>	15682	13983	15833
<i>t.sk. pārējie izdevumi</i>	50918	47192	40579

Finansiālais nodrošinājums 2024. gadā atbilda bibliotēkas pamatuzdevumu un pamatfunkciju nodrošināšanai un veikšanai.

Skaitļi rāda, ka pārskata periodā pašvaldības piešķirtais finansējums ir nedaudz lielāks. Tas skaidrojams ar to, ka pārskata periodā nedaudz tika paaugstinātas darbinieku algas. Nedaudz palielinājās krājuma attīstībai piešķirtie finanšu līdzekļi, bet samazinājās pārējie izdevumi. Pārskata periodā tika atbalstīti arī divi VKKF projekti un piesaistīti 2300,00 EUR literatūru un tradīcijas popularizējošu pasākumu organizēšanai dažādām vecuma grupām. Bibliotēkas attīstību un izmaiņas bibliotēkas pakalpojumu piedāvājumā pārskata periodā ietekmēja arī dalība ED Austrumlatgalē projektā, kur saņemti EUR 3560,00 pasākumu organizēšanai. ED Austrumlatgalē projektā iegūtie līdzekļi neparādās ieņēmumu un izdevumu sadaļā, jo visus rēķinus projekta realizācijas gaitā apmaksāja Rēzeknes novada pašvaldība, kas ir projekta vadošais partneris.

Papildus informāciju par projektiem un projektu finansējumu skatīt: [9. PROJEKTI](#).

3. BIBLIOTĒKAS MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Bibliotēka atrodas pašvaldībai piederošā 2006. gadā renovētā ēkā (ēka būvēta 1979. gadā). Bibliotēkas kopējā platība — 1999 m², no kuriem bibliotēkas lietotāju apkalpošanai ir atvēlēti 1374 m², kuros izvietotas 90 lasītāju darba vietas. Bibliotēkas 1. stāvā izvietotā krātuve aizņem 40 m² bet pārējās tehniskās telpas — 585 m². Telpu tehniskais stāvoklis labs, taču telpas būtu nepieciešams aprīkot ar modernāku un mūsdienīgāku iekārtojumu. Steidzami nepieciešama bibliotēkas fasādes atjaunošana.

Bibliotēkas telpas atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības 11. mērķim. Bibliotēkas telpas ir drošas un pieejamas publiski. Iestādē darbojas lifts, līdz ar to bibliotēkas pakalpojumi pieejami ikvienam, t.sk. cilvēkiem ar kustību traucējumiem, vecākiem ar bērniem ratiņiem.

Domājot par ANO Ilgtspējīgas attīstības 11. mērķi - nodrošināt drošu, iekļaujošu un pieejamu zaļo un sabiedrisko zonu vispārēju pieejamību – katru gadu tiek uzlabots bibliotēkas teritorijā esošais spēļu laukums, kurš ir aprīkots tā, lai varētu spēlēt lielformāta spēles un kur ir ierīkoti ērti soliņi. Laukums nodrošina piemērotu vidi atpūtai un āra nodarbībām, kas tiek organizētas bibliotēkas ietvaros.

Pārskata periodā rekonstrukcijas darbi un lielāki remontdarbi bibliotēkā netika veikti, bet, domājot par bibliotēkas vizuālo tēlu, darbinieki pašu spēkiem atsvaidzināja Preiļu GB foajē patrepi - pārkrāsoja sienu un uz tās izveidoja dekoratīvu dēlišu akcentu.

3.2.1. att. Preiļu GB foajē patrepe pirms remontdarbiem

3.2.2. att. Sienas krāsošana

3.2.3. att. Sienas dekorēšana ar dēļiem

3.2.4. att. Siena pēc remontdarbiem

3.1. Jaunu ēku būvniecība

2024. gadā jaunu ēku būvniecība netika veikta.

3.2. Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām

2024. gadā bibliotēkā telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām netika veikta.

3.3. Iekārtas, aprīkojums

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/ neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	17	12	Darbiniekiem - labs; Apmeklētājiem- neapmierinošs.	Datori ir no 2012.gada līdz 2020.gadam
Datori (portatīvie)	4	15	Darbiniekiem - apmierinošs; Apmeklētājiem - labs	Darbinieku portatīvie datori no 2011.gada līdz 2015.gadam, Apmeklētāju - 2018.gads.
Multifunkcionālās iekārtas	1	4	Apmierinošs	1 melnbaltās multifunkcionālās iekārtas (2006.gads) un 4 krāsainās multifunkcionālās iekārtas (2013., 2015., 2017. 2019.gadi). Regulāri tiek veikti remontdarbi.
Printeri	3	-	1 labs 2 apmierinoši	2014. gads 2018. gads
Skeneri	1	1	1 apmierinošs 1 teicams	2021. gadā iegādāts A3 skeneris
Citas iekārtas:				
Specializētā datortehnika cilvēkiem ar redzes traucējumiem	-	1	apmierinošs	2014. gads
E-grāmatu lasītāji	-	2	apmierinošs	2015. gads

Planšetdatori	-	4	apmierinošs	2015. gads
Interaktīvā tāfele	-	2	1 apmierinošs 1 teicams	2019. gadā nopirkta jauna interaktīvā tāfele. Darbojas arī otra 2006. gadā iegādātā interaktīvā tāfele, kurai 2018. gadā nopirkts jauns projektors.
Grāmatu drošības sistēma	-	1	teicams	2006.gadā iegādātā grāmatu drošības sistēma strādā labi.
Cīvēku plūsmas skaitītājs	1	-	teicams	2023.gads
Kases aparāts	1	-	teicams	2016. gads
Projektori	1	2	labs	2006.gads un 2019.gads
Spoguļkamera	1	-	labs	
Laminēšanas iekārta A4, A3	-	2	Labs (A4) teicams (A3)	
XBox ar Kinect sensoru	-	1	labs	
Dokumentu iesiešanas sistēma	-	1	labs	
Brošēšanas iekārta	-	1	labs	
Videokamera	1	-	apmierinošs	
Diktafons	-	1	apmierinošs	
Akustiskā sistēma		1	labs	
Virtuālās realitātes brilles	-	1	apmierinošs	2019. gads
Bibliomāts	-	1	teicams	2022.gads
Televizori	-	4	teicams	2019.gadā (3 gab.) iegādāti Ģimenes digitālo aktivitāšu centrā un un 2023.gadā (1 gab.) bibliotēkas pakalpojumu, aktivitāšu reklamēšanai interaktīvā veidā

Pamatā tehnoloģiskā bāze bibliotēkā ir laba, taču ir arī tehnoloģijas, kurām tuvākajos gados vajadzētu plānot nomaiņu.

Nākotnes ieceres:

- Ģimenes digitālo aktivitāšu centra tehnoloģiskās bāzes uzlabošana, jaunu pakalpojumu ieviešana (Interreg Latvija-Lietuva projekts);
- Turpināt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju modernizāciju;
- Preiļu GB regulāra apkārtnes un telpu labiekārtošana, pilnveidošana un uzturēšana;
- Preiļu GB ēkas fasādes apdares atjaunošana, energoefektivitātes uzlabošana.

3.4. Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Pašvaldības finansējums datortehnikas u. c. tehnisko iekārtu atjaunošanai, bibliotēkas telpu/zonu pilnveidošanai ir nepietiekošs. Lai risinātu šo problēmu, bibliotēka mēģina iesaistīties projektos, lai iegūtu papildus finansējumu materiāltechniskā nodrošinājuma uzlabošanai.

Nepieciešams atjaunot lasītājiem pieejamo datortehniku, modernizēt IT un regulāri papildināt bibliotēkas materiāli tehnisko bāzi ar jauniem interaktīvajiem risinājumiem. Jāsāk domāt arī par pakāpenisku telpu krāsojuma atjaunošanu, modernāku interjeru u.tml.

Lai risinātu augstāk minētās problēmas Preiļu GB iesaistās Interreg Latvija-Lietuva projektā, Preiļu novada pašvaldība plāno piedalīties energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos.

4. PERSONĀLS

4.1. Personāla raksturojums

Pārskata perioda sākumā Preiļu GB strādāja 20 darbinieki - 14 bibliotekārie darbinieki un seši tehniskie darbinieki. No kopējā bibliotekāro darbinieku skaita sešiem darbiniekiem ir profesionālā izglītība (divi ar maģistra grādu, viens ar bakalaura grādu un trīs ar vidējo speciālo izglītību). Pārējiem astoņiem bibliotekārajiem darbiniekiem izglītība ir citās jomās (viens ar maģistra grādu, pieci ar bakalaura grādu un divi ar koledžas izglītību). Pārskata periodā Preiļu GB metodiķe nokārtoja profesionālās kvalifikācijas eksāmenu LNB.

Pārskata periodā darba attiecības ar bibliotēku beidza BLN bibliotēku informācijas speciāliste darbā ar jauniešiem Natālija Ruža. Konkursā uz vakanto vietu uzvarēja un 2024.gada oktobra beigās uzsāka darbu Guna Egle.

Iepriekšējā pieredze klientu apkalpošanā un uzstāšanās auditorijas priekšā Gunai ir palīdzējusi veidot komunikācijas un sadarbības prasmes, kas ir būtiskas darbam bibliotēkā. Viņa ir attīstījusi prasmi organizēt pasākumus, radošās darbnīcas, kā arī spēju pielāgoties dažādu vecumposmu auditorijai.

Guna ar aizrautību pieņem jaunas zināšanas, ļauj izaicinājumiem un ir pārliecināta, ka viņas mīlestība pret grāmatām un vēlme veicināt to pieejamību bērniem un jauniešiem var dot pozitīvu ieguldījumu Preiļu Galvenās bibliotēkas darbā.

4.2. Apbalvojumi un pateicības

Bibliotēka ik gadu iesaistās Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas projektā. Pārskata gadā tika saņemta pateicība no Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja un Latvijas Nacionālās bibliotēkas par piedalīšanos Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas 2024 norisēs.

4.3. Finansējums personāla attīstībai

Sastādot ikgadējo budžetu, katram bibliotekārajam darbiniekam tiek ielānoti līdzekļi profesionālajai pilnveidei, savu kompetenču paaugstināšanai. Pārskata periodā no pašvaldības budžeta šim mērķim izlietotā summa ir ļoti maza – 215,00 EUR semināru, kursu, apmācību dalības maksa un 172,00 EUR izdevumi komandējumiem un darba braucieniem. Jāņem vērā tas, ka kursu piedāvājumu tiešsaistē un bez dalības maksas ir ļoti plašs, tāpēc darbinieki, ekonomējot laiku un naudu, mazāk apmeklēja maksas kursus klātienē un izmantoja iespēju profesionālās zināšanas papildināt attālināti. Pārskata periodā darbinieku izglītībai tika novirzīti arī ED Austrumlatgalē projekta līdzekļi 2033,00 EUR apmērā, noorganizējot konferenci bibliotēku darbiniekiem “Mēs esam Eiropas vērtību nesēji savā kopienā!”.

2024.gadā tika organizēts arī pieredzes apmaiņas brauciens Preiļu GB un pagastu bibliotēku darbiniekiem uz Inčukalna bibliotēku, Siguldas novada bibliotēku un Jūdažu bibliotēku un sabiedrisko centru.

Arī 2024. gadā uz bibliotēku tika aicināti lektori, tā nodrošinot iespēju lielākam bibliotekāru skaitam pilnveidoties.

Preiļu GB darbinieki 2024. gadā kopā apmācībās pavadījuši 710,5 akadēmiskās stundas. Visvairāk kursus/izglītojošos pasākumus (konferences, lekcijas, vebinārus, u.c.) apmeklēja bibliotēkas BLN bibliotēku informācijas speciāliste, BLN Ģimenes digitālo aktivitāšu centra vadītāja (145,5 akadēmiskās stundas), vadītājas vietniece (106 akadēmiskā stundas) un sistēmbibliotekāre (80 akadēmiskās stundas).

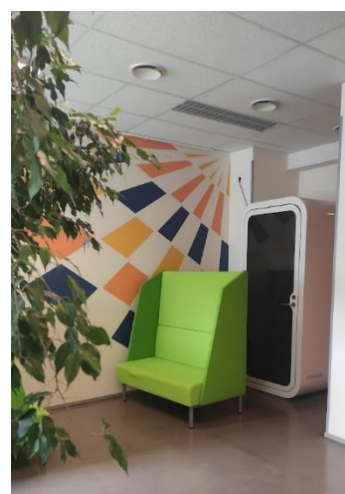
Darbinieki vairumā gadījumu izvēlējušies Latvijas Nacionālās bibliotēkas piedāvātās apmācības, bet ir apmeklējuši arī citu iestāžu un biedrību, piemēram, VARAM, Kultūras informācijas sistēmu centra, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkls, Datorzinību centra, Riga TechGirls, Latvijas Pašvaldību mācību centra u.c., organizētos kursus.

Kopumā darbinieki lielākoties izvēlējušies kursus, kas saistīti ar medijpratību, digitalizāciju, mākslīgo intelektu, drošību digitālajā vidē, komunikāciju sociālajos tīklos. Papildinātas arī zināšanas darbā ar jauniešu un bērnu auditoriju, novadpētniecībā, krājuma komplektēšanā, kā arī darbā ar BIS ALISE.

Pateicoties 2023. gadā Preiļu GB metodiķes Egijas Aleksejevas (tobrīd Egija Gribuste) Preiļu novada izglītības pārvaldē izietajiem svešvalodas (spāņu valodas) kursiem bez priekšzināšanām, Preiļu novada Izglītības pārvaldes Izglītības darba speciāliste - pieaugušo, karjeras un neformālās izglītības speciāliste Solvita Ķibere paaicināja Egiju 2024. gada maijā doties Erasmus+ īstermiņa (4 dienu) mobilitātes braucienā “Pieaugušo izglītotāju un izglītojamo tīkla veidošana pašvaldībā, mācīšanas un mācīšanās kvalitātes uzlabošana, izmantojot digitālos mācību rīkus” uz Saaremaa (Igaunijā). Projektā tika iepazīts Kuresāres reģionālā mācību centra darbs, modernās tehnoloģijas un telpas un plašais programmu piedāvājums dažādu mērķauditoriju studentiem. Noslēdzotajā dienā norisinājās vizīte pie mācību centra absolventa, vietējā uzņēmēja un iepazīšanās ar mazo uzņēmēju ikdienu un izaicinājumiem. Kuresāres pārsteigums bija Saare KEK muzeja apmeklējums un iepazīšanās ar tā īpašnieci – radošu un mērķtiecīgu uzņēmēju, kura no sagruvušas ēkas izveidoja konferenču zāli, ofisa telpas un lielisku muzeju ar neskaitāmiem eksponātiem no 20 gs. Kuresāres iedzīvotāju ikdienas dzīves. Netika palaista garām arī izdevība paviesoties Sāremas apgabala centrālajā bibliotēkā (*Saare Maakonna keskraamatukogu*) un Kuresāres arodskolas (*Kuressaare Ametikool*) bibliotēkā.

4.3.1 att. Saare KEK muzeja vizitācija

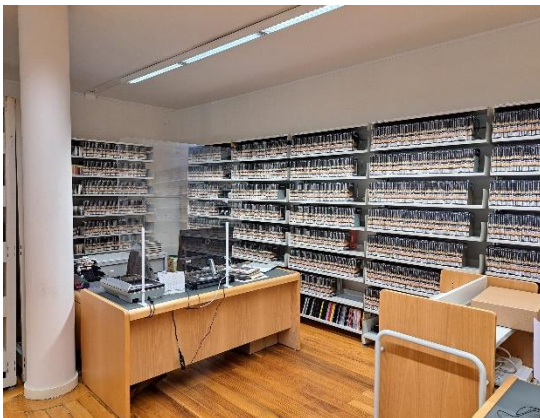
4.3.2 att. Krēsls klusai sēdēšanai Kuressaare ametikool skolas gaitenī

4.3.2 att. Gimarainšu pilsētas vēsturiskais centrs

Tā paša ERASMUS+ projekta ietvaros no 18. līdz 25. maijam Preiļu novada Izglītības pārvaldes Izglītības darba speciāliste - pieaugušo, karjeras un neformālās izglītības speciāliste Solvita Ķibere organizēja sadarbības partneriem grupu mobilitātes apmācību braucienu uz Portugāli, kurā piedalījās arī Preiļu GB vadītāja Ilona Skorodihina. Braucienā iepazīnām Portugāles vēsturi, kultūru,

izglītības sistēmu. Mobilitātes brauciena dalībnieki viesojās Karalienes Santas Isabelas bērnudārzā (Infantario Rainha Santa Isabel Barcelos), Ideia Atlantico biznesa centrā Bragā (Ideia Atlantico business center (Braga)), Tehnoloģiju un vadības skolu Profesionālo un pieaugušo mācību programmu īstenošanas vietā Barselosā (EMEC Empresa Municipal de Educacao e Cultura de Barcelos). Kā teica projekta kordinatore Solvita Ķibere: “Šai valstī pārsteidza izglītības lielā nozīme un izglītošanās plašais piedāvājums visos cilvēka dzīves posmos - socializācija un finanšu pratība jau pirmskolas līmenī, plašs profesionālo ieviržu piedāvājums pēc pamatzglītības iegūšanas, bezmaksas mūžizglītības pieejamība strādājošajiem, institūti senioriem.” Tika veltīts laiks arī Portugāles kultūrvēsturisko objektu apskatei Bragā, Portu, Barcelosā un Gimarainšu. Brīvajā laikā tika izmantota arī iespēja apmeklēt vietējo publisko bibliotēku Povoa de Varzim pilsētā (Biblioteca Rocha Peixoto Povoa de Varzim).

4.3.3 att. Publiskā bibliotēka Povoa de Varzim pilsētā (Biblioteca Rocha Peixoto Povoa de Varzim)

4.4. Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošana

Preiļu GB BLN darbinieces 2024. gadā izmantoja piedāvātās pašizglītošanās iespējas, lai celtu profesionālo līmeni, kas varētu nodrošināt sekmīgu un kvalitatīvu bibliotekāro darbu ar bērniem un jauniešiem. Informācija, zināšanas un pieredze tiek nodota arī reģiona bibliotēku darbiniecēm. Pārsvārā tika apmeklēti tiešsaistes semināri par darbu ar bērniem un jauniešiem.

BLN darbinieces piedalījās apmācībās un informatīvajos semināros par mākslīgā intelekta pielietojumu gan savā ikdienas darbā, gan darbā ar jauniešiem, kas pietuvina vairāk attiecīgajai bibliotēkas lietotāju kategorijai, skarot viņu interešu loku.

Tika apmeklēta konference par jaunākajām un aktuālākajām tendencēm bērnu un jauniešu literatūrā un reģionu kuratoru seminārs par Ziemeļvalstu literatūras nedēļu, kur gūtā informācija palīdz veidot mūsdienīga krājuma komplektēšanu un lasīšanas veicināšanas pasākumu īstenošanu ne tikai Preiļu GB, bet arī visā Preiļu reģionā.

Ļoti vērtīgi, izzinoši bija LNB Bibliotēku attīstības centra nozares speciālistes Madaras Vīlipas organizētās tīklošanās par darbu ar bērniem un jauniešiem, kurā diskutēt un dalīties pieredzē varēja ikviens visas valsts bibliotēkas darbinieks, kurš strādā ar jaunākās paaudzes lietotājiem. Preiļu GB BLN nodaļas radošums un inovatīva pieeja pasākumu organizēšanā tika pamanīta un novērtēta, aicinot dalīties pieredzē ar pārējiem Latvijas bibliotēku darbiniekiem par Preiļu GB organizēto kvestu jauniešiem.

Ģimenes digitālo aktivitāšu centra vadītāja ieguva sertifikātu par tehnoloģiju apgūšanu un apliecību par programmēšanas pamatu Python valodā apgūšanu (80h), kas dod atļauju vadīt robotikas nodarbības, iegūstot arī licenci interešu izglītības programmas “LEGO konstruēšana” īstenošanai. Lai varētu vadīt iepriekš minētās nodarbības, tika iegūta arī apliecība par darba devēju organizēto mācību programmu speciālo zināšanu bērnu tiesību aizsardzības jomā.

Digitālās bibliotēkas mācības darbiniekiem palīdzēs profesionāli orientēties interneta vietnē par digitālo objektu tipiem, kolekcijām, izlases kolekcijām, meklēšanas iespējām Digitālajā bibliotēkā, reģistrēta lietotāja priekšrocībām.

Seminārā par vecāku iesaisti bērnu lasītpriekā veicināšanā tika gūti praktiski piemēri darbam ar ģimenēm un saņemti ieteikumi sadarbībai ar vecākiem.

Gūtās zināšanas ļaus labāk un kvalitatīvāk organizēt pasākumu norises, palīdzēs veidot modernāku un mūsdienīgāku publicitātes materiālu atspoguļošanu digitālajā vidē, motivēs ieviest jaunas idejas bibliotekārajās aktivitātēs, kas spēs piesaistīt dažādu vecumposmu bibliotēkas lietotājus.

BLN kolektīvs aktīvi piedalījās Preiļu GB organizētajos pieredzes apmaiņas braucienos, kuros tika bagātināta pieredze un labās prakses piemēri tiek izmantoti kā iedvesmas avots turpmākajā darbā ar bērnu un jauniešu auditoriju un viņu ģimenēm.

4.5. Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Jau otro gadu pēc kārtas tika veikta darbinieku novērtēšana. Jāatzīst, ka ideja ir laba, bet ļoti laikietilpīga.

Iespējamā tuvāko gadu problēma — divi profesionāli un kompetenti darbinieki ir pensijas vecumā. Grūtības sagādās jaunu darbinieku piesaiste ar atbilstošu izglītību, zināšanām.

5. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

5.1. Galvenie rādītāji

Viens no Preiļu GB galvenajiem uzdevumiem ir kvalitatīvu un daudzveidīgu pakalpojumu sniegšana ikvienai bibliotēkas lietotāju grupai. Cenšamies apkalpot arī tādas lietotāju grupas, kuras pašas nevar apmeklēt bibliotēku klātienē.

Tāpat kā 2023.gadā, Preiļu GB pakalpojumu pieejamība lietotājiem tiek nodrošināta sešas dienas nedēļā. Bibliotēka pirmdienās strādā no plkst. 9.00 līdz 19.00, pārējās darba dienās no plkst. 9.00 līdz 18.00 un sestdienās no plkst. 10.00 līdz 15.00. Jūlijā un augustā, darbinieku atvaļinājumu laikā, bibliotēkas pakalpojumi nebija pieejami sestdienās.

Bibliotēkas pakalpojumu pieejamību attālinātiem lietotājiem nodrošina bibliotēkas tīmekļa vietne <http://www.preilubiblioteka.lv>. Tajā lietotāji var izmantot kopkatalogu, datubāzes un iepazīties ar bibliotēkā pieejamajiem pakalpojumiem, aktualitātēm. Aktuālā informācija par bibliotēkas piedāvājumiem pasākumiem, izstādēm, konkursiem u. c. aktivitātēm tiek publicēta arī sociālajos tīklos Facebook (<https://www.facebook.com/preilubiblioteka>), Instagram (<https://www.instagram.com/preilubiblioteka/>) un TikTok (<https://www.tiktok.com/@preilubiblioteka>).

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2022	2023	2024	% salīdz. ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	2304	2489	2519	+1,20
<i>t. sk. bērni</i>	831	966	977	+1,13
Fiziskais apmeklējums	22845	28553	28326	-0,79
<i>t. sk. bērni</i>	9187	13693	13595	-0,71
Virtuālais apmeklējums (bez sociālajiem tīkliem)	26100	28082	Nav statistikas	
Izsniegums kopā	49435	52035	57792	+11,06
<i>t. sk. grāmatas</i>	33515	35719	36440	+2,01
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	13428	12689	16985	+33,8
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	13402	16502	16663	+0,97
Lietotāji % no iedzīvotāju skaita apkalpes zonā	37	36	36	Nemainīgs
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	80	84	88	+4,76
Iedzīvotāju skaits (Preiļu pilsēta un Preiļu novads)	6304	7009*	7014*	+0,07
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	1033	1155**	1110**	-3,90

* 2023.gadā mainās Preiļu GB mērķauditorijas teritorija / apkalpes zona: Tā kā 2023.gada 1.jūlijā tika slēgta Preiļu novada Līču bibliotēka (vienīgā bibliotēka Preiļu pagastā), Preiļu GB pārņem arī šo apkalpes zonu, izveidojot ārējo apkalpošanas punktu "Līči". Pēc PMLP datiem: Preiļos ir 6070 deklarētie iedzīvotāji (par 10 mazāk salīdzinoši ar

iepriekšējo pārskata periodu), Preiļu pagastā ir 944 deklarētie iedzīvotāji (par 15 vairāk salīdzinoši ar iepriekšējo pārskata periodu).

****2023.gadā mainās Preiļu GB mērķauditorijas teritorija / apkalpes zona:** Tā kā 2023.gada 1.jūlijā tika slēgta Preiļu novada Liču bibliotēka (vienīgā bibliotēka Preiļu pagastā), Preiļu GB bibliotēka pārņēma arī šo apkalpes zonu, izveidojot ārējo apkalpošanas punktu "Liči". Pēc PMLP datiem: Preiļos ir 959 deklarētie bērni līdz 18 gadu vecumam (par 41 mazāk salīdzinoši ar iepriekšējo pārskata periodu), Preiļu pagastā ir 151 deklarētie bērni līdz 18 gadu vecumam (par 4 mazāk salīdzinoši ar iepriekšējo pārskata periodu).

Pārskata periodā par 1,2% ir palielinājies aktīvo reģistrēto lasītāju skaits, ir nedaudz palielinājies grāmatu izsniegums, bet periodisko izdevumu izsniegums palielinājies par 33,8%.

2024. gadā Preiļu GB elektroniskajā lasītāju datubāzē BIS ALISE reģistrēti 2519 aktīvie bibliotēkas lietotāji. Salīdzinot ar 2023. gadu, aktīvo reģistrēto lietotāju skaits ir palielinājies par 30 lietotājiem. Tie ir bibliotēkā oficiāli reģistrētie lietotāji, taču ir arī tādi bibliotēkas apmeklētāji, kuri izmanto bibliotēkas pakalpojumus, bet netiek reģistrēti kā bibliotēkas lietotāji. Piemēram, tūristi, kuri pilsētā iegriežas tikai uz dažām stundām (un bibliotēkā apskata savu e-pastu), maksas pakalpojumu izmantotāji (visbiežāk — dokumentu kopēšana). Tādi apmeklētāji, kuri elektroniskajā lasītāju datubāzē BIS ALISE atzīmēti kā „nepazīstamie”, pārskata periodā bija 2070, kas ir par 557 vairāk nekā 2023.gadā.

2024. gadā bibliotēkas fiziskais apmeklējums ir 28326, no tiem 14731 pieaugušie, 13595 bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam. Kopējais fiziskais apmeklējums ir samazinājies par 0,79% — salīdzinājumā ar 2023. gadu tas ir par 227 apmeklējumiem mazāk. Bibliotēkas fizisko apmeklējumu pārskata periodā sastāda bibliotēkas apmeklējums, kurš tika ņemts no BIS ALISE un ārpus bibliotēkas organizēto pasākumu apmeklētāju skaita. Jāpiezīmē, ka BIS Alise atzīmētais bibliotēkas apmeklējums nesakrīt ar bibliotēkas elektronisko vārtu veikto uzskaiti, kura uzrāda 48314 apmeklējumus 2024.gadā, kas ir par 19988 apmeklējumiem vairāk nekā 2023.gadā.

Preiļu GB kā pakalpojumu sniedzējs, aktīvi izmanto virtuālo vidi, reklamējot un informējot iedzīvotājus par bibliotēkas pakalpojumiem, pasākumiem, izstādēm un par citu aktuālu informāciju.

Analizējot darbu virtuālajā telpā, jāatzīmē, ka komunikācija sociālajos tīklos ir svarīga bibliotēkas ikdienas darba daļa. Pārskata periodā turpinājām darboties Facebook, Instagram un TikTok sociālajos tīklos.

2024. gadā pie datoriem tika reģistrēti 831 datorlietotāji, datorapmeklējums - 2355 pieaugušo literatūras nodaļā un BLN - 2003. Tas nozīmē, ka vidēji dienā bibliotēkas datorus izmantoja 15 apmeklētāji.

Ar katru gadu aizvien labāki kļūst interneta sniedzēju pakalpojumi ārpus pilsētas. Daudziem iedzīvotājiem mājās ir gan dators, gan interneta pieslēgums, gan viedtālruni ar daudzām iespējām. Taču neskatoties uz to, ir būtiski, lai pilsētā tiktu nodrošināta brīva piekļuve datoram, internetam, skenēšanas pakalpojumiem, kopēšanai un izdrukai. Atsevišķai iedzīvotāju grupai bibliotēka joprojām ir vienīgā uzticamā vieta, kur var veikt internetmaksājumus, kopēšanu un izdruku.

Bieži vien bibliotēkā apmeklētāji, it sevišķi bērni un jaunieši, izmanto tikai bibliotēkā vai pie bibliotēkas pieejamos *Wi-Fi* pakalpojumus, lietojot savus viedos telefonus. Visus *Wi-Fi* pakalpojuma izmantotājus, protams, nevar identificēt, taču, 2024.gadā darbinieki ir

atzīmējuši 82 *Wi-Fi* apmeklētājus un 451 apmeklējumu tiem bibliotēkas apmeklētājiem, kuri ir informējuši par to bibliotēkas darbiniekus.

Pārskata 2. pielikumā ([Bibliotēkas organizatoriskā struktūras shēma](#)) grafiski attēlots Preiļu GB apmeklējums pa nodaļām, lasītāju sastāvs pēc nodarbošanās.

Krājuma izsniegums 2024. gadā ir 57792 eksemplāri. Analizējot literatūras izsniegumu pa valodām, tika konstatēts, ka 82 % lietotāju lasa latviešu valodā (par 2% vairāk salīdzinoši ar iepriekšējo pārskata periodu), 13 % lasa krievu valodā (par 1% mazāk salīdzinoši ar iepriekšējo pārskata periodu), 1 % lasa latgaliešu valodā (tikpat cik iepriekšējā pārskata periodā) un 4 % svešvalodās (par 1% mazāk salīdzinoši ar iepriekšējo pārskata periodu).

Lasītāju apkalpošanai tiek izmantotas elektroniskās lietoju kartes. Elektroniskā bibliotēkas lietotāja karte (e-karte) tiek izgatavota uz vietas bibliotēkā pēc iepriekšējā pārskata gadā izstrādātā dizaina. Lietotāja karte satur šādus datus: dokumenta nosaukums, Preiļu novada ģerbonis, Preiļu GB interneta vietnes adrese un QR kods. Nolasot QR kodu ar viedtālruni, tiek atvērts Preiļu reģiona bibliotēku elektroniskais katalogs. Dokuments satur pašu nepieciešamāko informāciju par lietotāju – vārds, uzvārds, fotogrāfija, svītrkodā iestrādāts lasītāja kartes numurs. Pārskata gadā jaunā parauga bibliotēkas lietotāja karte tika izsniegta Preiļu GB no jauna reģistrētiem lietotājiem, kā arī lietotāju nozaudēto un bojāto karšu vietā. Bibliotēkas lietotājiem, kuru rīcībā ir vecā parauga kartes, tās joprojām ir derīgas, un pakāpeniski tiek nomainītas pret jaunā dizaina kartēm. Preiļu GB izsniegtā bibliotēkas lietotāja karte ir derīga visās Preiļu reģiona bibliotēkās. E-karte ļauj ātri un precīzi atrast lasītāju bibliotēkas lietotāju datu bāzē, bet ieviestā čeku izdruka saņemt precīzu informāciju par lasītājam izsniegtajiem dokumentiem. Bibliotekāro procesu automatizācija ir ļāvusi uzlabot bibliotēkas pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un operativitāti.

5.2. Pakalpojumu attīstība, jauninājumi — kopaina, piemēri, vērtējums

2024.gadā bibliotēkā pieaugušo literatūras nodaļā organizētas 86 aktivitātes, no tām 52 izstādes, 20 pasākumi, 1 konference, 4 konkursi/viktorīnas, 6 lekcijas un praktiskās nodarbības, 2 radošās meistarklases un viens pieredzes apmaiņas brauciens.

Pārskata periodā Preiļu GB uzturēja un pilnveidoja tradicionālos pakalpojumus kā arī meklēja sadarbības partnerus, lai iedzīvotājiem piedāvātu kvalitatīvākus jau esošos pakalpojumus un atdzīvinātu piemirstās iespējas. Iedzīvotājiem un bibliotēkas apmeklētājiem tika piedāvātas arī jaunas iespējas.

Bibliotekāri regulāri strādā ar sabiedrību, nodrošinot, lai bibliotēka būtu vietējās kopienas satikšanās, domu apmaiņas, iedvesmas, radošuma, sevis pilnveidošanas vieta. Iepriekš minēto raksturo tradicionālie Preiļu GB rīkoto aktivitāšu bloki:

- Informatīvie semināri un izglītojošas lekcijas pieaugušajiem un jauniešiem (piemēram, lekcija un praktiska nodarbība “Pavasaris tavā dārzā”);
- Lasītveicināšanas programmas bērniem, jauniešiem un vecākiem;
- Radošās darbnīcas un meistarklases ar savas jomas profesionāļiem (papīra otrreizējās izmantošanas radošā darbnīca, puzuru veidošanas meistarklase, u.c.);
- Stāstu vakari un stāstu darbnīcas (UNESCO LNK Stāstu bibliotēku aktivitātes);
- Viktorīnas bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem (gan tiešsaistē, gan klātienē);

- Bibliotēkas krājuma popularizējošās izstādes (gan tematiskās, gan jaunāko gāmatu, gan konkrētu autoru darbus popularizējošās izstādes);
- Saturiski dažādas lielās izstādes (mākslas, fotogrāfiju, izzinošās, priekšmetu, kolekciju, amatnieku darbu izstādes);
- Ekskursijas un mācību stundas (izglītības programmu kompetenču ietvaros) bibliotēkā;
- Klātienes tikšanās ar sabiedrībā populāriem, atzītiem rakstniekiem, autoriem un citām personībām (Inese Vaidere, Marta Rībele).
- “Notici Ziemsvētku brīnumam”- jautras rotaļas, spēles, dejas, dziesmas kopā ar Ziemassvētku vecīti.

Jauninājumi

- Pasākumu cikls “Bibliotēka senioriem” (izzinošas lekcijas, atrakcijas, aktivitātes, spēles, uzdevumi senioriem);
- “Iepazīsti bibliotēku”. Informatīvi izklaidējoša rīta stunda cilvēkiem ar īpašām vajadzībām;
- Fotokonkurss Preiļu pilsētas svētkos “Naksnīgie Preiļi” un Ziemassvētku konkurss “Uzmini nu!”;
- Dzejas dienu ietvaros pasākums pie bibliotēkas “Dzejas kafejnīca”;
- Latviešu tradīcijas popularizējošs pasākums: iešana ķekātās "Nerejat'i ciema suņi";
- Nekonference Preiļu novada jauniešiem “Grāmata un telefons. Atklātais rings.”

Secinājumi

Iedzīvotāji vēlas saņemt kvalitatīvus, interesantus pakalpojumus un tikšanās ar ievērojamām, sabiedrībā atzītām personībām.

Daļa iedzīvotāju vēlas, lai bibliotēku pakalpojumi būtu modernizēti un viņu pieprasījumi tiktu apstrādāti pēc iespējas ātrāk, saglabājot pakalpojuma kvalitāti.

Tradicionālās radošās darbnīcas, meistarklases un praktiskās nodarbības ir ļoti populāras un piesaista iedzīvotāju interesi, taču arī moderno tehnoloģiju radošajām darbnīcām joprojām ir liels pieprasījums (interaktīvās spēles).

Spēles, gan tradicionālās, gan digitālās, veicina kopienas saliedētību, attīsta lasītprasmi un veicina interesi par lasīšanas procesu. Šīs prasmes tiek pilnveidotas gan iepriekš izpētot nepieciešamo literatūru un informāciju, gan pašā spēles gaitā.

5.3. Bibliomāts (grāmatu pakomāts)

Preiļu GB reģistrētiem lietotājiem ir iespēja saņemt un nodot grāmatas un citus izdevumus ārpus bibliotēkas darba laika, izmantojot pie bibliotēkas uzstādīto izdevumu saņemšanas/nodošanas iekārtu Bibliomāts. Par pakalpojuma esamību tiek informēti gan esošie, gan jaunie lasītāji. Bibliomāta pakalpojums ir guvis lasītāju atsaucību un tiek aktīvi izmantots. Kopš pakalpojuma ieviešanas 2022.gadā, ir izveidojusies pastāvīgo lasītāju grupa, kuri izvēlas grāmatas saņemt un nodot sev vēlamā un izdevīgā laikā. Kā liecina apkopotie statistikas dati, 2024.gadā iespēju saņemt pasūtītos izdevumus Bibliomātā izmantojuši 47 lietotāji. Lielākoties pasūtījumi veikti tiešsaistē, izmantojot Preiļu reģiona bibliotēku kopkatalogu. 38 lasītāji *Mana bibliotēka* ir norādījuši, ka vēlas saņemt grāmatas Bibliomātā. Ir arī tādi lasītāji, kuri vēlmi

saņemt izdevumus Bibliomātā, ir izteikuši apmeklējot bibliotēku klātienē. Informācija par to tiek fiksēta lietotāja datus piezīmju laukā. Salīdzinot ar 2023.gadu, pieaudzis gan lasītāju pasūtīto un Bibliomātā saņemto izdevumu, gan grāmatu atgriešanas nodalījumā nodoto eksemplāru skaits. Bibliotekāri bibliomātā ievietojuši 327 lasītāju pasūtītos izdevumus, kas ir par 125 izdevumiem vairāk nekā iepriekšējā pārskata gadā. Pamatā šo pakalpojumu izvēlējušies pieaugušo literatūras nodaļas lasītāji. No grāmatu atgriešanas nodalījuma izņemti 1626 grāmatu un žurnālu eksemplāri, kas ir par 346 eksemplāriem vairāk nekā 2023.gadā. Grāmatu nodošanas pakalpojumu aktīvi izmanto arī Bērnu literatūras nodaļas lasītāji. Izlasītās grāmatas visbiežāk tiek ievietotas brīvdienās un metodiskajās dienās, kad bibliotēka lasītājus klātienē neapkalpo.

Tabula "Bibliomāta izmantošanas statistikas dati"

	2022	2023	2024	+/-
Izsniegumu skaits	43	180	270	+90
Lietotāju skaits	29	43	47	+4
Izsniegto izdevumu skaits	Netika uzskaitīts	202	327	+125
No nodošanas nodalījuma izņemto grāmatu skaits	Netika uzskaitīts	1280	1626	+346

5.4. E-grāmatu bibliotēka

Tabula "E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati"

	2022	2023	2024
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	243	258	287
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	15	15	29
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	1486	1705	1831
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	211	219	126

3td e-grāmatu bibliotēka www.3td.lv ir valsts finansēts pakalpojums, kas reģistrētiem pašvaldību publisko bibliotēku lietotājiem piedāvā lasīt e-grāmatas tiešsaistē mobilajā ierīcē vai datorā sev ērtā laikā un vietā bez gaidīšanas rindā. Preiļu GB un reģiona bibliotēkas saviem lasītājiem 3td e-grāmatu bibliotēku iesaka un reklamē kopš tās atklāšanas 2019.gadā.

Informācija par 3td e-grāmatu bibliotēku ir pieejama Preiļu GB tīmekļa vietnē www.preilubiblioteka.lv/ un bibliotēkas sociālajos tīklos. Lai popularizētu 3td e-grāmatu pakalpojumu, Preiļu GB darbinieki regulāri pārpublicē Kultūras informācijas sistēmu centra (KISC) sagatavoto informāciju par e-grāmatu bibliotēkas aktualitātēm.

Aicinājums lasīt e-grāmatas tiek rādīts bibliotēkas 1.stāva lasītāju reģistrācijas zonā novietotajā informatīvajā TV ekrānā. Ikvienam Preiļu GB bibliotēkas apmeklētājam ir pieejama informatīvā lapa – pamācība. Bibliotekāri lasītājus uzrunā arī individuāli, un sniedz informāciju par 3td e-grāmatu bibliotēkas piedāvātajām iespējām un priekšrocībām.

Lai arī 3td e-grāmatu bibliotēkā pieejamo grāmatu klāsts tiek regulāri papildināts, pilnveidoti izmantošanas noteikumi, uzlabotas vietnes funkcionālās iespējas un bibliotekāri turpina pakalpojuma popularizēšanas darbu, KISC sniegtie statistikas dati par 2024.gadu liecina, ka e-grāmatu bibliotēku izmanto tikai neliela daļa no Preiļu reģiona bibliotēkās autorizēto lietotāju skaita. E-grāmatu bibliotēku pārskata gadā izmantojuši 29 lasītāji, izsniegtas 126 grāmatas. E-grāmatu bibliotēkas lasītāju skaits salīdzinot ar 2023.gadu, ir pieaudzis par 14 lietotājiem, taču izsniegums ievērojami samazinājies. No sarunām ar bibliotekāriem un bibliotēkas lietotājiem var secināt, ka priekšroka tiek dota drukātu grāmatu lasīšanai. Lasītāji uzsver, ka paņemot rokās drukātu grāmatu, ir redzams apjoms, vieglāk orientēties tekstā, ērtāk lasīt.

5.5. Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti

2024.gadā Preiļu pilsētas svētku laikā iedzīvotājiem tika veikta ekspresaptauja, ar kuras palīdzību vēlējamies noskaidrot bibliotēkas *neapmeklētāju* viedokli. Aptaujas mērķis bija noskaidrot, kāpēc daļa pilsētas iedzīvotāju neapmeklē bibliotēku, vai viņiem ir interese par tās piedāvājumiem, un kas iedzīvotājus varētu motivēt apmeklēt bibliotēku.

Lai arī sākotnēji tika plānots aptvert 100–200 respondentus, aptaujā piedalījās vien 45 cilvēki (22 bibliotēkas apmeklētāji un 23 bibliotēkas *neapmeklētāji*). Analizēti tika tikai *neapmeklētāju* viedokļi.

Neskatoties uz to, ka ekspresaptauja bija vien 5 jautājumi - iedzīvotāji nevēlējās to aizpildīt, tāpēc rezultātu iegūšanai, izmantojot aptaujas jautājums, tika izmantota neformāla pārrunu metode, lai iegūtu dziļāku izpratni par iedzīvotāju viedokli. Šī metode darbojās krietni labāk, iedzīvotāji bija atvērtāki un ar vēlmi komunicēt, izteikt savas domas.

Rezultātā tika noskaidrots bibliotēkas *neapmeklētāju* viedoklis:

- Galvenie iemesli, kāpēc bibliotēka pēdējā gada laikā netika apmeklēta:
 - Nepieciešamo informāciju un pakalpojumus atrod citur 65%
 - Laika trūkums 22%
 - Neinteresē bibliotēkas piedāvājums 9%
 - Cits viedoklis 4% (nepatīk lasīt; kad būšu pensijā, tad lasīšu; redzes problēmas; mājās darba daudz; jāstrādā; nav vajadzības).
- Faktori, kas mudinātu iedzīvotājus sākt apmeklēt bibliotēku:

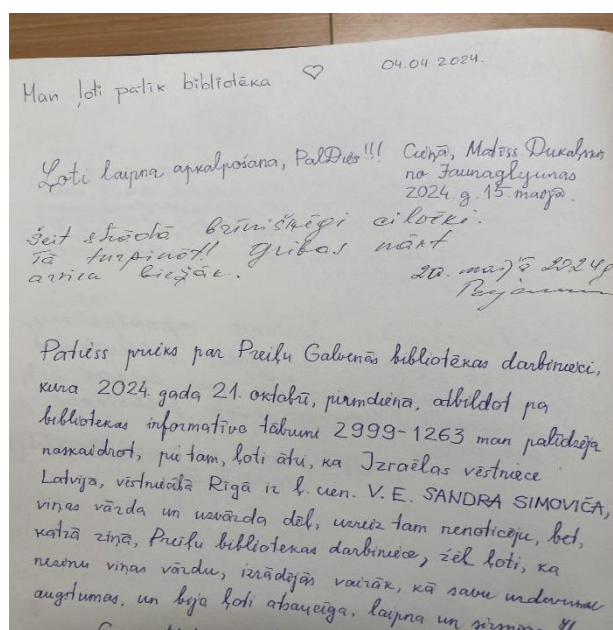
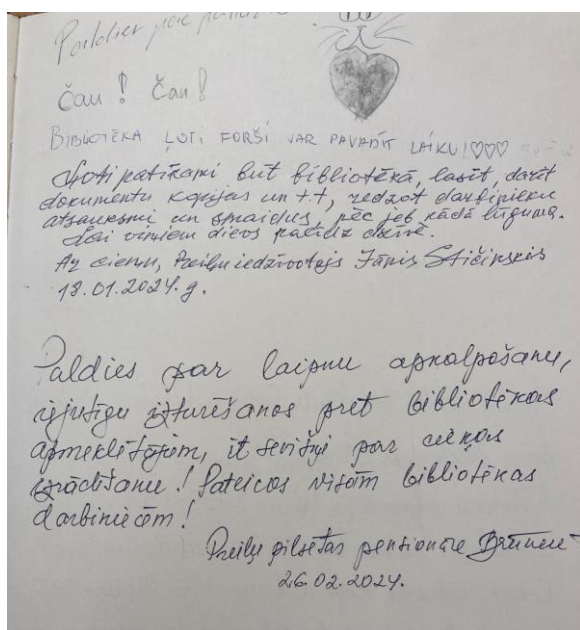
- Nezina vai nav atbildes 59%;
- Ja būs vairāk brīva laika un, kad būšu pensijā 10%
- Cits viedoklis: ja mājās nebūs internets un TV; ja bibliotēka piedāvās sporta un futbola nodarbības; kad gribēšu, tad nākšu; vairāk informācijas par jaunākajām grāmatām; tad, kad bērniem vajadzēs bibliotēku; pozitīva bibliotēkara komunikācija ar apmeklētājiem.

Neskatoties uz to, ka šie respondenti neapmeklēja bibliotēku, viņi uzskata, ka bibliotēkas loma sabiedrībā ir svarīga vai ļoti svarīga (73%), pārējie respondenti nav iedziļinājušies šajā jautājumā.

Aptaujāto iedzīvotāju citi ieteikumi: *neslēgt mazās lauku bibliotēkas; vairāk jauno grāmatu, ilgāku grāmatu lietošanas termiņu; vairāk grāmatu angļu valodā, par mūziku un mūziķiem.*

Lai iegūtu viedokli, nelielu aptauju veicām arī pēc pasākumu cikla “Bibliotēka senioriem”. Pateicoties aptaujas rezultātiem, uzzinājām, ka seniorus interesētu tēmas par dārzkopību, veselību un drošību interneta vidē.

Preiļu GB un BLN viesu/atsauksmju grāmatā vairāki lietotāji - gan bērni, gan pieaugušie - ir izteikuši atzinību par bibliotēkas darbinieku profesionālo attieksmi, iejūtību un atsaucību.

5.5.1. att. Bibliotēkas apmeklētāju atsauksmes viesu grāmatā

Pārskata periodā Preiļu GB sadarbībā ar EDIC Austrumlatgalē Latgales reģiona bibliotēku darbiniekiem organizēja konferenci "Mēs esam Eiropas vērtību nesēji savā kopienā". Pēc konferences tika veikta dalībnieku aptauja, lai novērtētu pasākuma dažādus aspektus. Aptaujā piedalījās 45 respondenti. Konferences aktualitāte:

- Izcili: 22 atbildes (48,9%)
- Ļoti labi: 23 atbildes (51,1%)
- Apmierinoši: 0 atbildes (0%)
- Vāji: 0 atbildes (0%).

Šie rezultāti norāda, ka visi respondenti novērtēja konferences aktualitāti kā izcilu vai ļoti labu, kas liecina par pasākuma tēmas nozīmīgumu un atbilstību dalībnieku interesēm. Konferences organizatoriskā kvalitāte arī tika novērtēta kā ļoti pozitīva, ar vairāk nekā pusi respondentu, kas to novērtēja kā izcilu:

- Izcili: 26 atbildes (57,8%)
- Ļoti labi: 19 atbildes (42,2%)
- Apmierinoši: 0 atbildes (0%)
- Vāji: 0 atbildes (0%).

Konferences dalībniekiem tika piedāvātas 3 lekcijas: "20 gadi Eiropas Savienībā - veiksmes stāstu veidojam mēs paši" (Marta Rībele), "Digitālā vide kā palīgs bibliotekārajā darbā ar bērniem" (Mihails Kijaško), "21. gadsimta enerģijas menedžmenta izaicinājumi" (Kristaps Kravalis), kā arī viena diskusija "Mūžizglītība Eiropā – iespējas un izaicinājumi bibliotekāram". Diskusijā piedalījās Eiropas Parlamenta biroja Latvijā pārstāvji Marta Rībele un Emīls Brigmanis, Latgales publisko bibliotēku: Preiļu, Rēzeknes, Ludzas pārstāvji: Egija Gribuste, Ruta Suseja, Elita Zirne, kā arī Preiļu novada izglītības pārvaldes pieaugušo, domes priekšsēdētāja vietniece kultūras un labklājības jautājumos Ineta Anspoka. Visas lekcijas un diskusija tika novērtētas ļoti pozitīvi (izcili vai ļoti labi), īpaši izceļot Martas Rībeles un Kristapa Kravaļa priekšlasījumus. Tomēr Mihaila Kijaško lekcija saņēma salīdzinoši zemāku novērtējumu, jo 33% respondentu sniedza atbildes, ka to novērtē kā apmierinošu. Aptaujas komentāros arī izteiktas pozitīvas atsauksmes par lekcijām un diskusiju, kas, pēc auditorijas domām, sniedza vērtīgu informāciju un iedvesmu dalībniekiem. Kā jau iepriekš tika minēts - īpaši izceltas Kristapa Kravaļa lekcija par enerģijas menedžmentu un mūžizglītību. Dalībnieki atzīmējuši, ka iegūtās zināšanas palīdzēs uzlabot darba efektivitāti un personīgo labklājību.

Kopumā 97,8% dalībnieku norādīja, ka konferences saturiskā daļa atbilda viņu gaidītajam, un 100% atzina, ka iegūtā informācija būs noderīga. Šie rezultāti norāda uz augstu dalībnieku apmierinātību ar konferenci un tās piedāvātajām aktivitātēm. Dažas atsauksmes par konferenci:

- *“Preiļu kolēģes, kā vienmēr, prot sagatavot un novadīt jebkuru pasākumu saturiski kvalitatīvi, padomājot arī par atpūtas brīžiem! Paldies!!!”*
- *“Paldies par Jūsu ieguldīto darbu! Konference bija 100% vērtīga un izdevusies!”*
- *“Paldies! Pēdējā laikā viena no lietderīgākajām un interesantākajām konferencēm!”*
- *“Kā vienmēr - protat pārsteigt! Paldies!” Paldies organizatoriem par jauko atmosfēru un vēlmi vēlreiz atgriezties!”*

Augustā Preiļu GB viesojās Gulbenes novada bibliotekāri. Gulbenes novada bibliotekāru atziņas no aptaujas par ciemošanos Preiļu GB:

- *“Preiļos pārsteidz plašums, gaišums un lielais digitālo ierīču skaits”;*
- *“Preiļu bibliotēkas bērnu nodaļas bibliotekāru ieguldītais darbs, izdoma u.tt. bija apbrīnojama”;*
- *“Arī mūsu bērni un jaunieši būtu iepriecināti par interaktīvām tāfelēm, spēlēm”;*
- *“Preiļu bibliotēkā tāda spēļu daudzveidība!”;*
- *“Pašgatavotās spēles! Super!”.*

Šāda veida tikšanās, pieredzes apmaiņa ir nozīmīga abām pusēm - gan viesiem, gan mājiniekiem.

Strādājot ar lasītājiem un organizējot tikšanās, apmeklētāju ieteikumus un ierosinājumus saņemam arī mutiski ikdienā.

Izdarām secinājumus, ka iedzīvotāji ir diezgan kūtri uz aptauju aizpildīšanu, tāpēc ir jādomā efektīvāks veids, metode, kā iesaistīt sabiedrību viedokļa noskaidrošanā - iespējams, neformālu sarunu veidā.

5.6. Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums

2023.gada 1.jūlijā tika slēgta Preiļu novada Līču bibliotēka (vienīgā bibliotēka Preiļu pagastā), Preiļu GB pārņēma arī šo apkalpes zonu, izveidojot ārējo apkalpošanas punktu „Līči”. 2024.gadā turpinājās 2023.gadā izveidotais sadarbības modelis ar pakalpojumu centru „Līči” katra mēneša 1. un 3. ceturtdienā no plkst.16.00 līdz plkst.17.00 nodrošinot drukāto izdevumu piegādi šīs iestādes klientiem. Pārskata periodā šo pakalpojumu izmantoja 8 pakalpojumu centra „Līči” klienti, kuriem tika izsniegtas 279 grāmatas un 850 žurnāli. Pārējiem Preiļu pagasta iedzīvotājiem tiek piedāvāta iespēja individuāli pasūtīt no Preiļu GB izdevumus (grāmatas, žurnālus) ar piegādi uz Līčiem, taču interesentu pagaidām nav bijis.

5.7. Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Visi trīs bibliotēkas stāvi ir ērti pieejami personām ar īpašām vajadzībām: darbojas lifts un ir pieejama tualete cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Arī 2024.gadā turpinājām piedāvāt pakalpojumu „Lasītāju apkalpošana dzīvesvietā” cilvēkiem ar kustību traucējumiem. 2024.gadā šo pakalpojumu regulāri izmantoja 14 cilvēki un uz mājām tika piegādātas 540 grāmatas un 426 seriālizdevumi.

Sadarbībā ar Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas aprūpes centru, personām ar īpašām vajadzībām tika rīkota informatīvi izklaidējoša rīta stunda „Iepazīsti bibliotēku” (iepazīna bibliotēku, apmeklēja izstādes, praktiski darbojās, izmēģināja Ģimenes digitālo aktivitāšu centra iespējas).

5.8. Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Senioriem un cilvēkiem ar redzes traucējumiem, kuriem ir grūtības lasīt sīko burtu tekstus, alternatīva ir CD mp3 formāta „runājošās” audiogrāmatas, pielāgotā literatūra, palielinātās drukas iespieddarbi. Sadarbojoties ar Rēzeknes Centrālās bibliotēkas filiāli „Rēzeknes Pielāgotās literatūras bibliotēka - informācijas centrs” un izmantojot SBA pakalpojumus, pērn 2 lietotāji ar lasīšanas grūtībām izmantoja pielāgotās literatūras piedāvājumu. Tika saņemti 14 izdevumi: sešas audiogrāmatas un astoņas grāmatas palielinātajā drukā. Šādu resursu pieejamība ļauj saglabāt lasītprieku, neatkarīgi no redzes iespējām nodrošina vienlīdzīgas piekļuves iespējas grāmatu krājumiem.

5.9. Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām

Visi Preiļu GB rīkotie pasākumi un izstādes ir pieejami ikvienam interesentam, un pārskata periodā tos apmeklēja seniori, ģimenes ar bērniem, skolēni, bezdarbnieki un citi apmeklētāji.

Turpinām attīstīt pakalpojumu „Lasītāju apkalpošana dzīvesvietā” - grāmatu un seriālizdevumu piegādi uz mājām, ko, galvenokārt, izmanto seniori un cilvēki ar kustību traucējumiem. Pēdējā laikā tam pievienojušies arī jauni lietotāji, kuri dzīvo ārpus pilsētas un nav Preiļu novada iedzīvotāji.

Preiļu GB divas reizes mēnesī veic drukāto izdevumu piegādi arī uz Preiļu novada Labklājības pārvaldes Pakalpojumu centru „Līči”.

Pārskata gadā Preiļu GB telpās notika apmācības, semināri, lekcijas izglītības iestāžu pedagogiem, direktoriem, uzņēmējiem, sociālajiem darbiniekiem, pašvaldību un bāriņtiesu darbiniekiem. Jāpiebilst, ka šo aktivitāšu organizētāji bija attiecīgās mērķauditorijas pārstāvētās institūcijas. Bibliotēkas devums: telpas, tehniskais nodrošinājums, atsevišķos gadījumos bibliotēkas reklāma, ekskursija un prezentācija par bibliotēkā pieejamajiem pakalpojumiem un iespējām. Šāda veida piedāvājums, aktivitāte bieži vainagojos ar pozitīviem panākumiem - jaunu lasītāju piesaiste, atgādināšana par sen zināmu, bet piemirstu pakalpojumu iespējām.

Pārskata gadā bibliotēkā tika ieviests jauns pasākumu cikls „Bibliotēka senioriem”, kurā aktīvi piedalījās Preiļu pilsētas seniori. Notikušas trīs tikšanās un vienā no tām senioru uzmanība tika vērsta uz drošību interneta vidē, kā arī informēšanu par dažādiem krāpniecības veidiem. Bibliotekāres bija sagatavojušas informatīvus materiālus, un prezentācijā tika sniegta informācija par dažādu krāpšanas mēģinājumu daudzveidību. Lai uzskatāmi ilustrētu krāpšanas metodes, pasākuma laikā tika atskaņoti arī video un audio ieraksti. Diskusijas laikā seniori dalījās ar stāstiem par pieredzētajām situācijām gan savā, gan līdzcilvēku dzīvēs. Pasākuma otrajā daļā seniori iesaistījās radošajās aktivitātēs, kur katrs saņēma uzdevumu lapu ar konkrētiem uzdevumiem, kas jāveic.

Otrā tikšanās norisinājās Bibliotēku nedēļas laikā, un senioriem bija iespēja interaktīvā spēlē atklāt interesantus faktus par bibliotēku un bibliotekārēm, ielūkoties tās vēsturē un iegūt jaunas zināšanas par ievērojamākajiem novadniekiem. Pēc tam sekoja dažādas aizraujošas un enerģiskas kustību aktivitātes, kas sniedza senioriem prieku un iespēju izkustēties. Spēles un rotaļas veicināja ne tikai fizisko aktivitāti, bet arī labu noskaņojumu un savstarpēju sadraudzību, radot sirsniņu un dzīvīgu atmosfēru.

Noslēdzošā tikšanās pārskata gadā norisinājās Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros, radot īpaši siltu un iedvesmojošu gaisotni. Šajā tikšanās reizē senioriem tika dota iespēja doties aizraujošā neklātienas ceļojumā pa Ziemeļvalstīm, iepazīstot to kultūru, tradīcijas un vēsturi. Dalībnieki uzzināja daudz interesantu faktu par Ziemeļvalstu iedzīvotāju ikdienas dzīvi, skaisto un nereti skarbo dabu, kā arī citus saistošus aspektus, kas raksturo šo reģionu. Pasākums radīja iespēju izjust Ziemeļvalstu īpašo noskaņu un paplašināt savu redzesloku, sniedzot gan izziņas prieku, gan patīkamas emocijas. Noslēgumā dalībnieki iesaistījās aizraujošā un izglītojošā interaktīvā spēlē, kas bija veltīta Ziemeļvalstu iedzīvotāju dzīvei, unikālajai dabai un interesantiem faktiem par šo reģionu. Spēles gaitā seniori pārbaudīja un papildināja savas zināšanas, atbildot uz dažādiem jautājumiem, risinot uzdevumus un iesaistoties draudzīgās diskusijās. Radošā un izklaidējošā atmosfēra veicināja ne tikai jauniegūto zināšanu nostiprināšanu, bet arī aktīvu līdzdalību un prieku par kopā pavadīto laiku. Spēles noslēgumā

valdīja pacilāta noskaņa, un dalībnieki ar smaidu dalījās savos iespaidos, priecājoties par jaunajiem atklājumiem un kopā radīto pozitīvo pieredzi.

5.9.1. att. Pasākumu cikls „Bibliotēka senioriem”

Pēc katras tikšanās seniori pauda pateicību bibliotēkas darbiniecēm par aizraujošajiem un radošajiem pasākumiem, solot turpināt aktīvi atbalstīt un veidot savstarpējo sadarbību. „Izrādās, ka arī šajā vecumā varam būt teatrāli!” sajūsminājās seniori.

Kā otrs 2024. gada jauninājums bibliotēkā - ieviesta īpaša informatīvi izklaidējoša rīta stunda „Iepazīsti bibliotēku”, kas veltīta personām ar īpašām vajadzībām, sadarbībā ar Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas aprūpes centru. Pirmā tikšanās bija veltīta bibliotēkas iepazīšanai, ļaujot dalībniekiem atklāt tās plašās iespējas un piedāvātos resursus. Sociāli mazaizsargātā mērķgrupa (kopā ar saviem asistentiem), varēja aktīvi iesaistīties gan fiziskās, gan intelektuālās nodarbēs. Viņiem bija svarīgi justies iesaistītiem un novērtētiem, un dažādas spēles sniedza lielisku iespēju gan izklaidēties, gan attīstīt prasmes un kustību prieku. Tā bija aizraujoša un izzinoša pieredze, kas veicināja interesi par bibliotēkas apmeklēšanu arī turpmāk. Viņus iedvesmoja plašais grāmatu un citu resursu klāsts, kā arī mājīgā un aicinošā vide. Pēc pasākuma daži dalībnieki kļuva par reģistrētiem bibliotēkas apmeklētājiem.

5.9.2. att. Pasākumu cikls „Iepazīsti bibliotēku”

Dzejas dienas 2024 bibliotēkā aizritēja citādi nekā ierasts. Apmeklētājus pie bibliotēkas sagaidīja īpaša atmosfēra – viņi tika aicināti iegriezties sirsnīgajā un iedvesmojošajā „Dzejas kafejnīcā”. Lai rosinātu interesi par dzejas grāmatām un popularizētu bibliotēkas dzejas krājumu, bibliotēkas darbinieces, iejūtoties viesmīļu lomā, radīja īpašu un neaizmirstamu atmosfēru apmeklētājus lutinot ar poētiskiem našķiem dažādās variācijās – „Svaigi cepts manuskripts septiņu nošu variācijās”, „Poētiskais kārtojums latviešu gaumē”, „Kinozupa gardēžiem” un citiem gardumiem.

5.9.3. att. Dzejas dienu pasākums „Dzejas kafejnīca”

Bibliotēkas darbība UNESCO Stāstu bibliotēku tīklā

Bibliotēkas darbība UNESCO Stāstu bibliotēku tīklā ir svarīgāks iemesls, un tā sniedz vērtīgu ieguldījumu gan sabiedrībai, gan vietējai kopienai, gan pašai bibliotēkai.

Preiļu GB, piedaloties UNESCO Stāstu bibliotēku tīklā, ir veikusi ieguldījumu vietējās kopienas kultūras dzīvē un vērtību saglabāšanā. Šīs dalības mērķis ir veicināt vietējo tradīciju, stāstu un folkloras saglabāšanu un popularizēšanu. Kā zinām ar stāstiem mēs ne tikai saglabājam vēsturisko atmiņu, bet arī radām vidi, kur ikviens var dalīties savā dzīves pieredzē, tādējādi mēģinot iedvesmot dažādas paudzes.

Pārskata periodā UNESCO Stāstu bibliotēku tīklā Preiļu GB notika 5 stāstniecībai veltīti pasākumi un aktivitātes, 2 dalības: IX Latgales stāstnieku festivālā Balvos un IX Latvijas stāstnieku konferencē.

Stāstu gadu iesākām ar atmiņu pēcpusdienu „Mana bibliotēka”. Pēcpusdienas tematika sasaucās ar LBB izsludināto bibliotēkas nedēļas tēmu „Bibliotēka un lasīšana”.

Šajā sirsnīgajā pasākumā vietējie iedzīvotāji dalījās savās atmiņās par bibliotēku. Stāsti bija dažādi – no bērnības piedzīvojumiem līdz nozīmīgiem dzīves mirkļiem, kas saistīti ar bibliotēkas apmeklējumiem un notikumiem. Kādam bija saglabāta lasīšanas kladīte, kāds dalījās iespaidos ar bibliotēkas apmeklējumu, cits stāstīja kuriozus no bibliotēku dzīves, cits

atcerējās savus bijušos kolēģus. Ikviens stāsts bija nozīmīgs un svarīgs gan pēcpusdienas klātesošajiem, gan bibliotēkai kā novadpētniecības materiālu saglabātājam.

Kā jaunu stāstu tradīciju ieviesām „Ceļojumu stāstu” pēcpusdienu, iepazīstot citu zemju kultūru, tradīcijas, izceļot un salīdzinot ar mūsu valsts kultūrvērtībām.

Sadarbībā ar ED Austrumlatgale, lasītveicināšanas programmas „Krauklis iesaka izlasīt” konkursa dalībniekiem, tika noorganizēti „Meža stāsti” Madonas pusē. Caur stāstiem, pasakām, aizraujošu praktisku darbošanos tika iepazīta meža pasaule, Latvijas senāko apmetņu vēsture, tika izpētītas akmens laikmeta apmetnes un senlietas, kā arī bērniem bija iespēja piedalīties dažādās aktivitātēs, piemēram, loka šaušanā.

Vakarēšana jeb *suprātks* apvienoja stāstniecību ar latviešu tradīciju – puzuru veidošanu. Šajā īpašajā vakarā pulcējās dažādas paaudzes, lai, apvienojot tradīcijas un svētku svinības, kopīgi izveidotu krāšņus puzurus līdzsvaram, harmonijai un veiksmi. Vakarēšana kopā ar dziesmu kopu „*Prīkam i spēkam*”, ar stāstniekiem, ar rokdarbnieci Annas Micānis kundzi deva neredzamu saikni ar mūsu senčiem un tautas kultūras mantojumu. Šādas tikšanās reizes iedvesmo un pierāda, ka esam kopiena, kas var rūpēties, saglabāt un nodot tālāk mūsu vecvecāku kultūras tradīcijas.

Gada izskaņā tika noorganizēts latviešu tradīciju ķekatās iešanas pasākums „Nerejat'i ciema suņi”, kopā ar folkloras kopu „Naktineica”. Šajā reizē centāmies dzīvās tradīcijas un stāstus savīt ar tautasdziesmām un maskošānās rituāliem, padarot vakaru par neaizmirstamu piedzīvojumu. Tika apciemota Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzija, Preiļu novada kultūras nama ēka, Latvijas pasta nodaļa, kancelejas preču veikals un noslēgumā arī pašvaldības ēka. Pasākumā īpašu noskaņu radīja tradicionālie ķekatu tēli, kas katrs nesa savu simbolisko vēstījumu: dzērve – gudrība, auglība; zaķītis – veiklība; kaza un vilks – cīņa starp gaismu un tumsu, nāve – dzīvība, veselība; meža vecis – auglības spēks, veselība, čigāniete – dzīvesprieks, asprātība, veiksmē, maģiskums, jaunais pāris – ģimenes laime, jauns sākums, grozs – pārticība, dāsnums.

5.9.4. att. Latviešu tradīcijas popularizējošs pasākums: ķekatās iešana „Nerejat'i ciema suņi”

Dalība Latgales stāstnieku festivālā „Omotu stuosti” un tā rīkošana, ir viens no gada lielākajiem notikumiem stāstniecības nozarē. Šoreiz Latgales un visas Latvijas stāstnieki tika pulcināti uz Balvu novada Upītes Kultūrtelpu, iepazīt seno Latgales amatu – tautas muzikantu, rotaļnieku.

5.9.5. att. Preiļu GB vadītājas vietniece Sigita Trūpa ar prezentāciju UNESCO LNK IX Latvijas stāstnieku konferencē „Stāstniecība: teksts, performance, kopiena”

grupām, muzeju, folkloras kopām. Stāstu bibliotēku pasākumi, aktivitātes ir stiprinājušas starppaaudžu attiecības, sniegušas jauniešiem, bērniem izpratni par kultūras mantojumu, par dzimtas vēstures liecībām, tradīcijām. Tāpat bibliotēkai tā ir nenovērtējama pieredze gan organizatoriskā, gan komunikatīvā ziņā, gan izcila iespēja iepazīstināt citu Latvijas novadu stāstniekus ar mūsu novada kultūrvēsturisko mantojumu.

2025.g. tiek plānoti stāstniecības vakari, X Latgales stāstnieku festivāls Omotu stuosti, kurā šoreiz uzmanība tiks pievērsta fotogrāfa amatam.

5.10. Uzziņu un informācijas darbs

Uzziņu un informācijas darbs bibliotēkā ir viens no galvenajiem bibliotēku darbības virzieniem, kas nodrošina lietotājiem piekļuvi uzticamai, aktuālai un precīzai informācijai. Šis darbs ietver dažādus pakalpojumus un aktivitātes, kas palīdz lietotājiem atrast un izmantot nepieciešamos informācijas resursus.

Uzziņu un informācijas darbs balstās uz dažādu datubāzu, interneta resursu un iespiesto informācijas avotu izmantošanu. Preiļu GB lietotājiem pieejami bezmaksas interneta pakalpojumi, kā arī WiFi. Bibliotēkā lietotāji var izmantot brīvpieejas datoru darbam ar kopkatalogu BIS ALISE. Darbā ar datoru bibliotēkas lietotājiem tiek sniegtas individuālas konsultācijas. Pārskata periodā bibliotēkā pieaugušo nodaļas abonementā lietotājiem sniegtas 6698 uzziņas un konsultācijas, no tām daiļliteratūras abonementā – 5235, nozaru literatūras abonementā – 1480, kopēti, izdrukāti, skenēti 1662 dokumenti. Lietotājiem regulāri tiek sūtīti atgādinājumi par to, ka beidzies grāmatu lietošanas termiņš, pārskata gadā – 1781 atgādinājumi. Tiek sniegtas telefonuzziņas par grāmatu lietošanas termiņa pagarināšanu, kā arī par izdevumu pieejamību. Lietotāji aktīvi seko jaunāko grāmatu apskatam sociālo tīklu platformā Facebook un interesējas par grāmatas pieejamību, tās rezervēšanu.

Bibliotekāriem joprojām nākas palīdzēt rast risinājumus visdažādākajām dzīves situācijām, kas saistītas ar pakalpojumiem interneta vidē un tehniska tipa jautājumiem: e–dokumentu atvēršana un parakstīšana ar e–parakstu, piekļuve un izdruku veikšana no DataMed, Gulbja laboratorija, internetbankām, e–pasta, dokumentu izdrukāšanu no telefona, nosūtīt tos uz e–pastu vai WhatsApp lietotni.

Pieaudzis to lietotāju skaits, kuri vēlas iegūt vai atjaunot autorizācijas datus, lai attālināti piekļūtu bibliotēku kopkatalogam, rezervētu grāmatas un pieslēgtos 3TD e–grāmatu bibliotēkai. Ir izveidojusies pastāvīgo lasītāju grupa, kas dod priekšroku grāmatu saņemšanai un nodošanai bibliomātā. Senioriem bieži nepieciešams skaidrojums un iedrošinājums

bibliomāta lietošanā. Tāpat tiek informēti gan jaunie, gan esošie lietotāji par iespēju saņemt pasūtītos izdevumus bibliomātā.

Joprojām gados vecākiem cilvēkiem tiek sniegta palīdzība mobilo viedierīču izmantošanā, kā arī palīdzība ikmēneša gāzes skaitītāju rādījumu iesniegšanā. Lietotāji lūdz palīdzību dažādas ikdienišķas informācijas meklēšanā – adreses meklēšana kādā no pilsētām, dažādu iestāžu telefona numura atrašana, ārstu/speciālistu kontaktus, kā arī pakalpojumus, kurus var pieprasīt attālinātā veidā, pieslēdzoties e-pakalpojumam ar Latvija.lv.

Iedzīvotājiem arvien biežāk tiek skaidrots eParaksta lietošanas process. Pārskata gadā augusi interese par eParaksts mobile izveidi, kā arī tika skaidrots, kā atvērt e-dokumentu un kādi ir dokumenta formāti. Iegādājoties jaunu viedtālruni, iedzīvotāji bibliotēkā griezās pēc palīdzības Smart-ID konta izveidē vai atjaunināšanā.

Joprojām aktuāla problēma ir seniori ar zemu motivāciju un nepietiekošām zināšanām par e-vidi. Neskatoties uz to, viņi ir palikuši drošāki internetbankas pakalpojumu izmantošanā, pārliecinātāki tomēr viņi jūtas, kad bibliotekārs sniedz atbalstu. Bibliotekāri bieži vien uzņemas starpnieka lomu starp pakalpojuma ņēmēju un sniedzēju, palīdzot senioriem sazināties ar dažādām iestādēm un organizācijām. Šādās situācijās aktuāls kļūst jautājums par privāto datu aizsardzību. Joprojām jāveic izskaidrošanas darbs par to, ka bibliotekāru konsultācijas neietver darbu ar konfidenciālu informāciju, piemēram, VID dokumentu aizpildīšanu, i-bankas pārskaitījumi u.c. Bibliotekāriem ir svarīga loma ne tikai informācijas pieejamības nodrošināšanā, bet arī digitālo prasmju veicināšanā un iedzīvotāju izglītošanā par privāto datu aizsardzību.

Nozaru literatūras abonementā pārskata periodā sniegtas 1480 uzziņas – tās bija gan adresālās, gan tematiskās, gan precizējošās uzziņas. Nemainīgi populārākās ir tieši adresālās un tematiskās uzziņas. Aktīvākie uzziņu pieprasītāji ir skolnieki, studējošie Preiļu novada iedzīvotāji un pedagogi. Pārskata periodā visbiežāk uzziņas sniegtas medicīnas, pedagoģijas un sociālo zinātņu nozarēs, aktuālas kļūst tādas jomas kā, lauksaimniecība un mežkopība, ģeoloģija. Pārskata periodā tika meklēti un atrasti materiāli par mobingu un emocionālo vardarbību skolā, montesori pedagoģiju, bērnamamam ietekmi uz bērna attīstību; par senioru dzīves kvalitāti, veselīgu dzīvesveidu; par agronomiju, lopkopību un kokapstrādi; pirts un uguns rituāliem, pirts vēsturi, pirts tēmu folklorā, hokeja vēsturi, cimdu un vādekļu vēsturi, pasta vēsture, Strūves ģeodēzisko loku, Stolipina reformu, laivu būvniecību u.c. interesantām tēmām. Sarežģītākie un laikietilpīgākie uzziņu temati bija: stereotipi par vecticībniekiem, iesaukas un to rašanās, uzvārdu rašanās un veidošana, stadionu ierīkošana. Publiskajā telpā, medijos aktīvi tiek popularizēta Latgale un latgaliskā identitāte, tas veicinājis arī bibliotēkas lietotāju interesi par Latgali un latgalisko: meklēta informācija par literātiem Preiļos, Latgales muižām, uzvārdu izcelsmi Latgalē, audzis pieprasījums pēc izdevumiem latgaliešu valodā, pieprasīti arī materiāli latgaliešu valodas gramatikas apguvei.

Apmeklētāju konsultācijās, galvenokārt, bija nepieciešama palīdzība e-rēķinu apmaksā, skaitītāju rādījumu iesniegšanā, EDS sistēmas lietošanā (deklarācijas aizpildīšana, čeku iesniegšana).

Uzziņu un konsultāciju izpildē izmantoti gan tradicionālie bibliotēkas resursi – bibliotēkas nozaru literatūras krājums, gan LNB katalogs, gan interneta resursi – abonētās datubāzes, LNB digitālā bibliotēka u.c. interneta resursi.

Bibliotēkas darbiniekiem uzziņu un konsultāciju sniegšanas darbs reizēm var būt arī izaicinājums, jo uzziņu tēmas mēdz būt komplicētas, darba izpilde prasa papildus izpēti, kas ir laikietilpīgs process. Lai spētu nodrošināt kvalitatīvu šādu uzziņu un konsultāciju izpildi, bibliotekāram jābūt spējīgam orientēties teju visās nozarēs, pārzināt jaunākās tehnoloģijas, jābūt gatavam nemitīgi pilnveidoties. Turklāt ir svarīgs arī izpildes ātrums – lietotājs sev vajadzīgo informāciju vēlas saņemt uzreiz, tajā brīdī un vietā, kur tobrīd atrodas.

Informācija par šo tēmu apkopota arī pārskata sadaļā „[8.NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS](#)”.

Eiropas Savienības informācijas punkta (ESIP) un *Europe Direct* (ED) darbība

Uzziņas un konsultācijas tika sniegtas arī Eiropas Savienības informācijas punktā. Pieprasīto uzziņu skaits bija salīdzinoši neliels. Pārsvārā informāciju par ES jautājumiem un tēmām pieprasa skolēni un studenti, kuriem tas nepieciešams mācību procesa ietvaros. Ir uzlabojusies lietotāju medijpratība un datorprasmes kopumā – spēj atrast vajadzīgo informāciju patstāvīgi. Pārskata periodā sniegtas konsultācijas un uzziņas par šādām tēmām:

- ES tiesības,
- Izglītības pētniecība Eiropā,
- Taisnības politika,
- Eiropas parlaments, tā funkcijas,
- EP vēlēšanas,
- ES finansētie projekti Preiļos.

Informācija par ES vērtībām apmeklētājiem sniegta gan dažādos pasākumos, gan arī izstāžu veidā. Tā pārskata periodā rīkota tikšanās ar EP deputāti Inesi Vaideri, informējot pasākuma apmeklētāju par deputātu darbu Eiropas Parlamentā un gaidāmajām EP vēlēšanām; Latgales bibliotekāru konferences ietvaros norisinājās tikšanās ar EP biroja Latvijā vadītāju Martu Rībeli, kur saruna fokusējās uz Latvijas iestāšanās ES 20. gadadienu. Veidotas informatīvas un tematiskās izstādes, veltītas eiro ieviešanai Latvijā, Starptautiskai senioru dienai, Cilvēktiesību dienai, Pasaules loģikas dienai, zaļajam dzīvesveidam, dabas daudzveidībai un invazīvām sugām Latvijas dabā.

Pārskata periodā Preiļu GB piedalījās Rēzeknes novada pašvaldības projektā „Europe Direct” informācijas centrs Austrumlatgalē 2021–2025”, rīkojot aktivitātes, lekcijas un apmācību seminārus.

Pārskata periodā ED Austrumlatgalē projekta ietvaros Preiļos tika organizēti pieci pasākumi:

- Digitālās nedēļas kvests jauniešiem „iESpēja Preiļos”. Orientējoties pilsētvidē, jaunieši azartiskā un aizraujošā veidā meklēja informāciju par ES labajiem darbiem Preiļos, mācījās sadarboties un atklāt komandas stiprās puses;
- Lekcija un praktiskā nodarbība „Pavasaris tavā dārzā”. Iedzīvotāji tika informēti par zaļā dzīvesveida nozīmi, invazīvajām augu un dzīvnieku sugām, kā ar bioloģiskām metodēm apkarot augu kaitēkļus.
- Konference bibliotēku darbiniekiem „Mēs esam Eiropas vērtību nesēji savā kopienā!” rīkota ar mērķi izglītēt bibliotēku darbiniekus par ES parlamenta vēlēšanu un dalības ES 20.gadadienas aktualitātēm, akcentēt bibliotēku darbinieku lomu sabiedrības digitālās izaugsmes un zaļās domāšanas veicināšanā.

- Izzinoša ekspedīcija dabā „Izbrien purvu!”. Ekspedīcijas dalībnieki iepazīnās ar purva ekosistēmu dabiskā vidē, mācījās, kā izdzīvot purvā, iepazīna purva floru un faunu. Drosmīgākie pat izpeldējās purva ezeriņā!

5.10.1. att. Izzinoša ekspedīcija dabā „Izbrien purvu!”

- Informatīvs pasākums un izzinoša orientēšanās spēle brīvā dabā „Meža stāsti”. Pasākums norisinājās Lubānā, Aiviekstes ozolu dabas takā, dalībnieki atraktīvā veidā informēti par faktiem, vides aktualitātēm, dzīvās dabas saglabāšanu, dabas piesārņošanas negatīvo ietekmi uz dzīvnieku pasauli, atkritumu šķirošanas pamatprincipiem. Pasākuma noslēgumā notika būrīšu izgatavošanas meistarklase.

Visas ED Austrumlatgalē aktivitātes rīkotas balstoties uz ES izvirzītajām prioritātēm 2024. gadā, t.i., Latvijas dalības ES 20. gadadiena, ES parlamenta vēlēšanas, digitālā pāreja, Eiropas zaļais kurss.

5.11. Bibliotēkas izglītojošā darbība

Mācību un profesionālās sadarbības centrs

Mācību un profesionālās sadarbības centrs veicina neformālās izglītības attīstību, piedāvājot novada iedzīvotājiem dažādas apmācības un praktiskas nodarbības, kas palīdz pilnveidot zināšanas un prasmes. Vienlaikus centrs iesaistījās metodiskajā darbā, nodrošinot profesionālu atbalstu, konsultācijas un resursus Preiļu reģiona bibliotekāriem, lai veicinātu viņu kompetenču pilnveidi un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu vietējai kopienai.

No 2024. gada 13. līdz 18. maijam norisinājās „Digitālā nedēļa 2024”, kuras mērķis bija veicināt iedzīvotājus attīstīt un uzlabot savas digitālās prasmes, kā arī aktīvāk izmantot mūsdienu tehnoloģijas un digitālos pakalpojumus. Tika piedāvātas šādas izglītojošas aktivitātes:

- E-paraksta izmantošana;
- Bibliotēkas pieejamie elektroniskie resursi un datu bāzes (Preiļu Galvenās bibliotēkas mājas lapa, elektroniskais kopkatalogs, digitālās kolekcijas, letonika.lv);
- Google rīki ērtākai ikdienai;
- Drošs internets bērniem un jauniešiem.

Šīs nedēļas ietvaros, sadarbībā ar AS Swedbank, mācību centrā norisinājās bezmaksas seminārs „Finanšu drošība digitālajā vidē” vietējiem iedzīvotājiem, lai veicinātu izpratni par finanšu drošību digitālajā vidē (piedalījās 11 dalībnieki).

No 22. līdz 26. aprīlim norisinājās Bibliotēku nedēļa 2024, sadarbībā ar bibliotēkas novadpētniecības speciālisti tika organizētas nodarbības Preiļu 1. pamatskolas 4.a un 4.c klases

skolēniem, kurās viņi iepazīs ar novadpētniecības darbu un resursiem. Lai pārbaudītu zināšanas par novada vēsturi, notikumiem, vietām un personībām, tika izspēlētas interaktīvās spēles, apskatīta bibliotēkas mājaslapa un brīvpieejas resursi, piem., Latvijas kultūras kanons, kā arī parādīta datu bāzes Letonika.lv atrašanās vieta PGB mājaslapā (piedalījās 32 dalībnieki). 2024.gada martā, sadarbībā ar bibliotēkas metodisko centru, Preiļu novada publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem metodiskās dienas ietvaros tika organizēts profesionālās pilnveides seminārs un izglītojošas lekcijas:

- „Skolēnu iespējas bibliotēkā” Riebiņu vidusskolas un JEPVĢ vizuālās mākslas un dizains un tehnoloģijas skolotāja Ruta Vjakse;
- Latgales Centrālā bibliotēka „Latgales Centrālās bibliotēkas sadarbība lasītveicināšanā ar izglītības iestādēm: norises un novērojumi” Zoom platformā;
- Voldemāra Caunes balvas ieguvēja Silvija Kotāne par darbu bibliotēkā;
- „Knifīni darbam un ikdienai” O.Šņepste
- „Aktivitātes darbā ar jauniešiem” S.Trūpa
- „Mentimeter viktorīnu izveide” E.Aleksejeva

Semināra programma piedāvāja daudzpusīgu skatījumu uz bibliotekāru profesionālās pilnveides iespējām, deva gan jaunas idejas bibliotēku darba uzlabošanai, gan stiprinot profesionālo sadarbību (piedalījās 37 dalībnieki). Kopumā Preiļu GB struktūrvienību darbinieces no Preiļu GB ieguvušas apliecinājumus par profesionālo pilnveidi metodisko dienu ietvaros 41 akadēmisko stundas apjomā.

2024.gada 12. martā Preiļu Galvenā bibliotēka rīkoja izglītojošu un izklaidējošu pasākumu „Bibliotēka senioriem”, lai veicinātu senioru digitālās prasmes un uzlabotu viņu ikdienas dzīves kvalitāti. Pirmajā tikšanās reizē galvenā uzmanība tika pievērsta drošībai digitālajā vidē – seniori apguva interneta krāpniecības atpazīšanu, personas datu aizsardzību un uzticamu informācijas avotu izmantošanu (piedalījās 22 dalībnieki).

Gada nogalē Preiļu novada jauniešiem notika NEKONFERENCE „Grāmata un telefons. Atklātais rings.” Pasākuma ietvaros mācību telpā norisinājās izglītojošā nodarbība „Frazeoloģismi. To nozīme un pielietojums”, kuru vadīja Sanita Šuķe–Rasima (19 dalībnieki).

Pārskata periodā mācību telpa tika aktīvi izmantota ne tikai iedzīvotāju apmācībām, bet arī citu iestāžu, organizāciju un biedrību profesionālajai darbībai. Dažādas biedrības un organizācijas izmantoja šo mācību klasi, lai rīkotu izglītojošus kursus, profesionālās pilnveides nodarbības un pieredzes apmaiņas tikšanās, kas sniedz iespēju attīstīt jaunas prasmes, veicināt sadarbību un paplašināt zināšanas dažādās jomās. 2024.gadā 20 dienas konkurētspējas paaugstināšanas programmas „Asistents – pavadonis personai ar invaliditāti” īstenošanai izmantoja biedrība „Alendum”. Preiļu novada Labklājības pārvalde izmantoja telpas 25 dienas supervīziju organizēšanai sociālajiem darbiniekiem. Pārskata periodā telpa tika izmantota arī virtuālajām ekskursijām, pirmās palīdzības apmācībām, pasākumiem, u.c., nodrošinot ne tikai elastīgu un dinamisku mācību procesu gan vietējām kopienām, gan plašākai auditorijai, bet arī kalpojot kā sanāksmju vieta pilsētas iedzīvotājiem.

Šogad bibliotēkas mācību telpa tika vairākkārt izmantota ne tikai nodarbībām un semināriem, bet arī kā vieta, kurā studente kārtoja eksāmenus, nodrošinot mierīgu un koncentrētām darbam piemērotu vidi ar visu nepieciešamo aprīkojumu.

Mācību centrs kalpo ne tikai apmeklētāju izglītošanai, bet arī pašu bibliotekāru profesionālajai attīstībai. Piemēram, tajā tiek organizētas tiešsaistes apmācības un semināri, tādi

kā „Digitālā bibliotēka un praktiskās digitālo objektu meklēšanas iespējas”, „DOM sistēmā digitālo objektu datu ievade un apstrāde”, kurus bibliotekāri skatās uz lielā ekrāna, nodrošinot ērtu un iesaistošu mācību vidi.

Bibliotēkas pasākumos interaktīvā tāfele ir kļuvusi par būtisku sastāvdaļu, jo tā ļauj bibliotekāriem piedāvāt aizraujošas un izglītojošas aktivitātes dažādām apmeklētāju grupām. To arvien biežāk izmanto, lai veidotu interaktīvas tematiskas spēles, kas papildina bibliotēkas ekskursijas un izglītojošos pasākumus. Lai paplašinātu interaktīvo piedāvājumu, 2024. gadā tika izveidotas trīs jaunas interaktīvās spēles (Preiļu novada Goda pilsoņi, Preiļu pilsētas ielas, Interesanti fakti par bibliotēku un bibliotekārēm), kas paredzētas gan skolēniem, gan pieaugušajiem. Skolēni, tūristi un citi interesenti, apmeklējot bibliotēku, var piedalīties izzinošās un interaktīvās nodarbībās, kas palīdz labāk izprast novada vēsturi, kultūras mantojumu un citas aktuālas tēmas. Šīs aktivitātes padara bibliotēkas vidi mūsdienīgu un saistošu, nodrošinot apmeklētājiem iespēju mācīties jaunā, interaktīvā veidā.

Pārskata gadā, ņemot vērā katra klienta individuālās vēlmes, tika īstenotas individuālās konsultācijas: eParaksta lietošanā – dokumentu parakstīšana, dokumentu formāts, eParaksts Mobile izveide telefonā. Iegādājoties jaunu viedtālruni, iedzīvotāji bibliotēkā griezās pēc palīdzības jauna vai esošā Smart-ID konta izveidē vai atjaunināšanā.

5.12. Medijpratība

Medijpratība bibliotēkā aptver ne tikai teorētisko zināšanu apguvi par mediju un informācijas vidi, bet arī praktisku atbalstu iedzīvotājiem, sniedzot viņiem iemaņas, kas nepieciešamas, lai izvērtētu informācijas uzticamību. Bibliotēkas ir pieejama un uzticama vieta, kur iedzīvotāji var saņemt kvalitatīvu informāciju, apgūt digitālās prasmes, spēt atšķirt uzticamu informāciju no neuzticamas.

No 24. līdz 31. oktobrim norisinās UNESCO Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļa (*Global media and information literacy week*). Lai mazinātu dezinformācijas radītos riskus un veicinātu kritisku un atbildīgu attieksmi pret publiskajā telpā pieejamo informāciju, Preiļu Galvenā bibliotēka piedāvāja ikvienam interesentam sociālo mēdiju rīkā Facebook izspēlēt un pārbaudīt savas zināšanas tiešsaistes viktorīnā „Patiess vai viltots?”. Piedalījās 27 interesenti. Dalībnieki pietiekoši aktīvi pārbaudīja savas zināšanas un trenēja spēju kritiski izvērtēt informāciju, identificējot patiesus un maldinošus faktus. Šī viktorīna kalpoja kā lieliska iespēja gan izglītoties, gan pievērst uzmanību dezinformācijas riskiem.

Pārskata gadā bibliotēkas darbinieki aktīvi piedalījās dažādās medijpratību tiešsaistes vebināros, tādos kā „Medijpratības meistari”, „Interneta iespējas un riski mūsdienu pasaulē, drošība virtuālajā vidē” u.c., lai iegūtās zināšanas izmantotu darbā, informējot un konsultējot lietotājus. Mācāmies paši un konsultējam lietotājus, lai viņi droši justos digitālā vidē, sniegtu nepieciešamu atbalstu dzīves situāciju risināšanā e-vidē un veicinātu, īpaši, senioru izpratni par medijpratību.

2024.gada sākumā Preiļu GB organizēja Preiļu novada senioriem izglītojošu un izklaidējošu pasākumu „Bibliotēka senioriem”, kura mērķis bija sniegt zināšanas un prasmes, kas veicina senioru iesaisti digitālajā sabiedrībā un uzlabo viņu ikdienas dzīves kvalitāti. Pasākuma cikla pirmajā tikšanās reizē īpaša uzmanība tika pievērsta drošībai digitālajā vidē, apspriežot tādas tēmas kā interneta krāpniecības atpazīšana, personas datu aizsardzība un

uzticamu informācijas avotu izmantošana. Senioriem tika sniegtas gan teorētiskas zināšanas, gan praktiski padomi, papildinot to ar video materiālu skatīšanos, kas palīdzēja stiprināt viņu medijpratību.

Digitālās nedēļas 2024 ietvaros bibliotēka sniedza iespēju ikvienam interesentam apgūt, atjaunot un nostiprināt digitālās prasmes, piedāvājot gan individuālas, gan grupu nodarbības, iepriekš sazinoties ar bibliotēku un piesakot dalību. Dalībniekiem bija iespēja iepazīties ar e-paraksta izmantošanu, uzzinot, kā parakstīt dokumentus elektroniski, kā arī kādas ir šīs tehnoloģijas priekšrocības un drošības aspekti. Tāpat tika piedāvāta informācija par bibliotēkā pieejamajiem elektroniskajiem resursiem un datu bāzēm, piemēram, Letonika.lv, un citiem digitālajiem materiāliem, kas palīdz lietotājiem piekļūt zināšanu klāstam. Bija iespēja pieteikties arī nodarbībām par Google rīkiem, kas palīdzētu padarīt ikdienas darbu ērtāku un efektīvāku. Arī bērniem un jauniešiem tika piedāvāts īpašs temats par drošu internetu, kur tika apspriesti drošības noteikumi un kā aizsargāt savu privātumu tiešsaistes vidē, īpašu uzmanību pievēršot sociālo tīklu drošai lietošanai un viltus ziņu atpazīšanai.

Kā katru gadu, atzīmējot Drošāka interneta dienu „Drošāks internets sākas ar tevi!”, Preiļu Galvenā bibliotēka Facebook lapā un tīmekļvietnē www.preilubiblioteka.lv aicināja ikvienu izspēlēt un pārbaudīt savas zināšanas divās tiešsaistes spēlēs „Digitālā vide”, kur uzdevums bija savienot terminu ar attiecīgo definīciju un „Emocijzīmes”. Šajā tiešsaistes spēlē vajadzēja pievienot emocijzīmei attiecīgo skaidrojumu. Šīs viktorīnas palīdzēja dalībniekiem pārbaudīt un nostiprināt iegūtās zināšanas, vienlaikus padarot mācīšanās procesu jautru un interaktīvu.

Preiļu GB sadarbībā ar AS Swedbank organizēja bezmaksas semināru „Finanšu drošība digitālajā vidē” vietējiem iedzīvotājiem, lai veicinātu izpratni par finanšu drošību digitālajā vidē. Semināra mērķis bija informēt dalībniekus par aktuālākajiem finanšu drošības jautājumiem, kā atpazīt un izvairīties no krāpniecības mēģinājumiem tiešsaistē, kā droši veikt maksājumus internetbankā un kā pasargāt savus personīgos datus no neatļautas piekļuves. Pasākuma laikā AS Swedbank pārstāve sniedza padomus un piemērus par drošu paroli izveidi un pārvaldību, aizdomīgu e-pastu un ziņu atpazīšanu, kā arī informēja par uzticamākajiem resursiem, kas palīdz veidot drošu finanšu pārvaldību tiešsaistē. Seminārs sniedza iespēju iedzīvotājiem uzdot jautājumus, saņemt atbildes un padziļināt izpratni par to, kā droši rīkoties digitālajā finanšu vidē.

Medijpratība nav tikai papildinājums bibliotēkas darbībai – tā ir tās neatņemama sastāvdaļa, kas stiprina sabiedrības spēju pielāgoties mūsdienu informācijas videi. Bibliotēkas, kā izglītības un informācijas centri, ir ideāla vieta, kur attīstīt šīs prasmes, veidojot zinošāku, aktīvāku un drošāku sabiedrību.

5.13. Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Viena no Preiļu GB prioritātēm ir aktuālās informācijas pieejamība iedzīvotājiem. Bibliotēkas foajē ir izvietoti vairāki stendi, kur tiek atspoguļota dažādu iestāžu aktuālā informācija un pasākumu reklāmas afišas. Ikvienam bibliotēkas lietotājam ir pieejami datori un internets, kurus var izmantot arī informācijas meklēšanai par pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju aktualitātēm.

Mājaslapas satura blokā „Novada informatīvie resursi” ir nodrošināta tiešsaistes piekļuve laikrakstiem „Preiļu Novada Vēstis”, „Preiļu Slimnīcas Vēstis” un „Saimnieka Vārds”. Savukārt „Preiļu novada interneta ceļvedī” apkopotas visu novada valsts institūciju un nevalstisko organizāciju tīmekļa vietnes. Novadpētniecības krājumā katrai iestādei, biedrībai un organizācijai ir izveidota atsevišķa tematiskā mape. Novadpētniecības lasītavā pieejami Preiļu novada pašvaldības publiskie gada pārskati, attīstības programma, vides pārskats, Preiļu muižas kompleksa un parka attīstības koncepcija, teritoriālais plānojums un ilgtspējīgas attīstības stratēģija.

Darbojas ESIP un ED, kur iedzīvotāji var uzzināt vairāk par ES.

5.14. Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums

Preiļu reģiona bibliotēku elektroniskais kopkatalogs ietver informāciju par Preiļu GB, 17 tās struktūrvienību un astoņu izglītības iestāžu bibliotēku krājumos esošajiem informācijas resursiem, par to atrašanās vietu un to pieejamību.

Tabula „BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Pasūtīts (Web) eksemplāru (2021)
			Cirkulācija	SBA	Komplekt ēšana	
Preiļu GB		1	1	1	1	758
Publiskās bibliotēkas	17	17	17	17	17	
Izglītības iestāžu bibliotēkas	10	8	5	2	6	

Pārskata periodā Preiļu reģiona kopkataloga dalībbibliotēku skaits nav mainījies. BIS SKOLU ALISE nav ieviesta divās skolu bibliotēkās – Aglonas vidusskolas mācību vietā Rušona un Preiļu 1.pamatskolas mācību vietā Pelēči.

Īstenojot skolu tīkla optimizāciju, Preiļu novada dome ir pieņēmusi lēmumu par divu izglītības iestāžu likvidāciju. Sākot ar 2024.gada 1.septembri, Salas sākumskola pievienota Riebiņu vidusskolai, nesaglabājot programmas īstenošanas vietu. Līdz ar skolas likvidāciju beidza pastāvēt arī bibliotēka. Pelēču pamatskola pievienota Preiļu 1.pamatskolai, saglabājot izglītības programmas īstenošanas vietu, kuras nosaukums – Preiļu 1.pamatskolas mācību vieta Pelēči. Skolas bibliotēka turpina darboties, kā līdz šim.

Preiļu GB izmanto visus BIS ALISE moduļus. Visas publiskās bibliotēkas strādā Komplektēšanas, Cirkulācijas un SBA moduļos. Pārskata gadā moduli Inventarizācija izmantoja trīs publiskās bibliotēkas. Bibliotēkas patstāvīgi veic izdevumu komplektēšanu, apstrādi un norakstīšanu, pēc nepieciešamības veic arī katalogizācijas darbības, veidojot bibliogrāfiskos aprakstus vai importējot tos no Z39.50 katalogiem. Autoritatīvo un MARC ierakstu veidošanu un rediģēšanu, resursu attēlu un anotāciju pievienošanu pārsvarā veic Preiļu GB krājuma komplektēšanas speciāliste. No astoņām izglītības iestāžu bibliotēkām moduļi

Cirkulācija strādā piecas, modulī Komplektēšana – sešas, SBA moduli izmantoja divas bibliotēkās.

Piecu izglītības iestāžu bibliotēku krājumi ir pilnībā rekatalogizēti un pievienoti Preiļu reģiona bibliotēku kopkatalogam. Pārējās izglītības iestāžu bibliotēkas turpināja rekatalogizēt krājumus. Pārskata gadā kopkatalogam pievienoto informācijas resursu skaits ir neliels. Datu ievadīšanu sistēmā apgrūtinā tas, ka, veicot izdevumu apstrādi manuāli, bibliotēkās nav bijusi nodrošināta prasībām atbilstoša krājuma uzskaitē. Kā arī ļoti rūpīgi jāizvērtē, kuri resursi turpmāk tiks izmantoti mācību procesā, jo pašvaldībā ir pieņemts lēmums par Preiļu 2.vidusskolas un Riebiņu vidusskolas reorganizāciju. No 2025.gada 1.septembra abas vidusskolas turpinās darbu kā pamatskolas.

2024.gada 1.jūlijā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) datu centrā tika konstatēti darbības traucējumi, kas ietekmēja BIS ALISE kopkatalogu darbību. Informācijas sistēmu pakāpeniska atjaunošana un problēmu novēršana norisinājās līdz pat 22.jūlijam. BIS ALISE darbība Preiļu reģiona publiskajās un izglītības iestāžu bibliotēkās tika atjaunota 10.jūlijā. Tik ilgstošs sistēmas darbības pārtraukums pieredzēts pirmo reizi kopš BIS ALISE ieviešanas. BIS ALISE nepieejamības laikā reģiona bibliotēkās nebija iespējams pilnvērtīgi veikt ikdienas darbu un pilnā apmērā nodrošināt bibliotēkās pakalpojumus – automatizēti veikt grāmatu un citu dokumentu izsniegšanu/saņemšanu, katalogizēšanu, komplektēšanu, meklēšanu, veikt izdevumu pasūtīšanu, izmantojot starpbibliotēku abonementu, atzīmēt bibliotēkas apmeklējumu. Lietotājiem nebija pieejams elektroniskais kopkatalogs, attālinātā grāmatu rezervēšana un lietošanas termiņa pagarināšana. Dati par laika posmā no 1.—10.jūlijam klātienē saņemtajām un izsniegtajām grāmatām, citiem izdevumiem tika fiksēti manuāli uz papīra, Word vai Excel dokumentā. Pēc sistēmas darbības atjaunošanas tika veikta uzkrāto datu pārnese uz BIS ALISE. Atsākot darbu sistēmā, tika konstatēts, ka daļa datu un darbību, kas veiktas pēc 30. jūnija, nav saglabājušās. Sistēmā nebija datu par 1.jūlijā lasītājiem izsniegtajiem/saņemtajiem izdevumiem, izsniegumu lasītavā, par ierīču izmantošanu, bibliotēku apmeklējumu, Komplektēšanā reģistrētajiem jauniem eksemplāriem un norakstītiem eksemplāriem. Kopkatalogā 1.jūlijā reģistrētie eksemplāri tika veiksmīgi atrasti un sistēmā pierēģistrēti ar jau izmantotajiem svītrkodiem. Informācija par to, ka vēlreiz aktā jāliek norakstīti eksemplāri, saņemta no vienas kopkataloga dalībbibliotēkas.

Ņemot vērā, ka sistēmas darbības pārtraukumā laikā nebija iespējams veikt automatizētu lietotāju apkalpošanu u.c. darbības, par šo periodu BIS ALISE uzskaitītie dati ir nepilnīgi. Datu neprecizitāte var ietekmēt bibliotēku darba pārskatu rezultātos rādītājus.

Preiļu reģiona bibliotēku lietotājiem pieejamas divas datubāzes: Elektroniskais katalogs un Novadpētniecība

Tabula „Kopkataloga veidošanas dinamika”

	2022	2023	2024	+/-
Elektroniskais katalogs (ierakstu skaits)	88363	89627	91214	+1587
Monogrāfisko resursu eksemplāru skaits	218936	214698	208589	-6109

Turpinājumsresursu eksemplāru skaits	25948	24761	22832	-1929
Novadpētniecība (ierakstu skaits)	40310	40313	40957	+644

Kopējais ierakstu skaits Elektroniskajā katalogā ir 91214. 2024.gadā Elektroniskajā katalogā ievadīti 1587 ieraksti. Noslēdzot 2024.gadu, Preiļu reģiona bibliotēku kopkataloga lietotājiem pieejamo monogrāfisko izdevumu eksemplāru kopskaits ir 208589 (t.sk. Preiļu GB 53767 krājuma vienības) un turpinājumsresursu eksemplāru kopskaits – 22832 (t.sk. 5600 Preiļu GB krājuma vienības). Pārskata periodā Elektroniskajā katalogā ir samazinājies monogrāfisko un turpinājumsresursu eksemplāru skaits. Reģiona bibliotēkas aktīvi strādāja pie dokumentu izvērtēšanas un norakstīšanas. No bibliotēku krājuma norakstīti noliekti, bojāti, maz izmantoti, saturiski novecojuši u.tml. dokumenti.

Elektroniskajā katalogā tiek ievadīti jauni, importēti, papildināti un rediģēti agrāk ievadītie bibliogrāfiskie ieraksti. Pārskata periodā izveidoti 188 jauni MARC ieraksti (t.sk. Preiļu GB 139), importēti 1516 ieraksti (t.sk. Preiļu GB 900), rediģēti 10844 MARC ieraksti (t.sk. Preiļu GB 10633), izveidotas 1202 anotācijas (t.sk. Preiļu GB 867).

Novadpētniecības datu bāze 2024.gadā papildināta ar 644 bibliogrāfiskajiem ierakstiem. Kopējais ierakstu skaits datu bāzē pārskata perioda beigās – 40957.

Uzmanība tika pievērsta arī lasītāju datu bāzei – regulāri veikti Lasītāju saraksta integritātes un Izsniegumu integritātes testi. Pārskata gadā rediģēti 7371 lietotāja dati (t.sk. Preiļu GB 3807). No BIS ALISE lasītāju reģistra dzēsti 548 lasītāju dati (t.sk. Preiļu GB 513). No lasītāju reģistra dzēstie lasītāji Preiļu reģiona bibliotēkas nebija apmeklējuši kopš 2018.gada.

Preiļu reģiona bibliotēku elektroniskais kopkatalogs ir pieejams ikvienam lietotājam lietošanai no dažādām mobilām ierīcēm. Lasītājiem, kas reģistrējušies bibliotēkā un ieguvuši autorizācijas datus, katalogā iespējams veikt izdevumu rezervēšanu (pasūtīšanu) termiņa pagarināšanu, redzēt savus datus par izsniegtajiem un pasūtītajiem izdevumiem, veidot savu vēlmju sarakstu, atstāt vērtējumu par izlasītajiem izdevumiem u.c.

Turpinoties jaunā publiskā kataloga AlisePAC attīstībai, un ar katru piegādāto versiju uzlabojoties kopkataloga lietojamībai, pārskata gadā tika veikta pilna pāreja uz jauno Preiļu reģiona bibliotēku kopkataloga versiju AlisePAC. Līdzās jaunajai versijai, saglabāta piekļuve arī jau ierastajai kopkataloga versijai WebPAC.

Lai informētu kopkataloga lietotājus par veiktajām izmaiņām, Preiļu GB tīmekļa vietnē, bibliotēkas sociālajos tīklos, Preiļu novada tīmekļa vietnē un novada informatīvajā izdevumā „Preiļu Novada Vēstis” tika publicēts informatīvs materiāls par jaunās saskarnes iespējām un pamācība, kā soli pa solim veikt autorizāciju BIS ALISE publiskā kataloga jaunajā saskarnē AlisePAC.

Tabula „Autorizētie lietotāji” (visās Preiļu reģiona bibliotēkās kopā)

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	5436	5495	5603	+1,96
Autorizētie lietotāji kopā	602	674	835	+23,8
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	137	154	227	+47,4

2024.gadā Preiļu reģiona bibliotēkās pieaudzis lietotāju skaits, kuriem izsniegti autorizācijas dati. Autorizācijas dati no jauna piešķirti 227 lietotājiem (t.sk Preiļu GB 84). Salīdzinot ar 2023.gadu, pārskata gadā piešķirto autorizācijas datu skaits reģiona bibliotēkās ir palielinājies par 47,4%. Darbu šajā virzienā aktivizējušas struktūrvienību bibliotēkas. Arī bibliotēku lietotāji vēlas iegūt autorizācijas datus, lai veiktu izdevumu rezervēšanu un termiņa pagarināšanu, Preiļu GB lietotāji, lai attālināti pasūtītu grāmatas uz Bibliomātu.

Tabula „Autorizētie lietotāji” Preiļu GB

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	2304	2489	2519	+1,2
Autorizētie lietotāji kopā	340	369	415	+12,4
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	67	55	84	+52,7

Analizējot lietotāju darbības WebPAC (AlisePAC), var secināt, ka bibliotēkas tiešsaistes kataloga apmeklējumu (sesiju) skaits ir samazinājies, bet ir palielinājies autentificēto sesiju skaits. Jaunajā publiskajā katalogā pierēģistrējušies 44 lasītāji. Autorizētie lietotāji attālināti pasūtījuši 758 izdevumus, izveidojuši septiņus brīvos pasūtījumus, pieprasījuši pagarināt 268 izdevumus. Vēlmju sarakstā atzīmētas 165 lasītājus interesējošās grāmatas. 38 lasītāji e-kataloga sadaļā Mana bibliotēka – Mans konts – Ziņojumu iestatījumi ir ielikuši norādi, ka vēlas saņemt grāmatas Bibliomātā. Autorizēto lietotāju darbības un to dinamika apkopota tabulā.

Tabula „Lietotāju darbības WebPAC katalogā”

	2022	2023	2024	+/-
WebPAC apmeklētība	117439	211359	186935	-24424
Autentificētas sesijas	1056	1140	1473	+333
Tikai mobilās aplikācijas pieprasījumi	4680	4550	4075	-475
Pasūtīts izdevums	447	564	758	+194
Pieprasīts pagarinājums	267	271	268	-3

Izveidots brīvais pieprasījums	8	1	7	+6
Nomainīta parole	6	6	8	+2
Lietotājs apstiprināja reģistrēšanos		32	76	+44
Lietotājs pievienoja vērtējumu		4	1	-3
Lietotājs pievienoja vēlmi		2	165	+163
Lietotājs skatīja profila datus		19	24	+5

5.15. Digitalizācija

2024.gadā tika regulāri papildinātas novadpētniecības krājumā esošās, iepriekšējo gadu noskenētās mapes un laikraksts „Zemurs”. Sadarbībā ar Līvānu centrālo bibliotēku, tika rasta iespēja uz laiku aizņemties no viņu krājuma un noskenēt mūsu krājumā iztrūkstošos laikrakstus „Novadnieks”.

Kopsavilkumā 2024.gadā novadpētniecībai ieskenēti 197 teksta dokumenti, ar kopējo lappušu skaitu 4648 un 464 fotogrāfijas. No novadpētniecībā esošajiem materiāliem tika skenētas 7 jaunas novadpētniecības mapes. Trīs no tām: „Preiļu bērnu mūzikas skola”, „Trikotāžas kombināta „Ogre” Preiļu filiāle” un „Preiļu prettuberkulozes dispansers” ir pieejamas publiskajā digitālajā kolekcijā, kas atrodama Preiļu GB mājas lapā. Vēl četras mapes: „Pūtēju orķestris”, „Invalīdu biedrība”, „Preiļu mākslas skola” un „Pensionāru apvienības” ir izstrādes procesā un tuvākajā laikā būs pieejamas publiskajās kolekcijās.

Arī 2024.gadā veiksmīgi notika sadarbība ar LNB digitālo objektu pārvaldības sistēmu (DOM) nosūtot visus pieejamos 2024.gada laikraksta „Preiļu novada vēstis” numurus.

Informācija apkopota arī pārskata sadaļā „[8.NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS](#)”.

Pārskata periodā Preiļu GB struktūrvienības, sadarbībā ar idejas autori – Preiļu GB metodiķi Egiju Aleksejevu (kura ideju smēlās no LNB Preses apskatā 12-01-2024 iekļautā raksta „Digitalizē novadpētniecības materiālus Talsu Galvenajā bibliotēkā” /Talsu Novada Vēstis, 2024. gada Janvāris/), Preiļu GB bibliotekāri Lilitu Strodi (kura bija atbildīga par materiālu digitalizēšanu DOM sistēmā) un Preiļu GB Novadpētniecības informācijas speciālisti Mariannu Jeļisejevu, izveidoja Digitālo kolekciju „Preiļu novada kultūrvēsturiskais mantojums” Digitālajā bibliotēkā www.digitalabiblioteka.lv. 2024. gada noslēgumā kolekcija sastāvēja jau no 220 vienībām (ieļautie objekti: Vārkavas vidusskolas celtniecība, Etnogrāfiskais ansamblis „Naktineica”, Rožkalnu pagasts, Vārkavas pamatskolas skolēni, Kalupes ev.-lut. baznīcas jumta maiņa, Kalupes ev.-lut. baznīca pirms kara, „Tavs ciems - tavas mājas” Riebiņi 1980. gads, M. Gorkija kolhozs (Preiļu rajons, Galēnu ciems), Sondoru ciems u.c.) un tā tiks papildināta arī turpmāk. Ņemot vērā, ka kolekcija tika publicēta tikai 03.09.2024. (sasniedzot noteikto skaitu (150) digitalizēto un aprakstīto objektu), tad līdz 31.12.2024. tā jau bija savākusi 2711 skatījumus. Kolekcija aplūkojama: <https://ej.uz/bxv8>

5.16. Iekšzemes un starptautiskais SBA

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2024.gadā ir palielinājies gan SBA kārtā saņemto dokumentu skaits, gan uz citām Latvijas bibliotēkām izsniegto dokumentu skaits.

Lai apmierinātu lietotāju pieprasījumus, Preiļu GB SBA kārtā no sava reģiona 17 bibliotēkām pasūtīti un saņemti 110 izdevumi. Reģiona ietvaros, visaktīvākā sadarbība ir izveidojusies ar Preiļiem ģeogrāfiski tuvāko Riebiņu bibliotēku. No citām bibliotēkām, kas nav mūsu reģiona bibliotēkas, SBA kārtā saņemti 20 izdevumi: sešas audiogrāmatas un astoņas grāmatas palielinātajā drukā no Rēzeknes Centrālās bibliotēkas filiāles „Rēzeknes Pielāgotās literatūras bibliotēka – informācijas centrs” un sešas grāmatas no LNB.

Preiļu GB krājumu SBA kārtā izmantoja 14 reģiona bibliotēkas. Gada laikā uz bibliotēkām nosūtīti 562 izdevumi, kas ir par 92 eksemplāriem vairāk nekā 2023.gadā. BIS ALISE SBA moduli visaktīvāk izmantoja Pelēču bibliotēka (119 eks.), Stabulnieku bibliotēka (110 eks.), Vārkavas bibliotēka (86 eks.), Riebiņu bibliotēka (50 eks.), Galēnu bibliotēka (46 eks.). SBA grāmatu apmaiņā dominē daiļliteratūras grāmatas, bērnu un jauniešu literatūra, konkrētu lasītāju pieprasītas nozaru grāmatas. Uz Pelēču, Saunas un Aglonas bibliotēku SBA kārtā tika sūtīti arī žurnāli.

Tabula „SBA rādītāji”

SBA	2021	2022	2023	+/-
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	128	140	130	+41
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	344	692	562	+92

5.17. Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Ikdienā, strādājot ar bibliotēkas apmeklētājiem, bibliotēkām joprojām ļoti bieži nākas veikt daudzu citu valsts iestāžu funkcijas. Problēma ir tajā, ka Preiļos vairs nav pieejami nedz bankas, nedz VID, nedz VSAA pakalpojumi, nav pieejami arī komunikāciju un elektroenerģijas pakalpojumu sniedzēju klientu apkalpošanas centri. Pat, ja pilsētā ir klientam vajadzīgā iestāde, piem., LAD vai PMLP, šo iestāžu klienti nereti tiek sūtīti problēmas risināt uz bibliotēku. Līdz ar to rodas situācijas, kad, sniedzot palīdzību rēķinu apmaksā, dokumentu drukāšanā, aizpildīšanā vai nosūtīšanā, nākas saskarties ar klienta sensitīvajiem datiem. Diemžēl daļai klientu nav vēlēšanās apgūt datorprasmes, daļa klientu ir seniori, kuriem darbs ar datoru rada diskomfortu un pat trauksmi. Problēmas risinājums varētu būt iestāžu speciālistu konsultāciju/pieņemšanas diena bibliotēkā, piemēram, reizi mēnesī.

Savā ziņā problēmjaucējums ir arī inovatīvu pakalpojumu ieviešana bibliotēkā. Šo problēmu rada nepietiekošs finansējums un arī laika trūkums. Katrai inovatīvai darbībai vajag laiku ieviešanai un ilgtspējīgai aktivitāšu uzturēšanai arī nākotnē. Ne vienmēr ieviestie pakalpojumi tiek uzskatīti par inovatīviem Latvijas mērogā, jo tas, ko mēs šodien ieviešam savā bibliotēkā kā jauninājumu, ir ikdiena kādā citā bibliotēkā. Problēmas risināšanai – daļība projekts, motivējošs atalgojums darbiniekiem, pieredzes braucieni ārpus Latvijas.

Pārskata periodā netika pagarinātas licencētās interešu izglītības programmas Datorzinības, Informācijas meklēšana tiešsaistes datu bāzēs, Lego robotika, jo pēc jaunajiem noteikumiem šādu programmu vadīšanai tiek pieprasīta speciāla darbinieka izglītība.

6. KRĀJUMS

Bibliotēka kā vietējās nozīmes kultūras un izglītības centrs, kas sekmē tālākizglītības un mūžizglītības iespējas, veicina novada kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanu, saglabāšanu un popularizēšanu. Krājuma komplektēšanas noteicošais faktors ir iedzīvotāju – visu vecumu un sociālo grupu vajadzību, interešu un pieprasījumu ievērošana, bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar plašu grāmatu, periodisko izdevumu, audiovizuālo un elektronisko materiālu klāstu.

6.1. Krājuma komplektēšana un organizācija

Preiļu GB krājuma komplektēšanas galvenais uzdevums – krājuma saturiskās kvalitātes sekmēšana un atbilstība lietotāju pieprasījumam. Universāla un aktuāla krājuma veidošana, lai garantētu mūsdienīgas un pārbaudītas informācijas pieejamību ikvienam iedzīvotājam.

Prioritātes darbā ar krājumu pārskata periodā:

- pēc iespējas pilnīgāka bērnu un jauniešu iespieddarbu komplektēšana,
- informācijas nesēji novadpētniecības krājumam – izdevumi, kas saistīti ar Preiļu novadu, personībām,
- latviešu oriģinālliteratūras komplektēšana,
- kvalitatīvas nozaru literatūras komplektēšana,
- krājuma saturiskās un fiziskās kvalitātes uzlabošana,
- autoritatīvo ierakstu datubāzes papildināšana un rediģēšana,
- bibliogrāfisko ierakstu papildināšana ar grāmatas vāka attēlu un ierakstu rediģēšana.

Pārskata periodā Preiļu GB jauns krājuma komplektēšanas dokuments nav izstrādāts. Aktuālais krājuma komplektēšanas politikas dokuments izstrādāts un apstiprināts 2022.gada 22.augustā. Dokumentā ir noteikti bibliotēkas krājuma komplektēšanas, attīstības, saglabāšanas un norakstīšanas procesi.

6.2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Preiļu GB krājuma komplektēšanas finansējumu veido Preiļu novada pašvaldības līdzekļi (88%), projektu finansējums, bezatlīdzībā un dāvinājumos saņemtie iespieddarbi.

Tabula „Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2022	2023	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	15735	13983	15833
<i>t.sk. grāmatām</i>	12003	10086	11960
<i>t.sk. bērnu grāmatām</i>	2877	2734	2882
<i>t.sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	3432	3553	3692
<i>t.sk. spēles</i>	300	344	181
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	2,50	2,00	2,26
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	16875	14640	16569

Valsts finansēto projektu/programmu „Grāmatas publiskajām bibliotēkām” un LNB Bērnu literatūras centra mērķprogramma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” ietvaros Preiļu GB kopkrājums papildināts ar grāmatām kopsummā par 736 EUR. Liela nozīme krājuma komplektēšanā ir dāvinājumos un bezatlīdzībā saņemtajiem iespieddarbiem – tā 2024.gadā tie ir 12% (1442 EUR).

Piešķirtā finansējuma ietvaros bija iespēja nodrošināt bibliotēku ar jaunāko daiļliteratūru, nozaru literatūru un grāmatām bērniem un jauniešiem.

6.3. Krājuma pārbaude (inventarizācija)

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta. Nākamā plānotā inventarizācija paredzēta 2030.gadā.

6.4. Krājuma rādītāji

Tabula „Krājuma rādītāji”

	2022	2023	2024
Jaunieguvumi	2795	2861	2412
<i>t.sk. grāmatas</i>	1526	1599	1214
<i>t.sk. latviešu daiļliteratūra</i>	320	355	255
<i>t.sk. bērniem</i>	417	569	405
Izslēgtie dokumenti	3706	3717	3602
Krājuma kopskaits	60150	59294	58104
Grāmatu krājuma apgrozība	0,63	0,68	0,70
Periodisko izdevumu apgrozība	2,12	2,07	3,03

Jaunieguvumi

2024. gadā Preiļu GB iegādājusies grāmatas un citus materiālus no 19 piegādātājiem, juridiskām personām un privātpersonām. Grāmatu iepirkumā stabili vietu joprojām ieņem SIA „Virva LK” (75%) un SIA „Zvaigzne ABC” Preiļu grāmatnīca (25%). Grāmatu komplektēšana tiek veikta regulāri, sekojot grāmatu jaunumiem. Iespieddarbus iegādājamies tikai 1 eksemplārā. Izvēloties dokumentus bibliotēkas krājumam, noteicošie faktori bija finanšu līdzekļi, lietotāju pieprasījums un izdevēju piedāvājums. Bibliotēkas krājuma komplektēšana veikta regulāri, sekojot grāmatu jaunumiem, klientu pieprasījumiem un krājuma stāvoklim.

Pārskata periodā krājumu papildināja 1214 grāmatas: 1000 eksemplāri pirkti par pašvaldības līdzekļiem, 143 – dāvinājumi un bezatlīdzības izdevumi, 16 – programma „Grāmatas publiskajām bibliotēkām” un 55 – „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”.

Dāvinātāji ir gan paši autori (Nauris Gekišs, Dagnija Dudarjonoka, Inita Sabanska, Džeina Gavare, Kristīne Sekijevska, Agnese Irbe), gan juridiskas personas (Latgales Kultūras centra izdevniecība, Preiļu novada Dzimtsarakstu nodaļa, Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzejs, Latgalīšu kultūrys bīdreiba, LNB), gan bibliotēkas viesi. Iespieddarbi, kas saņemti kā dāvinājumi no bibliotēkas lietotājiem, tiek rūpīgi izvērtēti. Vērtīgākos izdevumus uzņemam krājumā, citus izmantojam nolietoto grāmatu nomaiņai. Dāvinātās grāmatas, kuras netika

ņemtas uzskaitē, piedāvājam novada bibliotēkām vai izvietojam „grāmatu kokā” – Maināmieš! Maināmieš! Maināmieš!

No 2024. gadā saņemtajiem 1232 dažādiem iespieddarbiem (izņemot seriālizdevumus) procentuālais sadalījums pa valodām ir – latviešu valodā 76%, krievu valodā – 18%, svešvalodās – 6%. Analizējot jaunieguvumus pa literatūras veidiem – daiļliteratūra 55%, bērnu literatūra 22%, nozaru literatūra 23%.

Pārskatīts daiļliteratūras krājums. Saturā vērtīgi, bet reti pieprasīti izdevumi pārvietoti uz krātuvi (136 eks.). Pārsvārā tie ir Kopotie raksti (Aspazija, G.Janovskis, Z.Skujiņš, J.Rainis, A.Brigadere u.c.)

Pārskata periodā krājumā komplektēti 11 nosaukumu laikraksti un 91 nosaukumi žurnāli, no kuriem 12 nosaukumu žurnāli paredzēti bērniem un jauniešiem. Kopā krājumā 2024.gadā ienākuši 1180 periodiskie izdevumu eksemplāri, no kuriem 76 eksemplāri paredzēti bērniem un jauniešiem.

Izslēgtie dokumenti

Tika turpināts krājuma attīrīšanas process. Izvērtēti un atlasīti pēc satura novecojuši, maz pieprasīti un lieko dublešu iespieddarbi. Regulāri tiek atlasīti un norakstīti nolietotie izdevumi. 2024.gadā izslēgtas 1867 grāmatas, 1722 seriālizdevumi, 3 elektroniskie dokumenti, 2 kartogrāfiskie izdevumi, 1 spēle un 2 pārējie dokumenti. Pastiprināti izvērtējam iespieddarbus, kas ir maz izmantoti, (jo sevišķi krievu valodā). No izslēgtajām grāmatām 919 (26%) eksemplāri bija krievu valodā. Krājums ar katru gadu samazinās – tas ir rūpīga darba rezultāts – no kvantitātes uz kvalitāti.

6.5. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā.

Jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u. c.)

Bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas krājums sistemātiski tiek papildināts ar jauniznākušiem iespieddarbiem budžeta iespēju robežās. Pamatkrājumu veido monogrāfiskie izdevumi, kas tiek regulāri papildināti ar jaunāko pieejamo oriģinālliteratūru, tulkoto literatūru, literatūru svešvalodās – angļu, vācu un nozaru literatūru. Krājums tiek komplektēts atbilstoši bērnu un jauniešu vecumam, ņemot vērā kvalitāti, daudzveidību un pieprasījumu.

Tabula „Budžeta līdzekļi BLN krājuma komplektēšanai”

Gads	Eksemplāru skaits	Summa (EUR)
2022	342	3176
2023	335	3245
2024	344	3623

Salīdzinot ar iepriekšējiem diviem pārskata gadiem, par budžeta līdzekļiem iegādāto eksemplāru skaits ir nedaudz lielāks, lai gan jūtams monogrāfisko izdevumu sadārdzinājums. Bibliotēkas lietotāji novērtē iespēju izņemt lasīšanai jaunāko literatūru, kas vienmēr ir atrodama Preiļu GB BLN krājumā.

Sadarbojoties ar pārējām Preiļu reģiona bibliotēkām, SBA kārtā tika pasūtīti trūkstošie monogrāfiju eksemplāri vai lietotāju pieprasītās grāmatas, kopskaitā – 47, 43 no tām bija BJVŽ kolekcijas grāmatas veiksmīgai programmas īstenošanai.

Tabula „Kopējais krājuma uzskaitījums”

Gads	Nopirktās	Dāvinātās	Bezatlīdzības	Lasītāju aizvietotās	Kopā
2022	342	24	128	8	502
2023	335	15	247	3	600
2024	344	15	70	5	420

BLN lasītāju vidū arvien populārāka kļūst literatūra angļu valodā un komiksu grāmatas, tādēļ krājumu regulāri papildina šie izdevumi.

Pārsvārā visi iespieddarbi tiek iegādāti vienā eksemplārā, izņemot lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” grāmatas, kuras lielā dalībnieku skaita dēļ tiek pirktas vairākos eksemplāros. Rindas, kas iepriekšējos pārskata gados veidojās pēc šīs programmas kolekcijas grāmatām, ir samazinājušās, pateicoties bezatlīdzības eksemplāriem, ko nodrošina LNB.

Ir periodi, kuros lielāks pieprasījums pēc kāda viena autora literārajiem darbiem, kad skolēniem mācību programmā uzdots lasīt konkrētais autors.

No Preiļu GB BLN daiļliteratūras krājuma meiteņu vidū joprojām populārākas ir romantiskās grāmatas, iedvesmojošie stāsti par pusaudžu un jauniešu dzīvi, piedzīvojumiem un problēmām. Zēni, savukārt, bieži vien priekšroku dod šausmu stāstiem, fantastikas un fantāzijas žanra grāmatām. Vērojama pieaugoša tendence lasīt t.s. vieglo literatūru, kas saturiski nav bagāta ar valodas izteiksmes līdzekļiem un ir vairāk sarunvalodas līmenī un ataino pusaudžu un jauniešu ikdienā lietojamo sazināšanās manieri.

2023. gadā BLN bija pieejami 14 periodiskie izdevumi – astoņi paredzēti pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem, pieci – pusaudžiem un jauniešiem, un par ģimenes veidošanu un bērnu audzināšanu – vecākiem, ko piedāvā Latvijas vecāku organizācija „Mammamunteti.lv”.

Žurnāls angļu valodā „J-14” tika saņemts tikai viens izdevums, jo tika pārtraukta piegāde, saņemot skaidrojumu, ka žurnāls vairāk nav pieejams. Žurnālu popularitāte arvien sarūk, ko var izskaidrot ar tehnoloģiju straujo ienākšanu mūsu ikdienā. Tās izmanto gan informācijas iegūšanai, gan izklaidei, gan savstarpējai komunikācijai. Tā kā bibliotēkā joprojām pieejami žurnāli, lai kaut nedaudz pievērstu skolēnu uzmanību izdevumiem, tad 2024. gadā regulāri tika veidoti „konkursiņi”, kuros uzdevumi, informācija, idejas smeltas žurnālu lappusēs, un atbildes konkursu dalībnieki tika mudināti meklēt šajos izdevumos.

Tā kā BLN spēļu klāsts ir gana plašs un daudzveidīgs un pieļaujamo budžeta robežās jauno spēļu piedāvājums nebija saistošs, pārskata gadā tika iegādātas tikai 2 spēles 34 EUR vērtībā un deju paklājiņš 147 EUR vērtībā.

CD krājums BLN arī 2024. gadā netika papildināts. Ņemot vērā mūsdienu tehnoloģiju iespējas, šis informācijas nesēja formāts nodaļas lietotāju vecumposmam nav aktuāls un ir novecojis.

6.6. Datubāzes

Galvenais uzdevums informācijas sniegšanā ir prasmīgi orientēties plašajā informācijas klāstā un nodrošināt bibliotēkas apmeklētājiem ērtu piekļuvi nepieciešamajiem materiāliem. Uzziņu darbs tiek veikts, izmantojot dažādas datubāzes, interneta resursus un drukātos informācijas avotus. 2024. gadā Preiļu Galvenajā bibliotēkā lasītājiem bija pieejamas 2 datubāzes: Letonika un Lursoft Laikrakstu bibliotēka. Pieeja šīm datubāzēm tika nodrošināta bez maksas. Reģistrētie bibliotēkas lietotāji pēc pieprasījuma varēja saņemt Letonika.lv lietotājvārdu un paroli, lai izmantotu šo resursu arī ārpus bibliotēkas. Skolēni varēja piekļūt Letonika.lv datubāzei, izmantojot savu e-klases kontu. Ar autortiesībām aizsargāto tekstu pilnās versijas datubāzes lasītavā joprojām ir pieejamas tikai bibliotēkas telpās.

Tabula „Bibliotēkā pieejamo datubāžu izmantojums”

Datubāze	2022	2023	2024
<i>Letonika.lv</i>			
<i>lejuplāžu skaits</i>	625	746	912
<i>News.lv</i>			
<i>lejuplāžu skaits</i>	108	84	144

Laika periodā no 2022.gada līdz 2024.gadam Letonika.lv un Lursoft laikrakstu bibliotēkas NEWS.lv datubāžu izmantojamība ir augusi. Letonika.lv datubāze 2022. gadā tika reģistrētas 625 lejupielādes, bet jau 2023. gadā šis skaits palielinājās līdz 746, kas ir par 121 lejupielādi vairāk, jeb 19,36% pieaugums. 2024. gadā lejupielāžu skaits sasniedza 912, kas ir pieaugums par 166 lejupielādēm jeb 22,24% salīdzinājumā ar 2023. gadu. Šis stabili augošais rādītājs liecina par pieaugošu lietotāju interesi un pieprasījumu pēc šīs datubāzes piedāvātā satura. Visticamāk, šādu dinamiku sekmē ne tikai kvalitatīva un daudzveidīga satura paplašināšana, bet arī lielāka pieejamība plašākai mērķauditorijai. Visaktīvāk šo datu bāzi izmanto skolēni mācību programmu apguvei, kā arī bieži izmanto datubāzē pieejamos latviešu autoru darbu pilntekstus kā alternatīvo variantu krājumā iztrūkstošajām grāmatām. Kā ļoti noderīgu informācijas resursu mācībām skolēni atzīst Letonikas datubāzē pieejamo Sinonīmu vārdnīcu.

Savukārt Lursoft laikrakstu bibliotēkas NEWS.lv datubāzes izmantojamībā dinamika ir mainīgāka. 2022. gadā šī datubāzei bija 108 lejupielādes, taču 2023. gadā šis skaits samazinājās līdz 84 lejupielādēm, kas ir samazinājums par 24 lejupielādēm jeb 22,22%. Tas var liecināt par izmaiņām lietotāju interesēs. Tomēr 2024. gadā lejupielāžu skaits strauji pieauga līdz 144, kas ir ievērojams pieaugums par 60 lejupielādēm jeb 71,43%. Datubāze satur vairāk kā 100 Latvijas centrālo un vietējo periodisko izdevumu pilntekstu publikācijas, aktuālās ziņas un rakstu apkopojumus. Šo resursu izmanto pārsvarā novadpētniecības darbā, meklējot informāciju par aktuāliem jautājumiem, kā arī papildinot novadpētniecības datubāzes un mapes ar laikrakstu publikācijām.

6.7. Krājuma un datubāžu popularizēšana

Lai popularizētu krājumā pieejamos izdevumus, bibliotēka aktīvi izvieto informāciju sociālajos tīklos un bibliotēkas tīmekļa vietnē, regulāri informējot par jaunieguvumiem. Lai

rosinātu bibliotēkas apmeklētāju interesi par krājumu, bibliotēkā tiek rīkotas dažādas daiļliteratūras, tematiskās nozaru literatūras un grāmatu jaunumu izstādes. Izstāžu standos apskatāmo un arī lasīšanai paņemamo grāmatu un žurnālu saturiskais virziens parasti tematiski sasaucās ar mākslas, radošo, ceļojošo darbu izstādēm, valsts un gadskārtu svētkiem. Publikācijas par bibliotēkā pieejamo presi, aktualitātēm un pasākumiem regulāri parādās arī vietējos medijos un Preiļu novada pašvaldības tīmekļa vietnē. Lai popularizētu augstvērtīgo literatūru, bibliotēkas daiļliteratūras abonementā iekārtots speciāls plaukts/izstāde ar raidījumā „Literatūra” apskatītām grāmatām un grāmatu sarakstu.

Krājuma popularizēšanas nolūkos nozaru literatūras un daiļliteratūras abonementā pārskata periodā eksponēta 33 tematiskā izstāde, Preiļu GB BLN 10 tematiskās izstādes un 20 virtuālās izstādes, kas veltītas Latvijas atceres un svinamajām dienām, vispasaules svinamajām dienām, tā brīža aktuāliem notikumiem Latvijā un pasaulē, ievērojamu personību un novadnieku jubilejām, grāmatu jaunumiem.

Latgales reģiona attīstības aģentūras Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas „Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma” atbalstītās „Latgales kultūras programmas 2024” projekta ietvaros 26.septembrī Preiļu GB notika Preiļu novada jauniešu nekonference „Grāmata un telefons. Atklātais rings.”, kuras mērķis – veicināt Latgales kultūrvērtību izzināšanu, pievēršot pastiprinātu uzmanību lasīšanas tradīcijām Latgalē dažādu laiku griezumā, izvērtējot mūsdienu tehnoloģiju ietekmi un veidojot jauniešu vidū izpratni par latgaliskajām vērtībām. Tikšanās ar latviešu grāmatu autoriem bērniem un jauniešiem sniedz iespēju iepazīt gan literātus, gan viņu radošos darbus, kas veicina lasīšanu, bibliotēkas krājumu un pakalpojumu izmantošanu.

Datubāzu popularizēšanas aktivitātes:

Lai veicinātu datubāzu izmantošanu un nodrošinātu plašāku piekļuvi aktuālajai informācijai, Preiļu GB regulāri atjauno un publicē informāciju par pieejamajām datubāzēm, to saturu un jaunākajiem papildinājumiem. Šī informācija tiek izvietota gan oficiālajā tīmekļa vietnē, kur lietotāji var viegli iegūt nepieciešamās ziņas, gan arī sociālajā tīklā Facebook, lai sasniegtu plašāku auditoriju un nodrošinātu tūlītēju piekļuvi jaunumiem un resursiem.

No 2024. gada 13. līdz 18. maijam norisinājās „Digitālā nedēļa 2024”, kuras mērķis bija veicināt iedzīvotājus attīstīt un pilnveidot savas digitālās prasmes, kā arī aktīvāk izmantot mūsdienu digitālās tehnoloģijas un pakalpojumus. Šīs nedēļas laikā ikvienam interesentam tika sniegta iespēja pieteikties un iegūt zināšanas par bibliotēkās pieejamiem elektroniskajiem resursiem un datubāzēm, tostarp tādiem kā Preiļu novada interneta ceļvedis, Preiļu Galvenās bibliotēkas tīmekļa vietne, elektroniskais kopkatalogs, digitālās kolekcijas un Letonika.lv datubāze. Šie resursi piedāvā plašu informācijas klāstu, kas ir pieejams ikvienam lietotājam gan mācībām, gan ikdienas informācijas meklēšanai.

Visa gada garumā Preiļu GB pirmajā stāvā, abonementa nodaļā, uz lielā TV ekrāna tika rādīta informācija par abonētajām datubāzēm letonika.lv un news.lv, kā arī citiem elektroniskiem resursiem (Mekle.LNA, 3td e-grāmatu bibliotēka, digitalabiblioteka.lv u.c.), gaidāmajiem pasākumiem un citiem bibliotēkas piedāvājumiem. Šī iniciatīva izrādījās ļoti ērta un efektīva, jo ļāva apmeklētājiem iepazīties ar jaunākajiem pieejamajiem resursiem un aktualitātēm bibliotēkā, kamēr viņi gaidīja rindā vai tika apkalpoti pie bibliotekāra.

Pēdējo trīs gadu laikā iezīmējas tendence, ka skolas arvien biežāk apmeklē bibliotēku ar mērķi iepazīt to kā nozīmīgu mācību vidi, nevis tikai vietu izklaidei. Skolēni izmanto bibliotēkas piedāvātos resursus, lai iegūtu kvalitatīvu un uzticamu informāciju mācību procesam. Arī 2024. gadā, Bibliotēku nedēļas ietvaros, bibliotēkā viesojās Preiļu 1. pamatskolas audzēkņi. Tikšanās laikā viņi iepazīs ar bibliotēkas novadpētniecības darbu, spēlēja virtuālās spēles uz interaktīvās tāfeles, izpētīja Preiļu GB tīmekļa vietni, kurā tika apskatīti brīvpieejas resursi un gūts neliels priekšstats par datubāzi Letonika.lv.

Datubāžu sniegtās iespējas tiek popularizētas arī mutiski, uzrunājot bibliotēkas lietotājus individuāli vai reģistrējoties bibliotēkā. Lai arī datubāžu izmantošanas statistikas rādītāji ir auguši, joprojām sagādā grūtības pārliecināt lietotājus par to aktīvu izmantošanu.

Pārskata periodā Preiļu GB tīmekļvietnē sadaļā Pakalpojumi – Abonētās datubāzes – News.lv tika pievienota pieslēgšanās informācija ar detalizētiem norādījumiem, kā lietotājiem piekļūt abonētajai datubāzei News.lv. Tieši zem šīs informācijas ir pieejams arī datubāzē esošo laikrakstu saraksts, kas nodrošina lietotājiem ērtu iespēju iepazīties ar pieejamajiem izdevumiem, neprasot pieslēgšanos datubāzei. Tas ļauj lietotājiem uzreiz pārliecināties, vai datubāzē atrodas viņu meklētais laikraksts. Pārskata periodā Preiļu GB tīmekļa vietnes sadaļā Pakalpojumi – Bezmaksas un brīvpiekļuves datubāzes un e-resursi tika papildināta ar saitēm uz vēl 8 brīvpieejas e-resursiem (Nacionālā enciklopēdija, Latvijas medijpratības datubāze, Latvijas filmu portāls www.filmas.lv, Latvijas valsts pārvaldes valodas tehnoloģiju platforma Hugo.lv, Latvijas digitalizēto video un audio ierakstu piekļuves portāls Diva.lv, Gētes institūta bezmaksas digitālā bibliotēka Onleihe, Atvērtās piekļuves e-grāmatu platforma Open Research Library un brīvpieejas Open Acces saturam Vācijas zinātnisko bibliotēku kopējā sarakstā (GVI)).

Visi aktuālie jaunumi, tādi kā resursu papildinājumi, iespējas (filmu portālā www.filmas.lv tika piedāvāta iespēja vienu nedēļu skatīties īpaši izvēlētu filmu izlasi bezmaksas, aicinājums izmantot platformas hugo.lv bāzētos sarunu botus, kas ir īpašs atbalsts valsts pārvaldes tīmekļvietnēs u.c.) būtiskākā informācija tiek ievietota bibliotēkas mājaslapā un publicēta Facebook sociālajā tīklā. Šāda pieeja ļauj lietotājiem sekot līdzi izmaiņām, uzzināt par jaunumiem un ātri atrast nepieciešamo informāciju, veicinot digitālo pakalpojumu pieejamību un lietojamību.

6.8. Programma „Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”

Programmā „Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” Preiļu novada 18 bibliotēkām (17 pagastu un Preiļu GB) piešķirtā naudas summa grāmatu iegādei bija 3033,18

EUR, par kuriem iepirkti 262 eksemplāri (142 nosaukumi) iespieddarbu. 47% – daiļliteratūra, 45% – bērnu literatūra un 8% – nozaru literatūra. No tām 53% ir oriģinālliteratūra. Preiļu GB papildināja krājumu ar 16 grāmatu eksemplāriem 181,58 EUR vērtībā (pieaugušajiem lasītājiem – 7 eks. par summu 97,92 EUR, bērniem un jauniešiem – 9 eks. par summu 83,66 EUR). 2024.gada piedāvājumā Preiļu novada bibliotēku vidū vispieprasītākā bija bērnu literatūra: L.Rozentāles „Ričijs Rū un lielais ceļojums” – 7 eks., N.Ikstenas „Draugi. Vabulīša un Pifāna piedzīvojumi” – 5 eks., M.Zālītes „Tango un Tūtiņa sēnēs” – 5 eks., I.Zīgnera „Mazais pūķis Kokosrieksts un noslēpumainais templis” – 5 eks. Grāmatu iepirkuma izdevumiem bibliotēkas elektroniskajā kopkatalogā konkrētā laukā tika veikts ieraksts, kas norāda uz grāmatu iepirkuma programmu publiskajām bibliotēkām.

Par projektu tika ievietota informācija Preiļu GB tīmekļa vietnē un sociālo tīklu kontos. Izsniegums nav liels, jo grāmatas saņēmām novembra mēnesī.

6.9. Darbs ar parādniekiem

2024.gadā pastiprināti tika veikts darbs ar grāmatu parādniekiem. Ilgstošie parādnieki tiek regulāri (reizi trīs mēnešos) apzināti ar lūgumu atgriezt grāmatas jeb nozaudēšanās gadījumā segt grāmatas vērtību. Grāmatu savlaicīgu nodošanu atvieglo bibliomāta uzstādīšana pie bibliotēkas, kas dod iespēju lasītājiem nodot grāmatas jebkurā viņiem vēlamā laikā. Šo pakalpojumu labprāt izmanto gan ilgstošie parādnieki, gan pastāvīgie lasītāji, kuri nevar paspēt apmeklēt bibliotēku darba laikā. Apkopojot rezultātus, daļa grāmatu no parādniekiem tika atgriezta. Lai neveidotos jauni parādnieku saraksti, katru dienu lasītājiem, kuriem ir beidzies grāmatu lietošanas termiņš, tiek nosūtīta īsziņa ar atgādinājumu, par to, ka ir beidzies grāmatu nodošanas termiņš. Kopsavilkumā par 2024.gadu tika nosūtīti 1781 atgādinājums. Tāpat atgādinājumi par kavējumu tiek sūtīti no BIS Alise, uz lasītāju norādīto e-pastu. Notika arī detalizēta ilgstošo parādnieku (kuri nereaģē uz brīdinājuma vēstulēm vai nedzīvo norādītajā adresē) izvērtēšana, parādnieku saraksts tika nodots komplektēšanas nodaļas vadītājam un veikta grāmatu norakstīšana.

Preiļu izglītības iestāžu 9., 12. klašu skolēni mācību gada noslēgumā ierodas Preiļu GB pēc paraksta, kas apliecina, ka skolēnam nav parādsaistību Preiļu novada bibliotēkās.

6.10. Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Preiļu GB krājuma kvalitātes uzturēšana ir viena no svarīgākajām darba prioritātēm. Nākamajā pārskata periodā jāturpina darbs pie krājuma izvērtēšanas, nolietoto, dublešu un maz pieprasīto izdevumu norakstīšanas, tādejādi samazinot pieejamo brīvpieejas plauktu noslogojumu, kā arī palielināsies grāmatu krājuma apgrozība.

Komplektējot nozaru literatūras krājumu, nākas secināt, ka atsevišķās nozarēs bibliotēkā pieejamā literatūra ir novecojusi, bet jauni iespieddarbi netiek izdoti vai arī tiek izdoti ļoti ierobežoti. Problēmas ar nozaru literatūras piedāvājumu ir, piemēram, tādās nozarēs kā tehnika, lauksaimniecība, dabaszinātnes; turpretī psiholoģijas, izglītības un medicīnas nozaru literatūras klāsts ir ļoti plašs un daudzveidīgs.

Joprojām nemainīgi aktuāla problēma ir lietotāju laikā nenodotie izdevumi, kurus bibliotēka pēc 5 gadiem spiesta norakstīt.

Pārskata periodā turpinājās darbs BIS ALISE elektroniskajā katalogā Katalogizācijas modulī, pievienojot vāka attēlus vecākā gada izdevumiem. Ja ierakstu ņemam no LNB Z39.50

datubāzes, tajā ierakstā esošie 856. lauki ar saitēm uz vāka attēlu un izdevumu saturu paliek. Ja ierakstu veidojam paši, tad pievienojam sīkbildi Anotācijā. Šis darba process ir ļoti laukietilpīgs. Lai ierakstam būtu vāka attēls, izmantojam lokālo datu pārklāšanu ar ārējo aprakstu. Arī bibliogrāfiskais apraksts kļūst pilnīgāks un precīzāks. Rezultātā: rediģēti 10 497 MARC ieraksti, izveidotas 858 anotācijas, rediģēta 1669 anotācija.

7. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

7.1. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Preiļu Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas (BLN) galvenais mērķis ir veicināt lasīšanu jaunākās paaudzes vidū, tādējādi radot stabilu pamatu rīcībspējīgai, domājošai un atbildīgai nākotnes sabiedrībai.

BLN darbs balstīt uz daudzveidīgas neformālās izglītības iespēju piedāvājumu, nodrošinot kvalitatīvu informācijas pieejamību ikvienam bibliotēkas lietotājam. Pārskata gadā BLN tika organizēti daudzveidīgi pasākumi – izstādes, viktorīnas, konkursi, radošajās darbnīcas, literārās nodarbības, kvesti, kopskaitā –116.

2023.gadā Preiļu GB BLN realizēja visas tradicionālās lasīšanas veicināšanas programmas valsts mērogā – „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, „Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības”, „Grāmatu starts” - un lokālais lasīšanas konkursu „Krauklis iesaka izlasīt”.

Statistiskie rādītāji pārskatā periodā, salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem, visās pozīcijās turas apmēram tajā pašā līmenī, pat ar nelielu uzlabojumu.

Ģimenes digitālo aktivitāšu centra darbība norisinās aktīvi un sistemātiski, piedāvājot izglītojošu un atpūtas piedāvājumu klāstu – nodarbības, tehnoloģijas un daudzveidīgas dažāda sarežģītības līmeņa galda spēles. Interesi joprojām izrāda izglītības iestāžu klašu grupas, lai varētu rast alternatīvu risinājumu ierastajām mācībām stundām, iekļaujoties kompetenču izglītības procesā. Pēc mācību laika Ģimeņu digitālā aktivitāšu centra telpa ir piepildīta ar bērnu čalām, kas apliecina tā lietderīgumu un nepieciešamību.

Skolēnu mācību gada laikā bibliotēkas telpās darbojās Preiļu GB un Preiļu novada Bērnu un jauniešu centra kopīgi organizētais LEGO konstruēšanas pulciņš, kura norise tika atļauta ar Preiļu novada Izglītības pārvaldes izsniegtās interešu izglītības programmas īstenošanas licenci. Ģimenes digitālo aktivitāšu centra vadītāja apguva nepieciešamo apmācību kursu nodarbību organizēšanai.

Lai veicinātu lasītprasmi un bagātinātu bibliotēkas piedāvājumu klāstu, BLN 2024.gadā tika izstrādāti divi projekti, kurus atbalstīja VKKF. Projekts „Grāmata un telefons. Atklātais rings” veiksmīgi tika īstenots septembrī, savukārt, projekts „Grāmatas ceļamaizei” īstenošana tiks uzsākta 2025.gadā, kura ietvaros notiks bērnu un jauniešu tikšanās ar latviešu oriģinālliteratūras autoriem.

BLN aktivitātes, jaunāko grāmatu apskats, informācija par plānotajām norisēm tiek atspoguļota Preiļu GB tīmekļa vietnē *preilubiblioteka.lv* sadaļā „Bērnu literatūras nodaļa”. Visi notikumi un aktivitātes darbā ar bērniem un jauniešiem tiek atspoguļoti arī *Facebook*, *Instagram* un *TikTok* kontos. Tas nodrošināja plašāku pasākumu pārredzamību lietotājiem un popularitāti gan jauniešu, gan viņu vecāku vidū.

Preiļu GB sekmīgi pilda bērnu un jauniešu auditorijas atpūtas, socializēšanās vietas, izglītojošo un informēšanas funkciju. Bibliotēkas piedāvājumus piemērojot skolas mācību kompetenču saturam, tiek veicināta ANO mērķos norādītās iekļaujošās izglītības veicināšana. BLN aktivitātes tiek plānotas, novērtējot skolēnu dažādās mācīšanās vajadzības, izmantojot daudzveidīgas metodes un pieejas, atvērtu komunikāciju, kā arī veidojot bibliotēkā drošu, atbalstošu vidi un nepieļaujot diskrimināciju.

7.2. Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

BLN apmeklētājiem tiek sniegtas dažādas uzziņas mācību vai pašizglītības vajadzībām. Pārskata periodā sniegtas 785 uzziņas dažādu vecumposmu bibliotēkas lietotājiem ar plašu tematisko spektru. Katrs jaunais lasītājs ar grāmatu krājumu tiek iepazīstināts individuāli, parādot un pastāstot, kāds ir grāmatu sakārtojums, kā tās labāk atrast. BLN lietotāji tiek iepazīstināti ar iespējām grāmatas saņemt un nodod bibliomātā.

Katru dienu tiek sūtītas atgādinājuma īsziņas lasītājiem, kuriem konkrētajā datumā jānodod grāmatas. Vienu reizi nedēļā tiek sūtīti atgādinājumi un veikti zvani ilgstošajiem parādniekiem.

Visi notikumi BLN tiek rūpīgi plānoti, ņemot vērā mūsdienu bērnu, pusaudžu un jauniešu intereses un vecumposma īpatnības. Programmā tiek iekļautas aktivitātes, kas veicina tiešu dalībnieku iesaisti. Lai attīstītu lasītprasmi, visām vecuma grupām tika rīkoti literārie pasākumi, nodarbības un kvesti.

2024. gadā BLN tika noorganizētas 116 dažādas aktivitātes:

- 23 klātienē izstādes (10 tematiskās krājumu popularizējošās, 9 radošo darbu, 3 kolekcijas, 1 ceļojošā),
- 20 virtuālās izstādes,
- 66 pasākumi,
- 6 tiešsaistes viktorīnas,
- 1 konkursu cikls.

Lai veicinātu lasīšanu un attīstītu praktiskas iemaņas, veidojot tematiskus darbus, par labu tradīciju kļuvusi, nu jau otro gadu turpinās radošā darbnīca „Lasi un veido!”. Bērni tiek aicināti pievērsties kopīgai grāmatas lasīšanai un kāda radoša darba pagatavošanai, noliekot malā viedierīces. Katru nodarbību tika izvēlēts kāds neliels literārs darbs vai tā fragments, atbilstoši gaidāmajiem svētkiem, tradīcijai vai latviešu autora jubilejai, ko papildina bērnu radošie darbi. Jaunāko klašu apmeklētājiem tika novadītas 10 radošās nodarbības.

Vispasaules drošāka interneta dienas pasākumi pārskata gadā notika PII „Pasaciņa”, kur tika secināts, ka jau pirmsskolas vecuma bērni mobilajās ierīcēs pavada nesamērīgi ilgu laiku, arī vēlās vakara un nakts stundās. Pēc šīm nodarbībām tika uzrunāti arī audzēkņu vecāki par viedierīču lietošanu, kas īpaši bīstami maziem bērniem, ātri radot atkarību un kavējot attīstību. PII audzēkņu sapulcēs tika uzsvērta grāmatu lasīšanas nozīme, īpaši kopējā lasīšana vai priekšā lasīšana, kas pozitīvi ietekmē personības izaugsmi, domāšanu un lemtspēju. Nākošajā gadā tiks ieplānotas vizītes uz 3–4 gadus vecu PII audzēkņu vecāku sapulcēm, lai vēl agrīnākā vecumā ģimenēs pievērstu uzmanīgu pieaugošajai problēmai par digitālo viedierīču izmantošanu nepiemērotā vecumā un draudošajām sekām.

Sagatavošanas grupu bērnu vecāki tiek informēti par vasaras lasīšanas konkursu „Krauklis iesaka izlasīt”, „Bērnu, jauniešu un vecāku žūriju”, kā arī citām bibliotēkas iespējām un aktivitātēm. Jau pirmsskolas vecumā bērni tiek iesaistīti „Bērnu žūrijas” 5+ vecuma grupas grāmatu lasīšanā un vērtēšanā. 2024. gadā kopīgi tika lasītas, pārrunātas un vērtētas grāmatas ar 75 PII „Pasaciņa” audzēkņiem.

Lai ietu līdzī laikiem un radītu bērniem un jauniešiem pieejamākus bibliotēkas piedāvājumus, tomēr tehnoloģiju iesaiste ir neizbēgama un to izmantošana ir pieļaujama, ņemot vērā lietotāju vecumu. Tādēļ daudzas izzinošas un izglītojošas aktivitātes tiek veidotas,

izmantojot Ģimeņu digitālā centra aprīkojumu. Arvien tiek veidotas tiešsaistes viktorīnas, kurās var gūt daudz un dažādas iemaņas un zināšanas. Ņemot vērā tehnoloģiju popularitāti, to uztverot kā neatņemamu mūsu dzīves sastāvdaļu, arī turpmāk tiks veidotas gan tiešsaistes viktorīnas, gan virtuālās izstādes un video.

Veiksmīgas un ilggadējas sadarbības rezultātā ar Raiņa muzeju Jasmuižā BLN ik gadu ir iespēja apskatīt valsts mēroga konkursu laureātu darbus. 2024.gadā tā bija izstāde „Raiņa dzejas atklātne”, kurā tika eksponēti 5.–6. klašu skolēnu vizuālās mākslas konkursa 20 laureātu darbi. Konkursa uzdevums bija izveidot savu īpašo atklātņi, tās ilustrācijai izmantojot kādu no Raiņa dzejoļiem, kurā minēti ziedi vai daba. Kopā tika iesūtīti 462 darbi no 56 Latvijas mācību iestādēm un no Tartu Starptautiskās skolas.

2024. gadā tika eksponēta ceļojošā komisku izstāde „Meža stāsti”, kuras darbi radīti tāda paša nosaukuma radošajā darbnīcā, kuru vadīja vācu komiksu mākslinieks Mihels Eselbrige un organizēja Gētes institūts Rīgā un komiksu žurnāls „kuš!”.

BLN apmeklētāju apbrīnu un atzinību izpelnījās Ogres Centrālās bibliotēkas grāmatu restauratores Lienes Kābeles orimoto tehnikā veidotā izstāde „Grāmatu otrā dzīve”. Savu mūžu nokalpojušie iespieddarbi, Lienes rokās nonākot, bija ieguvuši otro dzīvi, pārtopot par brīnišķīgiem mākslas darbiem.

Radošā un neierastā veidā popularizējot ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus, „Ilgtspējīgu pašvaldību nedēļas 2024” ietvaros BLN jauniešu auditorija tika iesaistīti aptaujā, kurā tika aicināti dalīties ar savām domām, kā varētu uzlabot Preiļu pilsētas un Preiļu GB apkārtni līdz 2030.gadam un kā paši respondenti gatavi iesaistīties, lai mērķi tiktu sasniegti.

Lai informācija par norisēm bērniem, jauniešiem un viņu vecākiem sasniegtu savu auditoriju, sadarbojoties ar izglītības iestāžu darbiniekiem, tiek izmantots arī e-klases pasts, sūtīti ielūgumi un informēti vecāki gan individuāli, gan elektroniski.

Ģimenes digitālo aktivitāšu centrs

Salīdzinot ar 2023. gadu, Ģimenes digitālo aktivitāšu centra fiziskais apmeklējums ir palielinājies (tabulā norādīts kopīgais bērni un pieaugušo skaits). Centru aktīvi apmeklē skolēni, lai pēc skolā pavadītās dienas atpūstos vai pilnvērtīgi pavadītu laiku, gaidot pulciņa vai sporta nodarbības. Brīvdienās to apmeklē ģimenes – vecāki, vecvecāki ar bērniem, mazbērniem.

	2022	2023	2024
Fiziskais apmeklējums	3528	5299	6065
Konsultācijas	144	60	39
Ģimenes digitālo aktivitāšu centra izmantojamības statistiskie rādītāji:			
<i>3D brilles</i>	697	666	352
<i>Velosipēds</i>	1249	1248	496
<i>Kinect spēles</i>	1097	1227	988
<i>Robotikas nodarbības</i>	149	339	238
<i>3D pildspalvas</i>	300	448	241
<i>Interaktīvā tāfele</i>			699
<i>Deju paklājs (no 11.11)</i>			100

Salīdzinot ar 2023. gadu, Ģimenes digitālo aktivitāšu centra fiziskais apmeklējums ir palielinājies (tabulā norādīts kopīgais bērnu un pieaugušo skaits). Centru aktīvi apmeklē skolēni, lai pēc skolā pavadītas dienas atpūstos vai pilnvērtīgi pavadītu laiku, gaidot pulciņa vai sporta nodarbības. Brīvdienās to apmeklē ģimenes – vecāki, vecvecāki ar bērniem, mazbērniem.

Apmeklētāji labprāt spēlēja iegādātās galda spēles (izmantotas 1578 reizes) un spēļu galdus (biljardu, futbolu, hokeju, u.c.; izmantoti 1067 reizes), labos laika apstākļos uzturējās un darbojās āra spēļu laukumā. Interaktīvā velosipēda izmantošanas rādītāji samazinājušies gandrīz trīs reizes, jo radās bojājumi, kurus neizdevās novērst, tādēļ velosipēds bez digitālā pieslēguma varēja pildīt tikai velotrenažiera funkcijas. Lai lietderīgi izmantotu televizoru, kurš tika atslēgts no velosipēda, tika iegādāts deju paklājiņš, kurā apvienotas vairākas digitālās funkcijas – aerobika, dejas, vingrošana, sporta spēles (bokss, teniss, boulingss, volejbols u.c.). Arī kinētiskās viktorīnas, 3D brilles, 3D pildspalvas, izvērtējot skaitliskos rādītājus, nedaudz sāk zaudēt savu popularitāti. Digitālā centra apmeklētāji iecienījuši tematiskās viktorīnas un spēles uz digitālās tāfeles, kas attīsta uzmanību, vērīgumu, pilnveido zināšanas. Īpaši zēnu vidū iecienītas ir Xbox spēles.

2024. gadā BLN apmeklēja Aglonas vidusskolas 2.klase un PII „Pasaciņa” audzēkņi, lai iepazītos arī ar bibliotēku un Ģimeņu digitālā centra piedāvājumu.

ĢDAC turpina darboties Lego pulciņš pirmsskolas un jaunāko klašu skolēniem. Nodarbības notika no janvāra līdz maijam un tās atsākt bija plānots septembrī, kad sākas jaunais 2024./2025. mācību gads. Tomēr LEGO pulciņš sāka darbu tikai no oktobra, jo interešu izglītības programmas īstenošanas licence Preiļu GB darbiniecei tika izsniegta 2024. gada 30. septembrī.

Mūsdienīgās, modernās tehnoloģijas arvien piesaista jaunākās paaudzes bibliotēkas lietotājus, tādēļ nozīmīgi ir caur tām sniegt izglītojošus, lietderīgus un attīstošus uzdevumus un izklaides piedāvājumus, lai tiem ir pievienotā vērtība un būtisks piensums bērnu un jauniešu attīstībā viņiem populārā un saistošā veidā.

7.3. Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Skolēnu zemās lasītprasmes problēma joprojām kalpo kā viens no atskaites punktiem bibliotekārājā darbā ar bērniem un jauniešiem. No tās atkarīga tālāka personības attīstība, konkurētspēja, lemtspēja, kas, savukārt, nosaka turpmāko visas valsts sabiedrības dzīves kvalitāti. Preiļu GB sistemātiski un mērķtiecīgi rūpējas par bērnu lasītprasmes attīstīšanu ne tikai pilsētā, bet arī visā reģionā, iesaistot bērnus un jauniešus dažādās lasīšanas veicināšanas programmās, rīkojot daudzveidīgus pasākumus, popularizējot latviešu oriģinālliteratūru un izmantojot VKKF projektu atbalstu.

BLN pārskata gadā sekmīgi tika turpināts darbs ar tradicionālajām lasīšanas veicināšanas programmām. Projekta „Grāmatu starts” „Pūcītes skolā” četrgadnieki kopā ar vecākiem tika aicināti kopā lasīt grāmatas, radoši darboties un iesaistīties jautrās, attīstošās

aktivitātēs, kur ģimenes varēja smelties idejas, kā darboties ar literārajiem tekstiem, ilustrācijām, ieinteresējot mazo lasītāju un jau pēc iespējas agrāk radīt lasītprīeku. Projekta „Grāmatu starts” „Pūcītes skolas” nodarbības norisinājās vienu sestdienu mēnesī no septembra līdz decembrim.

BJVŽ var minēt kā vienu no veiksmīgākajām lasītveicināšanas programmām, kurā arvien iesaistās liels Preiļu GB lasītāju skaits, pārskata gadā tie bija 212 dalībnieki. Katru gadu visām ekspertu grupām tiek rīkoti pasākumi, kas saskatās ar grāmatas tematiku, tajās izklāstītajām situācijām, problēmām. Ar pirmsskolas audzēkņiem tika kopā lasītas ekspertu grupas „5+” kolekcijas grāmatas „Lasītprīeka darbnīcā” no oktobra līdz decembrim, organizējot dažādas aktivitātes par attiecīgo lasāmvielu un pārrunājot tik nopietnas tēmas kā draudzība, sociālā nevienlīdzība, kāda tuva cilvēka zaudēšana.

Interesanti un dalībniekiem saistoši bija BJVŽ noslēguma pasākumi gan bērniem un jauniešiem, gan vecākiem. Jaunākās paaudzes ekspertus pasākumā „Kad grāmata brīnumus rada” pārsteidza iluzionista Naura Pinnes neparastie priekšnesumi.

7.3.1. att. Pasākums „Kad grāmata brīnumus rada”

Draudzīgās diskusijās par „Vecāku žūrijas” grāmatu kolekciju 8.martā aizritēja kārtējās sezonas noslēguma pasākums. Lasošajām dāmām prieku sagādāja muzikālais Jāņa Zieda-Ziediņa pārsteigums svētkos. Turpinājumā visas kopā baudīja Džeinas Gavares dzeju un dziesmas par sievieti un tās būtību autore grāmatas „Sirds ziņo” atklāšanas svētkos.

7.3.2. att. „Vecāku žūrijas” noslēguma pasākums

29. aprīlī Preiļu 1.pamatskolas 6.a klases skolēni pārliecinājās, ka bibliotēka ir ne vien mācību un zināšanu avots, bet arī aizraujošs atpūtas un izglītības centrs jauniešiem. Viņi piedalījās ED Austrumlatgalē projekta ietvaros organizētajā Digitālās nedēļas kvestā „iESpēja Preiļos!”, ar tehnoloģiju palīdzību atklājot jaunas iespējas, paplašinot savas zināšanas un risinot uzdevumus, kas bija paslēpti QR kodos.

7.3.3. att. Digitālās nedēļas kvests "iEspēja Preiļos!"

Nacionālās skaļās lasīšanas aktivitātēs tika iesaistīti visi Preiļu novada skolu piekto klašu skolēni. Sekojot nolikuma noteikumiem, tik noorganizētas visas konkursa kārtas, kā arī nodrošināta novada čempiona dalība starpfinālā Rēzeknē . 2024. gadā šajās Nacionālās skaļās lasīšanas sacensībās piedalījās 104 novada skolēni. Preiļu reģionu starpfinālā pārstāvēja skolniece Annija Pastare no Preiļu 1. pamatskolas.

7.3.4. att. Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības

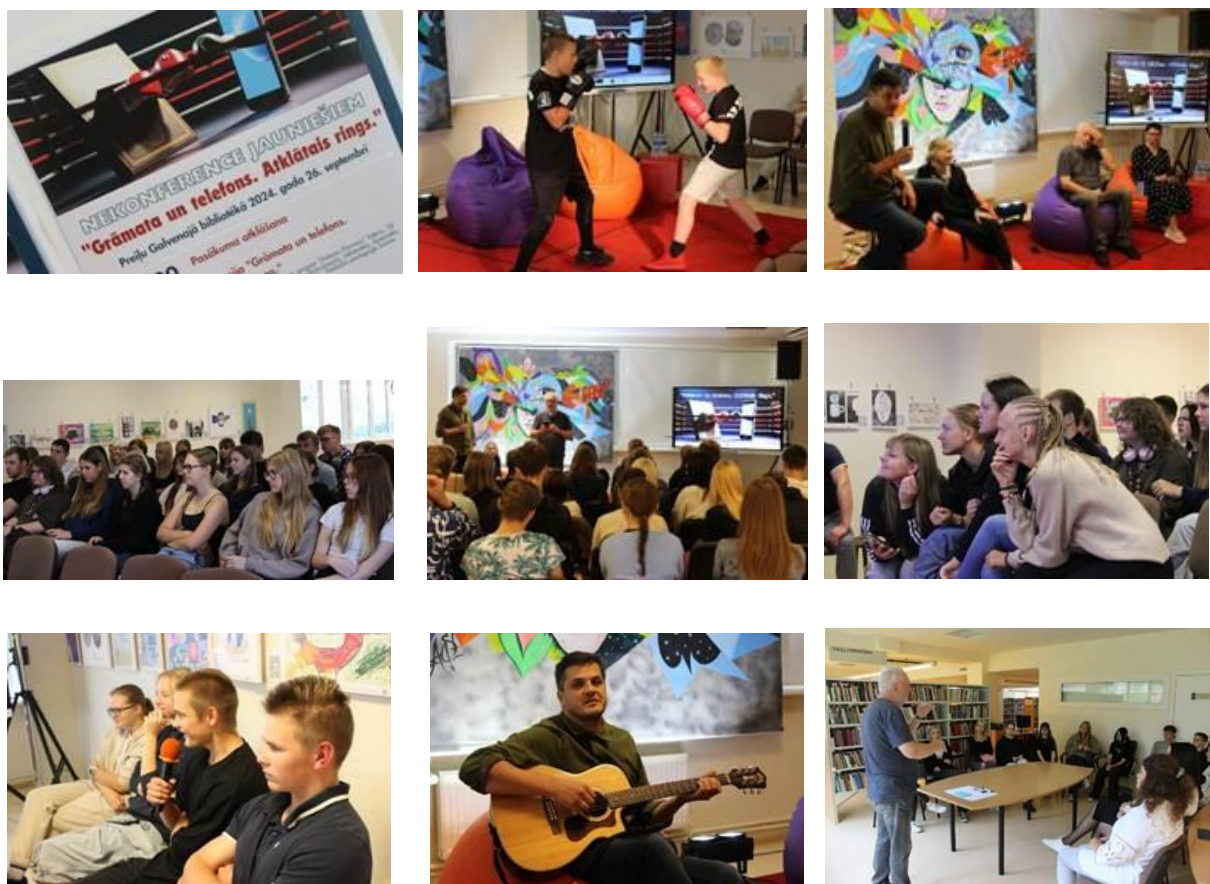
28. Jūnijā BLN āra atpūtas laukumā organizēja radošo nodarbību „Papīra liešana”. Bērni ar lielu aizrautību piedalījās un izveidoja vairākas unikālas papīra loksnes. Pasākums izdevās lieliski, izbaudot interesanto un izglītojošo procesu, savām rokām gatavojot papīru.

7.3.5. att. Radošā nodarbība „Papīra liešana”

Latgales reģiona attīstības aģentūras Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas „Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma” atbalstītās „Latgales kultūras programmas 2024” projekta ietvaros 26.septembrī Preiļu GB notika Preiļu novada jauniešu nekonference „Grāmata un telefons. Atklātais rings.”, kuras mērķis – veicināt Latgales kultūrvērtību

izzināšanu, pievēršot pastiprinātu uzmanību lasīšanas tradīcijām Latgalē dažādu laiku griezumā, izvērtējot mūsdienu tehnoloģiju ietekmi un veidojot jauniešu vidū izpratni par latgaliskajām vērtībām. Pirms pasākuma tika veikta jauniešu aptauja par lasīšanu un latgaliešu valodas lietošanu, kurā piedalījās 107 respondenti. Nekonferences diskusijā tika meklētas atbildes uz jautājumiem: Kam mēs dodam priekšroku – literatūrai vai digitālajai pasaulei, kā šīs lietas ietekmē mūsu ikdienu? Vai grāmatas vēl arvien ir neizsīkstošs iedvesmas un zināšanu avots, vai arī mūsu tālruni kļuvuši par galveno logu uz pasauli? Vai ir iespējams līdzsvarot abus? Šie jautājumi tika aplūkoti Latgales kontekstā, piedaloties pazīstamām personībām, kas ir latgalisko vērtību zinātāji, kopēji un popularizētāji: komponists, vēsturnieks, grupas „Dabasu Durovys” līderis, TV un radio raidījumu vadītājs Arnis Slobožanins, rakstnieks, dzejnieks, literatūrzinātnieks Valentīns Lukaševičs, latgaliešu repere Ūga (Daiga Barkāne), tolaik Preiļu Brīvās skolas pedagoģe Sanita Šuķe – Rasima. Nekonferenci apmeklēja 70 dalībnieki.

7.3.6. att. Nekonference „Grāmata un telefons. Atklātais rings.”

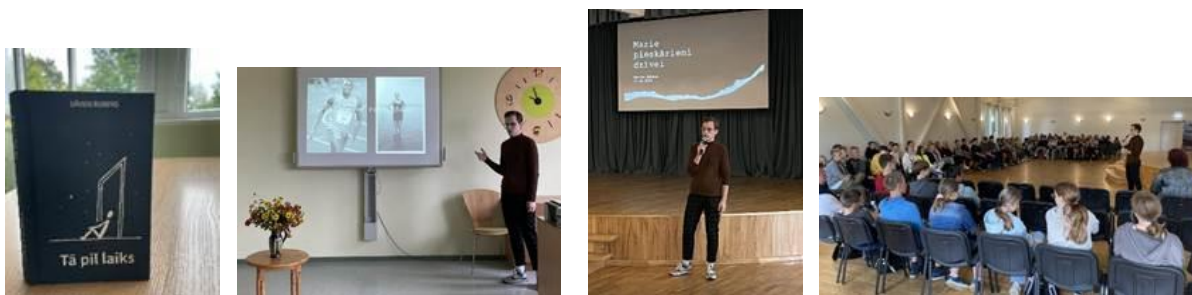
Ik jaunajā mācību gadā ciemos uz bibliotēku tiek aicināti izglītības iestāžu pirmo klašu skolēni, kuriem pasākumā „Gribu būt lasītājs” un „Grāmatu noslēpumi” tiek dota iespēja iepazīties tuvāk ar bibliotēkas piedāvājumiem un pakalpojumiem, pārrunājot bibliotēkas lietošanas noteikumus, veicot aktivitātes par grāmatu pasauli. Pārskata gadā bibliotēku apmeklēja Preiļu 1. pamatskolas trīs pirmās klases un Preiļu 2. vidusskolas 1.klase.

Preiļu GB BLN kārtējo sezonu tika organizēts lokālais vasaras lasīšanas konkurss 1.-9. klašu skolēniem „Krauklis iesaka izlasīt 2024” (dalībnieku skaits – 35). 17.septembrī čaklākie bibliotēkas lasītāji saņēma pateicības un dāvanas un piedalījās ED Austrumlatgale projekta

ietvaros organizētajā izzinošajā braucienā uz Madonas novada Lubānas dabas taku „Aiviekstes ozoli”, kā arī piedalījās putnu būrīšu pagatavošanas meistarklasē pie Preiļu GB. Informatīvā pasākuma „Meža stāsti” laikā bērni ar aizraujošām orientēšanās spēlēm dabā iepazīna Latvijas senāko apmetņu vēsturi, izpētīja akmens laikmeta apmetnes un senlietas, kā arī piedalījās dažādās aktivitātēs, piemēram, loka šaušanā, pārbaudot savu veiklību un zināšanas.

Dzejas dienu ietvaros BLN darbinieces kā sadarbības partneri tika aicinātas ar savām aktivitātēm ņemt daļību pasākumā „Raiņa dzejas maratons” pie PII „Pasaciņa” grupas „Saulēniņi” audzēkņiem. Pasākums tika veltīts Latvijas dižākajam dzejniekam Rainim. Bērni ieklausījās jau visiem zināmos, gan mazāk publicētos dzejoļu lasījumos un pārrunāja par tajos saklausīto un saprasto. Tika atskaņotas arī dziesmas ar Raiņa vārdiem.

12.septembrī Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzijas un Preiļu 1.pamatskolas audzēkņi tikās ar talantīgo, vispusīgo un darbīgo jaunietai Dāvidu Rubenu, kurš nāk no kaimiņu novada Rudzātiem. „Mazie dzīves pieskārieni” – tā Dāvids saka par savas grāmatas „Tā pil laiks” dzejoļiem. Dāvida skatījums uz dzeju un dzīves vērtībām būs jauniešiem labs piemērs, kas palīdzēs atrast sev tuvu, saprotamu dzeju, kā arī iedvesmos uzdrošināties, darīt un rast prieku tajā, ko esi paveicis. „Ne visi spēj redzēt. Ne visi, kas redz – saprot. Ne katrs, kas saprot, spēj darīt. Bet tu, kas redzi, saproti un dari, no tevis ir divreiz vairāk prasīts, bet tāpēc – tev divtik vairāk arī dots.” /Dāvids Rubens/

7.3.7. att. Tikšanās ar Dāvidu Rubenu

Novembrī Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas pasākumi tika organizēti Preiļu 1.pamatskolas 4.d klases audzēkņiem, iepazīstinot ar Rana Fligenringa stāsta „Vulkāns” lasījumu, ko papildināja ķīmijas skolotājas Ievas Babres demonstrējums, kā darbojas vulkāns. Skolēni uzzināja, kas ir Ziemeļvalstis un iepazīna neparasto Islandes dabu. Savukārt, JEPVĢ audzēkņi, lasot Sjouna literārā darba fragmentus par Skugabaldru, iepazīna savdabīgo zemi Islandi, runāja par cilvēkvērtībām, grāmatā aprakstītajiem noslēpumiem un mistiku.

29.novembrī BLN saviem mazajiem draugiem no PII „Pasaciņa” sarūpēja jauku, atraktīvu pasākumu „Lasi, dziedī un esi drošs!” ar grāmatas „Drošāks es” autoru un mūziķi Arturu Gruzdiņu. Kopā ar viesi bērni atcerējās, kā justies droši sadzīvē, uz ielas un ne tikai... Bija jautri un ļoti lietderīgi!

7.3.8. att. Tikšanās ar Arturu Gruzdiņu

BLN turpmākā darbība būs vērsta uz kvalitatīvu, daudzveidīgu, bērniem un jauniešiem saistošu lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšanu. Piesaistot VKKF finansiālo atbalstu tiks rīkotas tikšanās ar latviešu oriģinālliteratūras autoriem un grāmatu ilustratoriem.

7.4. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

BLN darba prioritāte ir veicināt lasītprasmi bērnu un jauniešu vidū, un bibliotekārajam darbam rakstpratības problēmas risināšanā ir liela loma. Strādājot ar šo bibliotēkas lietotāju auditoriju literārajos pasākumos un rīkojot citas aktivitātes, tika novērots, ka jaunajai paaudzei trūkst pacietības, iecietības un centības, kur tiek prasīta piepūle, intensīvāka domāšana un darbs ar tekstu vai grāmatu. Tas viņus garlaiko un ātri nogurdina. Gan sabiedrība, gan dzīves ritms, nereti arī ģimenes nostāja un audzināšana vai neieinteresētība bērnu attīstības procesā veido paaudzi, kuriem visur gribas redzēt tikai šovu, pārsteigumus un vieglu izklaidi. Tas daļēji ierobežo bibliotekārus un apgrūtina pasākumu organizēšanu, jo bibliotēkas darbinieks nevar būt aktieris, režisors, cirka mākslinieks utt., lai gan šis darbs tomēr prasa vismaz nelielā mērā būt katrā no šīm lomām. Lai ieinteresētu bibliotēkas lietotājus un rosinātu lasīt grāmatas, bibliotekāram ir jābūt ļoti radošam un inovatīvam, un jāatrod daudz un dažādi citi risinājumi lasīšanas veicināšanas aktivitātēm.

Lai gan ir vērojumi, ka bērni, kuri labprātāk darbojas ar viedierīcēm vai datoru un kuriem ir grūtības ar socializēšanos, atrodoties bibliotēkā, kur ir plašs piedāvājumu klāsts, tai skaitā lasāmviela, sāk pievērsties, piemēram, galda spēlēm, piedāvātajiem konkursiem, kā arī palasa kādu grāmatu vai izņem to uz mājām, tomēr lielākā daļa labprātāk nāk uz bibliotēku tikai viegli izklaidēties, paskraidīt pa plašajām bibliotēkas telpām.

Nemot vērā, ka mūsdienās arvien vairāk kļūst hiperaktīvo bērnu un bērnu ar citām uzvedības un sadzīves problēmām, BLN bibliotekāriem tiek prasītas psiholoģiskās zināšanas un pedagoģiskās prasmes. Ir novērota arvien pieaugoša tendence nerespektēt bibliotēkas darbiniekus, neieklausīties vecāka gāduma cilvēkos, izrādot necieņu un izrādot egoismu. Šādos gadījumos tika norādīts uz bibliotēkas lietošanas noteikumiem un veiktas pārrunas, atklājot problēmas bērnu audzināšanā, ko izraisa vecāku uzmanības trūkums. Bieži bērni ir izrādījuši elementāru vēlmi aprunāties un tikt uzklautiem, tādējādi bibliotēka ir kļuvusi par psiholoģiski nozīmīgu mikrovidi bērniem un jauniešiem. BLN vēlme paaicināt kā vieslektoros aktuālu tēmu risināšanai gan pusaudžu un jauniešu, gan viņu vecāku auditorijai nav īstenojusies, kvalificētu speciālistu acīmredzamas aizņemtības dēļ.

Bērnu rotaļu stūrīša uzlabošanai joprojām nav atrasts risinājums gan dizaina izstrādes, gan finansiālu apsvērumu dēļ. Arī nākošajā periodā no budžeta līdzekļiem nesola finansiālu atbalstu, lai rastu modernu, drošu, funkcionālu risinājumu, tādēļ paredzams, ka šī problēma joprojām pastāvēs.

Neskatoties uz dažāda rakstura problēmām, BLN darbinieki strādā profesionāli un arvien meklē risinājumus, kas nebūt nav vienkārši un ātri iegūstami.

8.NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS

Bibliotēkas pakalpojumu piedāvājums un pieejamība ir cieši saistīta ar ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi nr.11. „Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas”, jo bibliotēkas sabiedrībai piedāvā papildināt zināšanas un atrast jaunu informāciju par lokālo kultūrvēsturi. Bibliotēkārās novadpētniecības funkcija ir nodrošināt šo saudzējamo vērtību saglabāšanu un pārmantojamību, tādejādi nostiprinot vietējo identitāti arī nākamajām paaudzēm.

8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes, jauninājumi novadpētniecības darbā

Bibliotēkārās novadpētniecības darba panākumu kods ir nenogurstoša vēlme pētīt un izzināt, noskaidrot un saglabāt, būt vēsturiskās atmiņas un kultūras vērtību glabātājam.

Aizvadītā gada novadpētniecības darba prioritātes:

- Novadpētniecības krājuma attīstība, komplektēšana un pieejamības nodrošināšana.
- Krājuma popularizēšana tematiskās izstādēs un bibliotēkas sociālo tīklu profilos.
- Centieni digitālo resursu veidošanā iesaistīt vietējo kopienas.
- Esošo resursu uzturēšana, apkopošana, papildināšana un jaunu radīšana.
- Mērķtiecīga un sistemātiska reģionālās vēstures pētniecība.
- Iesaiste LNB norišu cikla „Latviešu grāmatai 500” programmā.
- Novadpētniecības krājuma digitalizēšana, jaunu kolekciju veidošana.
- Preiļu novada kultūrvēsturiskā mantojuma kolekcijas pievienošana Digitālās bibliotēkas krājumam.
- Novadnieku radošo sasniegumu popularizēšana.
- Strukturētas un pārskatāmas informācijas piedāvājums, zinoši, atsaucīgi un ieinteresēti speciālisti, kuri spēj sniegt konsultācijas par jebkuru novadpētniecības darba jautājumu un jebkuru krājuma iespaidību.

Bibliotēka ir ne tikai vēsturiskās atmiņas glabātāja, bet arī dialoga uzturētāja starp vietējo kopienas un novada izpētes entuziastiem, kas vienlaikus nes arī kolektīvo atbildību par savas apkārtnes kultūrvērtību apzināšanu un popularizēšanu. Tā veidojas tilts starp pagātni un nākotni, kur vēsturiskais mantojums tiek saglabāts un integrēts mūsdienu sabiedrībā. Ikviens darba forma rodas, attīstās un mainās, arī bibliotēkārājā novadpētniecībā. Tas nav tikai sauss fakti apkopošanas process; ja to izdodas pasniegt kā radošu, daudzveidīgu un sabiedrībai noderīgu, informatīvi bagātu un iedvesmojošu vēstījumu par latgalisko kultūrvēsturi, tradīcijām, reliģiju un vēsturi, darbam zināmā mērā rodas jauna pievienotā vērtība. Arī prasme izcelt kopienas sasniegumus, apzināt personības, kuras ar savu ieguldījumu kultūrā, izglītībā, medicīnā un citās jomās ir pelnījušas cieņu un atzinību, tas ir noderīgs informatīvais atbalsts vietējās vēstures liecību apzināšanā. Vienmēr attaisnojas sistemātiskas rūpes par to, lai novadpētniecības krājums būtu pēc iespējas daudzveidīgāks un maksimāli atbilstu dažādu mērķauditoriju vēlmēm un interesēm. Lai nodrošinātu piekļuvi tiešsaistes datubāzēm, digitāliem žurnāliem un dažādām izglītojošām platformām, kas ļauj pētīt ne tikai vietējās novadpētniecības krājumus, bet arī globālas kultūras bagātības.

Novadpētniecības darba stūrakmens un pamatvērtība ir mērķtiecīgi komplektēts, sistēmiski organizēts, kvalitatīvs krājums ar nepārejošu zinātnisku un kultūrvēsturisku nozīmi. Tas ir būtiski nepieciešams, lai īstenotu iepriekšminētos uzstādījumus. Cilvēki, notikumi, dokumenti, tradīcijas un mutvārdu vēsture, vizuālie stāsti (fotogrāfijas, filmas u.c.) ir efektīvi rīki, kas kalpo vietējās vēstures izpētē.

Pārskata periodā jaunas darba formas un metodes netika ieviestas, novadpētniecības darbs tika veikts, balstoties uz agrāk praksē izmantotām un nostiprinātām iestrādņēm.

8.2. Novadpētniecības krājums

Komplektēšana, ietvērto materiālu veidi

Novadpētniecības krājuma komplektēšanas principi ar nelielām niansēm no gada uz gadu saglabājas nemainīgi: nodrošināt, ka krājums ir daudzveidīgs, aptver dažādus informācijas avotus – grāmatas, periodika, vēstuļu sarakste, novadnieku memuāri, fotogrāfijas, kartes, skaņu ieraksti, video materiāli, poligrāfiskie un elektroniskie izdevumi – visu, kas atspoguļo vietējās kopienas vēsturi, kultūru un identitāti. Preiļu Galvenās bibliotēkas novadpētniecības darba koncepcijā 2024. – 2028.g. ir skaidri definēti krājuma komplektēšanas un papildināšanas kritēriji. Krājuma veidošana ir nepārtraukts process – tā ir sistemātiska satura papildināšana, kas balstīta uz kvalitātes kritērijiem: nozīmību, oriģinalitāti un zinātnisko vērtību. Prieka un gandarījuma sajūta vienmēr ir tad, ja izdodas krājumam pievienot augstvērtīgu kultūrvēsturiska satura dokumentu kopu, iespieddarbu vai fotogrāfiju. Arī lasītāju viedoklis ļauj izdarīt secinājumus par krājuma saturu un pieejamību, mudina uzlabot esošo pakalpojumu kvalitāti, liek koncentrēties ne tikai uz kultūrvēsturiska satura materiāliem, bet pievērsties arī dabas mantojuma, ekonomiskās attīstības un sociālās vēstures dokumentēšanai.

Novadpētniecības krājuma komplektēšanas avoti ir:

- grāmatu bāzes, izbraukumu tirdzniecība, grāmatu apgāds „Zvaigzne ABC”,
- reģionālās grāmatu izdevniecības un apgādi, kuri sagatavo un izdod galvenokārt Latgales autoru darbus (Latgales Kultūras centra izdevniecība, biedrība „Latgolys Studentu centrs”),
- abonētie Latgales reģiona un pārējie Latvijā izdotie preses izdevumi,
- dāvinājumi: Preiļu novada pašvaldība, grāmatu autori un bibliotēkas lasītāji.

8.2.1. att. Vērtīgākie 2024. gada novadpētniecības krājuma jaunieguvumi Preiļu GB

BIS ALISE uzrāda, ka aizvadītajā gadā novadpētniecības krājums papildināts ar 16 jauniem izdevumiem, kuru iegāde izmaksāja 95,41 EUR. Tie galvenokārt ir novadnieku dzejas un prozas autordarbi.

Būtiska krājuma sastāvdaļa ir periodiskie izdevumi, kas saturiski jau izsenis saistīti ar bijušo Preiļu rajonu, tagad novadu („Novadnieks”, „Leņina Karogs”, pagastu avīzes un informatīvie biļeteni, „Preiļu Novada Vēstis”, reģionālais laikraksts „Latgales Vietējā Avīze”).

Arī novadpētniecības tematiskās un personāliju mapes, kas skaitliskā apjoma ziņā veido krājuma lielāko daļu, sistemātiski tiek papildinātas ar laikrakstu, seriālizdevumu rakstiem vai monogrāfiju fragmentu kopijām, tās periodiski tiek pārgrupētas, izdalot vai apvienojot atsevišķas tēmas. Mapju izvietojums plauktos rada novadpētniecības krājuma viengabalainu vizuālo iespaidu. Paralēli fiziskajām mapēm, tiek veidots arī elektronisko tematisko mapju krājums. 2024.gada nogalē krājumā tika fiksētas un apmeklētājiem bija pieejamas 1242 elektroniskās novadpētniecības mapes, no kurām 22 ir izveidotas aizvadītajā gadā. Personāliju mapēs apkopotas ziņas par 1909 novadniekiem, sagatavoti 47 jauni mapju satura rādītāji. Gan fiziskais gan digitālais krājums organizēts pēc UDK klasifikācijas sistēmas un pieejams BIS ALISE datubāzēs un digitālajās kolekcijās. Informācija par novadpētniecības krājumu atrodama arī Preiļu GB mājaslapas sadaļā „Novadpētniecība”.

Krājuma organizācija un glabāšana

Krājuma organizācijas procesā tiek ievērots sistematizācijas un pārskatāmības princips, tiek īstenoti pasākumi, kas aizsargā krājumu no kaitīgas ārējās ietekmes (mitruma, izbalēšanas saulē un mehāniskiem bojājumiem), laicīgi tiek identificēti bojāti iespaiddarbi un veikta to restaurācija vai nomaiņa. Novadpētniecības materiāli glabājas gan tradicionālā formā – plauktos izvietotās mapēs, gan elektroniski – dokumentu mapēs, kur MARC ierakstiem pievienoti bibliogrāfiskie apraksti un digitalizētie pilnteksti. Elektroniskā novadpētniecības datu bāze regulāri tiek papildināta un šobrīd tajā ir 40957 analītiskas ieraksti, kas ir par 644 vienībām vairāk kā 2023. gadā.

Par 914 uzņēmīgajiem, talantīgajiem un radošajiem mūsu novada ļaudīm ziņas iekļautas elektroniskajā datubāzē „Novadnieku enciklopēdija”.

Lai novadpētniecības resursiem būtu nodrošināta iespējami ilgstoša saglabāšana, krājums izvietots plašā novadpētniecības lasītavas telpā, bet, lai izvairītos no datu zuduma tehnisku kļūmju gadījumā, digitalizētie materiāli tiek uzkrāti arī ārējā cietajā diskā un serverī. Modernās tehnoloģijas nodrošina piekļuvi digitālajiem resursiem no dažādām ierīcēm, no jebkuras vietas, kas būtiski cilvēkiem, kuri nevar apmeklēt bibliotēku klātienē.

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Novadpētniecības darba pievienotā vērtība ir fiziskā krājuma pārnese uz digitālo formātu, kā rezultātā datubāzes un meklēšanas rīki ievērojami paātrina piekļuvi vajadzīgajai informācijai, veicina informācijas izplatību un tās izmantošanu pētniecībā. Iesaistoties digitālo kolekciju veidošanas darbā, bibliotēka kļūst par vienu no vietējiem novadpētniecības resursu centriem, kas nodrošina mūsu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un globālo pieejamību.

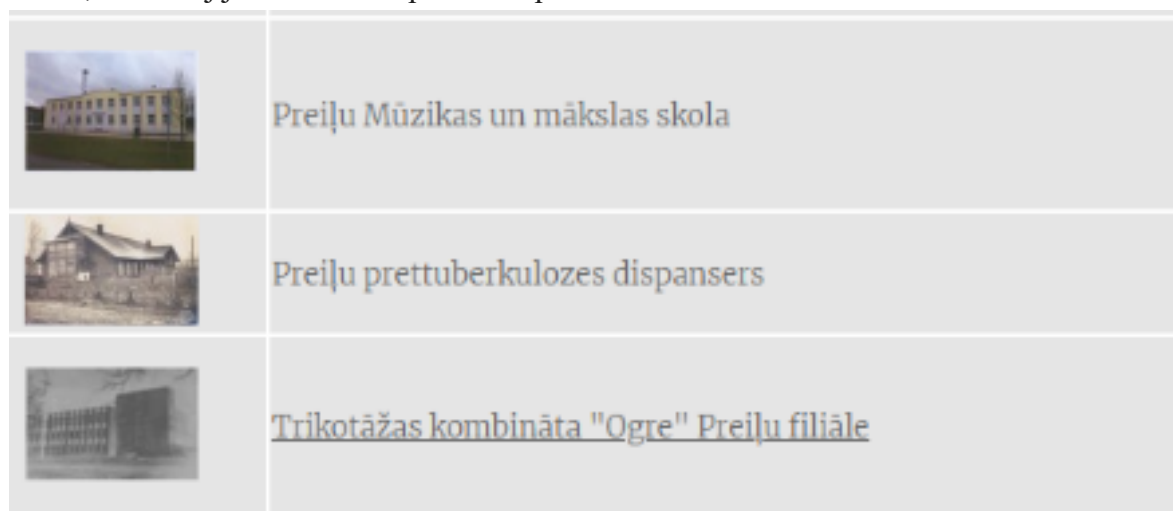
Ja bibliotēka neveido digitālos resursus, tā riskē zaudēt aktualitāti kā mūsdienīga izglītības un kultūras iestāde, kura piedāvā kopienai inovatīvus rīkus un platformas, jaunas

iespējas piekļūt informācijai un zināšanām, zaudē iespēju saglabāt un dalīties ar unikālām vēstures liecībām.

Daudzās pagastu bibliotēkās ir vērtīgas novadpētniecības kolekcijas, kuras reti tiek izmantotas, jo tās nav digitalizētas. Galvenokārt, tie ir fotogrāfiju albūmi, kurus savulaik veidojušas skolas, kolhozi, dažādas iestādes un organizācijas. Gluži kā laika mašīnas, kas ļauj mums atgriezties pagātnē, albūmi ir ne tikai attēlu kolekcijas, bet arī stāsti par cilvēkiem, vietām un notikumiem, tie glabā liecības par laiku, kurā dzīvojuši mūsu senči. Seni fotouzņēmumi var daudz atklāt par laikmeta ikdienas dzīvi, modi, tradīcijām un vēsturiskiem notikumiem.

Pērn Preiļu novada publiskās bibliotēkas aktīvi iesaistījās Digitālās bibliotēkas satura veidošanā. Šajā procesā ar konsultācijām un ieteikumiem palīdzējām kolēģiem atlasīt un izvērtēt digitalizācijai paredzētos materiālus.

Vienlaikus turpinājās arī Preiļu GB novadpētniecības krājuma digitalizācija. Tika izveidotas 3 jaunas kolekcijas: „Preiļu Mūzikas un mākslas skola”, „Preiļu prettuberkulozes dispansers”, un „Trikotāžas kombināta „Ogre” Preiļu filiāle”, kuras tiešsaistē piedāvā pārļapot laikrakstu publikācijas, ļauj ielūkoties fotogrāfijās, un ir gluži kā neklātienas ceļojums Preiļu vēsturē, tās atklāj jaunus stāstus par mūsu pilsētu.

8.2.2. att. Izveidotas 3 jaunas kolekcijas

Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums

Kvalitātes analīze koncentrējas uz novadpētniecības krājuma ticamību, kas balstīta uz autentiskiem un uzticamiem avotiem, precizitāti, satura atbilstību aktuālām tēmām un lietotāju interesēm. Jāseko, lai informācijas resursi regulāri tiek papildināts ar jaunākajiem pētījumiem, faktiem un datiem. Tas palīdz uzturēt krājuma aktualitāti. Uzmanība tiek pievērsta tam, vai krājumā materiāli ir loģiski sakārtoti, ātri sameklējami un lietotājiem viegli pieejami. Novadnieku enciklopēdijā diezgan bieži tiek veikta datu pārskatīšana un izdarītas korekcijas, atbilstoši faktu izmaiņām. Jāraugās arī, lai materiāli mapēs atrodas apgriezti hronoloģiskā kārtojumā, lai avotu norādes ir precīzas. Krājums ir organizēts loģiskās kategorijās (vēsture, reliģija, kultūra, daba, personības u.tt.) Preiļu GB tiek ieguldīts regulārs darbs, lai novadpētniecības krājums būtu saturā bagāts, daudzveidīgs un interaktīvs, tas sistemātiski tiek papildināts ar jauniem iespieddarbiem un digitālajiem resursiem.

Krājuma izmantojums

Nopietnākā novada kultūrvēstures izpētes procesā bieži vien nepietiek tikai ar sākotnēji tīmeklī pieejamo informāciju, tādēļ nākas izmantot arī bibliotēkas novadpētniecības resursus, jo nereti tieši tur glabājas unikāli materiāli – manuskripti, vecas fotogrāfijas, laikraksti un kartes, kas vēl nav digitalizēti un pieejami tiešsaistē. Rakstūtais vārds ir stabila vērtība šodien un tāda būs arī nākotnē. Lai pilnvērtīgi veiktu pētniecisko darbu, ir iespēja pieslēgties un strādāt arī ar bibliotēkas veidotajām digitālajām kolekcijām.

Novadpētniecības krājumā ikviens interesents var atrast sev ko vērtīgu un saistošu, jo te glabājas mūsu reģiona pagātne un tagadne, vēstures, kultūras, mākslas un valodas bagātības, kuras var izmanto gan erudīti pētnieki, kuri jau gadiem ilgi kopj novadpētniecības lauku, gan arī skolēni un studenti. Novadpētniecības resursi tiek izmantoti sniedzot uzziņas un konsultācijas, organizējot izstādes un tematiskos pasākumus. Klātienē novadpētniecības krājuma izmantojamību fiksējam BIS ALISE. Sistēma uzrāda, ka aizvadītajā gadā ir izsniegtas 319 mapes, kuru sadalījums pa nozarēm ir šāds: sociālās zinātnes – 101 mape, māksla – 107, vispārējā nodaļa – 33, medicīna – 23. Tenika, literatūrzinātne, sports u.c. veido pārējo 55 mapju skaitu. Darbam uz vietas lasītavā izsniegtas un izstāžu veidošanai izmantotas 45 grāmatas, bet uz mājām izsniegto eksemplāru skaits ir 94 grāmatas latviešu un latgaliešu valodā (attiecīgi 40 un 51 eks.).

8.2.3. att. Preiļu 1. pamatskolas 4. c klases audzēkņi tēmas „Kas ir personība? Kā tā veidojas?” ietvaros vāc informāciju par Preiļu pilsētas Goda pilsoņiem.

Digitālā pasaule piedāvā daudz iespēju – arī virtuālās realitātes ekskursijas un interaktīvas intelektuālās spēles, kuras lieliski vingrina atmiņu un domāšanu. Šādas spēles, kuru tematika saistīta ar Preiļu reģionu, novadpētniecības krājumā jau veido jau nelielu kolekciju. Tā veiksmīgi tiek izmantota tematisku pasākumu dažādošanai gan bērnu, gan pieaugušo auditorijās.

Kā jau minēts, novadpētniecības krājumu pētījumiem izmanto arī augstskolu studenti un Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi (pērn, veicot apjomīgu pētījumu par Latgales vecticībniekiem, 3. kursa audzēkne maksimāli izmantoja bibliotēkas resursus, vienlaikus viņai

Interesentu un novadpētnieku loks ir ļoti dažāds, tostarp arī skolu audzēkņi, jo izglītības iestādēs novadpētniecība tiek integrēta mācību programmās (bērni izstrādā zinātniski pētnieciskos darbus, kuros izzina Preiļu novada vēsturi, pēta senus izdevumus un dokumentus). Jau vairākus gadus sociālo zinību stundās Preiļu 1 pamatskolas audzēkņi apmeklē novadpētniecības lasītavu, lai klātienē nodarbībās nostiprinātu sākotnējās zināšanas par vēsturisko kultūras mantojumu novadā.

8.2.4. att. Pensionāri iepazīst profesijas, kurās darbojas ievērojami mūsu novadnieki.

tika piedāvāta arī papildus iespēja meklēt informāciju LNB Digitālajā bibliotēkā un periodikas datubāzē.)

Preiļu pagastā tiks īstenots projekts, kura tapšanā nepieciešams vēsturisku ziņu apkopojums par apdzīvotās vietas pirmsākumiem, arheoloģiju, dabu, iedzīvotājiem, uzvārdiem, viensētām u.c., tāpēc projekta iniciatore šo informāciju rūpīgi vāca novadpētniecības krājumā.

Latvijas Ārstu biedrības viceprezidents Māris Pļaviņš apkopo un publicē Latvijas mediķu īsbiogrāfijas, šim nolūkam tika vāktas enciklopēdiskas ziņas par ārstiem, kuru vārds saistīts ar Preiļu novadu.

Arī gluži sadzīviskās situācijās dažreiz noder informācija, kas meklējama senākos iespieddarbos: topošie vecāki interesējās par latgaliskajiem personvārdiem un atrada tos vecajos katoļu kalendāros.

Šie minētie piemēri nav ne unikāli, ne īpaši, tie raksturo novadpētniecības darba ikdienu un krājuma izmantošanas intensitāti, satura pētniecības līmeni un atbilstību dažādām vecuma grupām.

8.2.5. att. Fotogrāfa Igora Pliča jubilejas fotoizstādes atklāšanu papildināja īpaša Latgales fotomākslai veltīta grāmatu izstāde.

Izstādes joprojām ir viens no izplatītākajiem novadpētniecības krājuma publicitātes veidiem, ar to starpniecību sabiedrības uzmanība tiek pievērsta aktuālām kultūrvēstures norisēm, tās sniedz informāciju par vēsturiskiem notikumiem, nozīmīgām tēmām vai personībām Preiļu novada un visas Latgales kontekstā. Izstādes lieliski papildina bibliotēkas rīkotos tematiskus pasākumus, saistībā ar nozīmīgiem datumiem vai jubilejām.

Cik ilgi un kādu mēs atceramies savu pirmo bibliotēku? Daudziem atmiņā saglabājusies kāda koka ēka ar čīkstošām ārdurvīm un kāpnēm uz otro stāvu, telpa ar krāsotām koka grīdām, ar masīviem grāmatu plauktiem un formulāru kastēm uz bibliotekāres galda. Savukārt jaunā paaudze šodienas bibliotēku iepazīst kā modernu kultūras un informācijas centru ar mūsdienīgu interjeru, gaišām un mājīgām telpām, kur regulāri tiek rīkoti izzinoši pasākumi dažāda vecuma un interešu grupām. Planšetizstāde atspoguļo Preiļu Galvenās bibliotēkas vēstures lappuses; tajā redzamas pirmo ēku fotogrāfijas, salīdzinošās statistikas līknes vēsta par lasīšanas paradumiem pirms 45 gadiem un šodien, ļauj iepazīties ar krājuma unikālākajām grāmatām, aplūkot bibliotēkas logo un himnas nošu rakstu, uzzināt, kādas novadnieku kolekcijas izvietotas novadpētniecības lasītavā.

Kopienas bagātība ir cilvēki. Ikatrs no mums, mēs visi kopā, mūsu novada

8.2.6. att. Izstāde "Notikumu cikls "Latviešu grāmatai 500"". 2024.gada tēma "Bibliotēka un lasīšana".

ļaudis, kuru sasniegumi viņu pārstāvētajās nozarēs un darbības jomās ir veicinājuši Preiļu novada atpazīstamību un izaugsmi. Izstāde novadpētniecības lasītavā, gada garumā apmeklētājus iepazīstināja ar mūsu novadnieku panākumiem zinātnē, mākslā, medicīnā u.c. nozaru grupās.

8.3. Novadpētniecības darba popularizēšana

Popularizējot novadpētniecības darbu, tiek veicināta kopienas interese par lokālo kultūras vērtību apzināšanu un saglabāšanu. Publicitātes raksti, kas stāsta par novadpētniecības darbu, pasākumiem un jaunām digitālajām kolekcijām, tiek ievietoti tīmekļa vietnē, sociālajos tīklos, publicēti pašvaldības informatīvajā izdevumā „Preiļu Novada Vēstis”. Tas palīdz uzrunāt arī tos cilvēkus, kuri ikdienā ar novadpētniecību nenodarbojas un nepievērš tai uzmanību. Gan mūsdienīgas digitālās platformas, kas vairāk piesaista jauniešus, gan sociālie tīkli (facebook), kurus izmanto arī seniori, ir lieliska informācijas izplatīšanas vide, kur informācija viegli pieejama un pievilcīgi pasniegta. Regulāra satura publicēšana uztur sekotāju interesi. Jau vairākus gadus bibliotēkas sociālajā vietnē (<https://www.facebook.com/preilubiblioteka>) tiek papildinātas rubrikas „Mūsu novadnieki. Par viņiem raksta” un „Preiļu novads preses slejās”. Vietējās vēstures un kultūras popularizēšana, vairojot interesi par dažādiem apskates objektiem, var piesaistīt arī tūristus, kuri vēlas izzināt novada vērtības. Par novadpētniecības darbu klātienē tiek stāstīts ekskursantiem, skolēniem, pensionāriem un ikvienam vietējās kopienas pārstāvim, paralēli iesaistot viņus ar novadu saistītās intelektuālajās spēlēs, viktorīnās un konkursos. Novadpētniecības materiālu publicēšanas platforma „Digitālā bibliotēka”, kuras veidošanā esam iesaistījušies, paver plašākas iespējas dalīties ar savu novadpētniecības krājumu.

8.4. Jauninājumi novadpētniecības darbā

Katrs jauninājums laika gaitā kļūst par pašsaprotamu un ikdienišķu darba procesu, tāpēc nav viegli ik gadu atrast un izcelt oriģinālu inovāciju vai ideju. Pārskata periodā jaunas darba formas un metodes netika ieviestas, nedaudz mainījās tikai aktuālie darbības virzieni un pasākumi. Balstoties uz profesionālo pieredzi un praksē pārbaudītām atziņām, pērn tika saglabāta līdzšinējā pieeja novadpētniecības darba prioritātēm: mērķtiecīga un sistemātiska esošo resursu uzturēšana, apkopošana, papildināšana un jaunu radīšana. Tagad mūsu jaunais sadarbības partneris ir Latgales Fotogrāfu biedrība, ar kuru jau iezīmēti kopīgi projekti un plāni arī šim – 2025.gadam.

8.5. Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Aizvadītajā gadā liels izaicinājums bija digitālās kolekcijas papildināt ar fotogrāfijām, jo bibliotēkas krājumos tādu nebija, bet aicinājumi vietējiem iedzīvotājiem uz sadarbību un dalīšanos ar saviem krājumiem, neveicās tik raiti kā cerēts. Varbūt sabiedrība īsti neapzinās novadpētniecības nozīmi un neuzskata to par svarīgu un būtisku, domā, ka tā ir saistīta tikai ar pagātni, kurai nav tiešas ietekmes uz šodienu, bet varbūt mums pašiem ir pārdomāti jāattīsta un jāpildinveido komunikācijas prasmes ar sabiedrību...

Vēl joprojām pagastu bibliotēkās ideja par MARC ierakstu veidošanu elektroniskajā novadpētniecības datu bāzē nav guvusi atsaucību.

Nav iespējams izsekot un veikt uzskaiti par to, cik bieži lietotāji tiešsaistē izmanto novadpētniecības datubāzes.

8.6. Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Šī pārskata uzdevums un mērķis ir atspoguļot aizvadītajā gadā paveikto, sniegt vispārēju ieskatu novadpētniecības darba prioritātēs, runāt par problēmām un meklēt tām risinājumus.

Galvenais uzsvars tika likts uz ilgtspējīgu un kvalitatīvu krājuma veidošanu, esošo resursu izmantošanu un saglabāšanu. Balstoties uz šo pieredzi, arī turpmāk tiks saglabāta līdzšinējā prakse un mērķi, lai pilnveidotu novadpētniecības darba kvalitāti. Kādas konsekvences veidojas 2025. gadam? Īpaša uzmanība tiks pievērsta krājuma digitalizācijai, (izveidojot vismaz 3 jaunas kolekcijas). Analītikas datu bāzē jāturpina to ierakstu dzēšana, kuru neatbilstība reālajam Preiļu novada teritorijā esošajam kultūras mantojumam izveidojās pēc pēdējās administratīvi teritoriālās reformas. Tas gan samazinās kopējo ierakstu skaitu datubāzē, toties atspoguļos objektīvu informāciju par novadu un novadniekiem. Ne visiem tīmekļvietnēs, mediju portālos publicētajiem rakstiem un TV videosižetiem ir izveidoti MARC apraksti. Tas pats attiecas arī uz publikācijām laikrakstā „Leņina Karogs”, (sākot no 1959.g.) Varētu apsvērt domu, veidot analogu resursu elektroniskajai datu bāzei „Novada enciklopēdija”, kurā būtu apkopoti īsi hronoloģiski un vēsturiski dati par Preiļu pilsētu vai pat novadu.

Lai plānotie mērķi mūs iedvesmo un rezultāts sagādā prieku! Lai daudz jaunu atklājumu un pārsteigumu novada izpētes procesā.!

9. PROJEKTI

Tabula „Projektu apkopojums,,

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finan- sējuma apjoms (EUR)	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Nekonference jauniešiem „Grāmata un telefons. Atklātais rings.”	VKKF „Latgales kultūras programma 2024”	800	Latgales kultūrvērtību – lasīšanas tradīcijas Latgalē – izzināšana un popularizēšana jauniešu vidū, izvērtējot mūsdienu tehnoloģiju ietekmi un jauniešu izpratni par latgaliskajām vērtībām.	Atbalstīts
Grāmatas ceļamaizei	VKKF	1500	Latviešu oriģinālliteratūras grāmatu autoru tikšanās ar bērnu un jauniešu auditoriju.	Atbalstīts
Grāmatas - dzīves ceļazīmes	VKKF	2400	Latviešu oriģinālliteratūras grāmatu autoru tikšanās ar bērnu un jauniešu auditoriju.	Neatbalstīts
Atklāt un atklāties grāmatā	VKKF	800	Latviešu oriģinālliteratūras grāmatu autoru tikšanās ar pieaugušo auditoriju.	Neatbalstīts
Lasīšanas veicināšanas programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” ¹	VKKF	555	LNB, LBB īstenota programma, kas dod iespēju bibliotēkām savus krājumus papildināt ar programmā paredzētajām grāmatām, attīstīt lasīšanas prasmes,	Atbalstīts

¹ Projekta īstenotājs LNB un LBB. Preiļu GB piedalās atlases konkursā, lai iegūtu papildus grāmatas veiksmīgai programmas īstenošanai.

			satura analīzi, izteikt savas pārdomas	
„Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” ²	VKKF	182	LNB īstenota programma, kas dod iespēju bibliotēkām savus krājumus papildināt ar vērtīgām grāmatām	Atbalstīts
Dalība projektā „Europe Direct” informācijas centrs Austrumlatgalē 2021.-2025 (vadošais partneris Rēzeknes novada pašvaldība) ³	Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā	3 560	Finansējums pasākumu organizēšanai	Atbalstīts
Ziemassvētku gars darba vietā	IKEA	Tāmi veidotu IKEA komandas dizaineri konkrētai uzvarējušās iestādes telpai	Arī darbavieta ir pelnījusi ietērties svētku rotā, lai kopā ar kolēģiem un iestādes apmeklētājiem varētu baudīt svētku atmosfēru. IKEA Biznesa klientu apkalpošanas nodaļa nolēma iepriecināt 3 dažādas darbavietas, to darbiniekus un viesus ar īpašām Ziemassvētku pārvērtībām.	Neatbalstīts

9.1. Projektu apraksts

Latgales reģiona attīstības aģentūras Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas „Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma” atbalstītās „Latgales kultūras programmas 2024” projektu konkursā finansējums piešķirts Preiļu Galvenās bibliotēkas projektam „Nekonference jauniešiem „Grāmata un telefons. Atklātais rings.””, kopējās izmaksas 1310 EUR, t.sk. pašfinansējums 510,00 EUR. Projekta mērķis bija veicināt Latgales kultūrvērtību – lasīšanas tradīcijas Latgalē – izzināšanu un popularizēšanu jauniešu vidū, izvērtējot mūsdienu tehnoloģiju ietekmi un jauniešu izpratni par latgaliskajām vērtībām. Centrālā pasākuma norise notika septembrī – nekonference jauniešiem „Grāmata un telefons. Atklātais rings.”, kur diskusiju par lasīšanu, tās tradīcijām Latgalē, grāmatas un viedierīces vietu un nozīmi jauniešu dzīvē vadīja mūziķis, vēsturnieks Arnis Slobožaņins un rakstnieks, literatūrzinātnieks Valentīns Lukaševičs, iesaistot Preiļu Brīvās skolas pedagogi Sanitu Šuķi-Rasimu, reperu Ūgu un

² Projekta īstenotājs LNB. Preiļu GB piedalās atlases konkursā un veic datu apkopošanu Preiļu reģionā.

³ Projekta īstenotājs ir Rēzeknes novada pašvaldība, sadarbībā ar Rēzeknes centrālo bibliotēku un Preiļu Galveno bibliotēku.

jauniešus. Tika organizētas arī meistarklases, kurās varēja apgūt dažādas radošās prasmes un papildināt zināšanas par latgaliskajām vērtībām. Jautrākai noskaņai tiks gādāti muzikāli pārsteigumi. Projekta galvenie ieguvumi: latgaliešu valodas un kultūrvērtību iedzīvināšana Latgalē dzīvojošo jauniešu vidū, kuri praktiski gandrīz nelieto latgaliešu valodu, tiks attīstīti jauniešu talanti un bagātinātas zināšanas par latgaliešu literatūru, valodu un mūziku. Pasākumā piedalījās 60 jaunieši no Preiļu 1.pamatskolas, Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzijas, Aglonas vidusskolas un Riebiņu vidusskolas.

Valsts kultūrkapitāla fonds 2024.gada 3.projektu konkursā atbalstīja Preiļu Galvenās bibliotēkas projektu „Grāmatas ceļamaizei”, kura īstenošana tiek uzsākta 2025.gadā. Projekta mērķi: veicināt progresīvas, izglītotas nākotnes sabiedrības veidošanos ar augstu lasītprasmes līmeni, veicināt bērnos un jauniešos interesi par latviešu oriģināldarbiem, to autoriem, attīstot vēlmi lasīt, iepazīt kultūrvērtības, apzinoties to pieejamību. Projekta norises laiks tiek plānots līdz 2025.gada 31.maijam. Kopējās projekta izmaksas – 1760 EUR (pašfinansējums 260 EUR). Projektā ielānotas 10 tikšanās ar pieciem latviešu grāmatu autoriem: Inesi Zanderi, Ievu Melgalvi, Loti Vilmu Vītiņu, Gustu Ābeli, Oskaru Tarvidu. Tikšanās ar autoriem iecerētas kā viens no ietekmējošiem faktoriem zemās skolēnu lasītprasmes problēmas risināšanai. Izglītības iestāžu audzēkņu tikšanās ar latviešu oriģinālliteratūras autoriem nereti bērnos un jauniešos rada interesi par latviešu literatūru un rosina vēlmi lasīt. Sadarbībā ar izglītības iestādēm projektā plānotie pasākumi iekļaujas skolu kompetenču izglītības saturā. Tikšanās ar literātiem mudina domāt, veicinot izzināt pasauli un sevi, kā arī mudina iepazīt grāmatas, ko radījuši aicinātie autori. Grāmatu autoru radošās personības nereti motivē jaunāko paaudzi tiekties uz saviem mērķiem un pašizaugsmi, kas savukārt veido izglītotu sabiedrību. Tas ir neatsverams ieguldījums jaunākās paaudzes pilnveidošanā. Ņemot vērā milzīgo tehnoloģiju ietekmi ikdienā, bibliotēka piedāvā jēgpilnu laika pavadīšanas iespēju, kas vērsta uz izglītošanu. Grāmatu autori un viņu daiļdarbi spēj ietekmēt personības attīstību un kalpo kā virzītājspēks mērķu uzstādīšanā un risinājumu meklēšanā. Dzīvesstāsti ir pierādījuši, ka arī grāmatas var kalpot kā dzīves ceļazīmes, kur var saņemt padomus, veikt situāciju analīzi un iedvesmoties. Grāmatas, ko tikšanās laikā prezentē paši autori, atklāj dziļākas un smalkākas grāmatas vēstījuma nianšes, atstājot spēcīgāku iespaidu uz lasītāju, liekot domāt, analizēt, izdarīt secinājumus, pieņemt atbildīgus lēmumus. Plānots, ka projekta pasākumus apmeklēs līdz 500 interesenti.

Pārskata periodā trīs Preiļu GB iesniegtie projekti netika atbalstīti. VKKF projektu konkursā iesniegtais Pieaugušo literatūras nodaļa iesniedza projekts „Atklāt un atklāties grāmatā” pieteikums un BLN iesniegtais projekts „Grāmatas – dzīves ceļazīmes” tika atzīti kā mazāk prioritāri ekspertu komisijas skatījumā. Netika atbalstīts arī IKEA iesniegtais projekts „Ziemassvētku gars darba vietā”. Diemžēl Preiļu GB nebija starp trīs izvēlētajām organizācijām, kuras IKEA Biznesa klientu apkalpošanas nodaļa iepriecināja ar īpašām Ziemassvētku pārvērtībām.

9.2. Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

Dalība projektos ir labs veids, kā bibliotēkai piesaistīt papildus finansējumu, tādējādi nodrošinot iestādes pakalpojumu daudzveidību un kvalitāti. Veiksmīgi realizētie projekti palīdz bibliotēkas tēla veidošanā, veicina bibliotēkas atpazīstamību un popularitāti gan vietēja kopienā, gan valsts mērogā.

Problēmas darbā ar projektiem rada tas, ka kvalitatīva projekta pieteikuma sagatavošanai un arī atskaišu rakstīšanai nepieciešams laiks un bieži vien arī papildus cilvēkresursi, piemēram, pieaicinot kādu attiecīgās nozares speciālistu. Visgrūtāk motivēt sevi piedalīties vēl kādā projektu konkursā ir tad, kad projekts, kurā esi ieguldījis laiku un sirdi, netiek atbalstīts. Rodas sarūgtinājums, pārliecības trūkums. Situācijās, kad ir atteikti divi vai trīs projekti pēc kārtas, darbinieki atsakās tērēt savu laiku, lai rakstītu nākamo pieteikumu.

10.PUBLICITĀTE

Preiļu GB 2024. gadā turpināja aktīvi informēt sabiedrību par saviem pakalpojumiem, pasākumiem un jaunumiem, izmantojot dažādus publicitātes kanālus, kā arī bibliotēkas pārstāvji piedalījās dažādās aktivitātēs, lai veicinātu bibliotēkas atpazīstamību pilsētā, novadā, valstī un Eiropā. Lasīt vairāk nākošajās apakšnodaļās.

10.1. Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām un pakalpojumiem, tēla veidošana, informācijas resursu popularizēšanas pasākumi – tas ir pastāvīgs un regulārs bibliotēkas darbs, kas tiek atspoguļots gan Preiļu GB mājaslapā www.preilubiblioteka.lv, gan Preiļu novada mājaslapā www.preili.lv, gan bibliotēkas sociālo tīklu vietnēs (Facebook, Instagram, TikTok), kā arī Preiļu novada informatīvajā izdevumā „Preiļu novada Vēstis” un laikrakstā „Vietējā Latgales avīze”.

Publikācijas medijos. Pārskata periodā tika publicēti 16 raksti, kas veicināja bibliotēkas atpazīstamību, iedzīvotāju informētību par pakalpojumiem un iespējām (11 – „Preiļu novada Vēstis”, 3 – „Vietējā Latgales avīze”, 1 – „Latgales Laiks”, 1 – „Smiltenes novada pašvaldības vēsts”). Skatīt pielikumu Nr.3. [Publikācijas](#)

Drukātie materiāli. Bibliotēka izgatavoja un izplatīja informatīvus bukletus, plakātus un afišas par gaidāmajiem pasākumiem un pakalpojumiem.

Dalība nozīmīgos pasākumos un projektos. Bibliotēka aktīvi piedalījās Bibliotēku nedēļas aktivitātēs, organizējot tematiskus pasākumus, izstādes, lai popularizētu bibliotēkas lomu sabiedrībā.

Bibliotēka ik gadus piedalās pilsētas svētkos, tādējādi nodrošinot iespēju būt vairāk pamanāmiem un stiprināt saikni ar savu kopienu. Piedaloties pilsētas svētkos reklamējām bibliotēkas piedāvājumu, iesaistījām jauniešus aktivitāšu organizēšanā, noskaidrojām iedzīvotāju viedokli par bibliotēku.

Tāpat Preiļu GB tika pārstāvēta UNESCO LNK IX Latvijas stāstnieku konferencē „Stāstniecība: teksts, performance, kopiena”, prezentējot un daloties pieredzē ar īstenotajām aktivitātēm un nākotnes plāniem.

2024.gadā Preiļu GB organizēja arī 2 konferences: 1. Nekonference Preiļu novada jauniešiem „Grāmata un telefons. Atklātais rings.”; 2. Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference „Mēs esam Eiropas vērtību nesēji savā kopienā”.

Starptautisko projektu ietvaros bibliotēka sadarbojās ar partneriem no citām Eiropas valstīm, piedaloties apmaiņas programmās un kopīgos izglītības projektos, kas veicināja profesionālo pieredzi un jaunu ideju ieviešanu vietējā bibliotēku darbā (piemēram, Erasmus+ programma un pārrobežu sadarbības programma INTERREG).

10.2. Bibliotēkas informācija tīmeklī

Preiļu Galvenās bibliotēkas **tīmekļvietne** (<https://preilubiblioteka.lv/>) ir veidota, lai nodrošinātu lietotājiem piekļuvi informācijai par bibliotēkas pakalpojumiem, resursiem un aktualitātēm. Tīmekļvietne kalpo kā svarīgs komunikācijas kanāls starp bibliotēku un tās apmeklētājiem. Vietne nepārtraukti tiek uzturēta un regulāri papildināta. Darbs pie šīs funkcijas norit nepārtraukti, atkarībā no nepieciešamības un aktuālajām norisēm bibliotēkā. 2024. gadā

Preiļu GB tīmekļa vietnes sadaļā Aktualitātes publicēti vairāk nekā 94 informatīvi raksti par pasākumiem, izstādēm u. c. aktualitātēm bibliotēku darbā, 8 aktualitātes Eiropas Savienības informācijas punktā un sadaļā Bibliotekāriem – 27 aktualitātes, fotogalerijā ievietotas 68 galerijas (galerijās tradicionāli tiek ievietotas nozīmīgāko klātienē pasākumu bildes, pasākumu ieraksti tika ievietoti sociālo mediju rīkā Facebook), kas veicina plašāku ziņu un aktualitāšu apriti lietotāju vidū.

Bibliotēkas mājaslapā pieejama plaša informācija par tās darbību un resursiem. Lapas sadaļas sniedz iespēju iepazīties ar jaunumiem, pasākumiem un fotogalerijām, kā arī piekļūt svarīgiem dokumentiem, piemēram, gada pārskatiem, Preiļu GB nolikumam, attīstības stratēģijām u.c. Sadaļā „Bibliotēka” var atrast informāciju par bibliotēkas darba laiku, kontaktinformāciju un atrašanās vietu. Par datu bāzu piedāvājumiem pakalpojumiem var iepazīties sadaļā „Pakalpojumi”. Sadaļā ir pieejama informācija par abonētām un bezmaksas brīvpiekļuves datubāzēm, kuras bibliotēka piedāvā saviem lietotājiem. Pārskata periodā šī sadaļa tika papildināta ar vēl 8 brīvpieejas e-resursiem (Nacionālā enciklopēdija, Medijpratības datubāze, Latvijas filmu portāls, Latvijas valsts pārvaldes valodas tehnoloģiju platforma, Diva.lv, Onleihe Digitālā bibliotēka, Atvērtās piekļuves e-grāmatu platforma un Open Access). Gada laikā tika ievietota pieslēgšanās informācija, kas sniedz skaidrus un detalizētus norādījumus, kā lietotājiem piekļūt abonētajai datubāzei News.lv. Turpat, zem pieslēgšanās informācijas ir atrodams datubāzē news.lv esošo laikrakstu saraksts, kas sniedz lietotājiem ērtu iespēju ātri atrast nepieciešamos izdevumus, nepieslēdzoties datubāzei. Lietotājs nepieslēdzoties datubāzei var izvērtēt, vai datubāze piedāvā meklēto laikrakstu, vai nē. Tāpat šajā sadaļā atrodas abonētās preses kopkatalogs, kas ļauj lietotājiem iepazīties ar pieejamajiem periodiskajiem izdevumiem, kurš katru gadu tiek atjaunots un papildināts, kā arī krātuvē pieejamā prese. Papildus tam, tīmekļvietnē ir pieejami digitalizētie Preiļu reģiona laikraksti (tika papildināti ar 110 PDF failiem) un citi materiāli, kas sniedz vērtīgu informāciju par novada vēsturi un notikumiem. Sadaļā „Novada bibliotēkas” ikviens var uzzināt pamatinformāciju par Preiļu reģiona un skolu bibliotēkām (kontakti, darba laiks, pakalpojumi), tas ļauj viegli un ērti sazināties ar bibliotēku. Savukārt, sadaļā „Bibliotekāriem” ir pieejami konferenču un semināru materiāli, Preiļu novada bibliotēku aktivitātes un profesionāla informācija bibliotekāriem. Lasītāju ērtībām izveidoti baneri, kas ļauj ātrāk nokļūt BLN vietnē un citas aktuālas informācijas, ko vēlamies īpaši izcelt – Preiļu reģiona bibliotēku kopkatalogs jaunā versijā, kā iespēju pasūtīt grāmatas elektroniski, digitālās kolekcijas, e-grāmatas u.c.

Abonements: 653 81230, 29991263
Bērnu nodaļa: 28661351
E-pasts: preilu.biblioteka@preili.lv

Kārsavas iela 4
Preiļi, LV-5301

PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA

[Bibliotēka](#) | [Novadpētniecība](#) | [Pakalpojumi](#) | [Elektroniskie katalogi](#) | [Bibliotekāriem](#) | [Informācija par ES](#) | [Digitālais centrs](#) | [Novada bibliotēkas](#)

Mājaslapa ir saistīta ar citām bibliotēkas uzturētājiem sociālo tīklu platformām, tostarp Facebook, Instagram, TikTok, Draugiem.lv. Šī integrācija sniedz iespēju lietotājiem ātri piekļūt aktuālākajai informācijai par bibliotēkas pasākumiem, jaunumiem un piedāvājumiem. Turklāt

sociālie tīkli tiek aktīvi izmantoti, lai veidotu komunikāciju ar sabiedrību, sekmētu informācijas izplatību un iesaistītu jaunus lietotājus, īpaši jauniešu auditoriju. Gada laikā tīmekļa vietnē tika izveidotas un ievietotas trīs jaunas digitālās kolekcijas „Trikotāžas kombināta „Ogre” Preiļu filiāle”, „Preiļu prettuberkulozes dispansers” un „Preiļu Mūzikas un mākslas skola”, digitālās kolekcijas tika papildinātas ar publikācijām, 45 fotogrāfijām un 7 video ierakstiem. Digitālajām kolekcijām ir vēl kāda priekšrocība salīdzinājumā ar tradicionālajām. Tajās lasītāji var piekļūt retiem un ļoti vērtīgiem materiāliem, kas citādi viņiem nebūtu pieejami. Novadpētniecības sadaļa tika papildināta vēl ar vienu kolekciju „Preiļu novada kultūrvēsturiskais mantojums” Digitālajā bibliotēkā www.digitalbiblioteka.lv. 2024. gada noslēgumā kolekcijā bija iekļautas 220 vienības (Vārkavas vidusskolas celtniecība, Etnogrāfiskais ansamblis „Naktineica”, Rožkalnu pagasts, Vārkavas pamatskolas skolēni, Kalupes ev.-lut. baznīcas jumta maiņa, Kalupes ev.-lut. baznīca pirms kara, „Tavs ciems – tavas mājas” Riebiņi 1980. gads, M. Gorkija kolhozs (Preiļu rajons, Galēnu ciems, Sondoru ciems u.c.).

Aplūkojot bibliotēkas mājaslapas apmeklējumu 2024. gadā pa mēnešiem, ir redzams, ka katru mēnesi mājaslapas apmeklējums ir atšķirīgs. Vislielākais mājaslapas apmeklējums tiek fiksēts gada beigās (septembris, oktobris). Respektīvi, visaktīvāk mājaslapa tiek aplūkota tieši gada rudens mēnešos. Visaugstākie skatījuma rādītāji ir sasniegti septembra mēnesī. Mājaslapa ir bijusi gana apmeklēta arī maijā. Krietni mazāks apmeklējums bijis ziemas mēnešos (janvāris, februāris). Lai iegūtu detalizētāku informāciju par tīmekļvietnes apmeklējamību un lietotāju interesēm, būtu lietderīgi pieslēgties Google Analytics sistēmai. Šī sistēma sniegtu skaidru pārskatu par to, kuras nodaļas un lapas piesaista visvairāk apmeklētāju, kā arī par to, kādas darbības lietotāji veic. Tas ļaus identificēt populārākos resursus, uzlabot tīmekļvietnes struktūru un pielāgot saturu atbilstoši lietotāju vajadzībām, kas veicinās vietnes efektivitāti un lietotāju apmierinātību.

Preiļu Galvenās bibliotēkas tīmekļvietne ir funkcionāls un informatīvs resurss, taču tai ir nepieciešami uzlabojumi, lai pilnībā atbilstu mūsdienu lietotāju vajadzībām. Tīmekļvietnes modernizācija, mobilā pielāgojamība, vizuālās pievilcības uzlabošana un papildu funkcionalitāte ievērojami uzlabotu lietotāju pieredzi un veicinātu bibliotēkas pieejamību gan vietējiem iedzīvotājiem, gan plašākai auditorijai.

Sociālie tīkli.

Pārskata periodā regulāri un sistemātiski sociālajos tīklos ievietota informācija par bibliotēku, tās pakalpojumiem un aktivitātēm. Pārskata periodā audzis sekotāju skaits sociālajā tīklā TikTok (+133 sekotāji) un sociālajā tīklā Facebook (+127 sekotāji).

Facebook sekotāju skaits ir par 7% palielinājies, ierakstu skaits samazinājies par 128 ierakstiem. Populārākie ieraksti, kuri ir visvairāk sasnieguši Facebook auditoriju ir novadpētniecības ieraksti – rubrikas: „Mūsu novadnieki. Par viņiem raksta” – arī šogad par dziedātāju Daini Skuteli (sasniegtā auditorija – 5,2 tūkstoši). Otrs ieraksts – aicinājums piedalīties foto konkursā „Naksnīgie Preiļi” (sasniegtā auditorija – 4,7 tūkstoši). Izpētot sasniegtās auditorijas skaitļus, tika secināts, ka tieši novadpētniecības, konkursu rubrikas ir tās, kas sasniedz vislielāko auditoriju.

Sociālajos tīklos ierakstu skaits 2024.gadā bija samazinājies, taču tas ne būt nenorāda, ka bibliotēka ir sliktāk strādājusi ar informāciju, auditoriju sociālajos tīklos. Statistikas dati liecina, ka, piemēram, 2024.gada Facebook bibliotēkas lapai apmeklējums ir 23,4 tūkstoši.

Preiļu GB Instagram konta @preilubiblioteka publikācijas atgādināja par ikmēneša metodiskajām dienām, informēja par bibliotēkā gaidāmajiem pasākumiem un aplūkojamajām izstādēm, popularizēja novadniekus u.c.. Populārākais ieraksts aizvadītajā gadā bija *Voluuda* izveidotais raksts par fotovēsturnieka Pētera Korsaka fotoizstādes „Latgales baltajos lielceļos satiktie” atklāšanu, kurā tik atzīmēta arī Preiļu GB (parādījās arī Preiļu GB Instagrama lapā), kurš savāca 911 skatījumus, otrs skatītākais bija raksts par digitālo kolekciju „Preiļu novada kultūrvēsturiskais mantojums” ar 146 skatījumiem.

2024.gadā publicitātes darbs sociālo tīklu platformā Draugiem.lv tika pārtraukts.

Preiļu GB informācija par pasākumiem, semināriem tiek publicēta arī Latgāļu kultūrys ziņu portālā, UNESCO Stāstu bibliotēkas tīmekļa vietnes un sociālajos tīklos.

Tabula „Sociālo tīklu saturvienību skaits”

	Saturvienību skaits		
	2022	2023	2024
Facebook	431	458	330
Instagram	98	100	49
TikTok	14	99	51
YouTube	–	33	0
Draugiem.lv	56	3	–

Analizējot datus par sociālo mediju lietošanu, var secināt: jo vairāk laika tiek veltīts publikācijām sociālajos tīklos, jo lielāks ir profila apmeklējumu skaits, jo informētāks ir esošais un potenciālais bibliotēkas lietotājs un sekošana bibliotēkas aktivitātēm sociālajos tīklos kļūst par ieradumu.

	2022	2023	2024	% salīdz. ar iepr. gadu
Facebook sekotāju skaits	1594	1880	2007	+6,76
Instagram sekotāju skaits	120	161	159	-1,24
TikTok sekotāju skaits	434	1001	1134	+13,29

10.3. Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Par 2024.gada veiksmīgākajiem Preiļu GB popularizējošiem pasākumiem un aktivitātēm var uzskatīt sekojošos:

- Dalība UNESCO LNK IX Latvijas stāstnieku konferencē „Stāstniecība: teksts, performance, kopiena”, prezentējot un daloties pieredzē ar īstenotajām aktivitātēm un nākotnes plāniem.
- Latviešu tradīcijas popularizējošs pasākums: ķekatās iešana „Nerejat'i ciema suņi”.
- Vakarēšana. Puzuru veidošana kopā ar stāstu stāstīšanu un latviešu spēka dziesmu dziedāšanu.
- Pasākumu cikls „Bibliotēka senioriem”;
- Pasākumu cikls – informatīvi izklaidējoša rīta stunda „Iepazīsti bibliotēku” personām ar īpašām vajadzībām (sadarbībā ar Preiļu novada Labklājības pārvaldes Dienas aprūpes centru);
- Dzejas dienu pasākums „Dzejas kafejnīcā”.
- Nekonference jauniešiem „Grāmata un telefons. Atklātais rings.”

10.4. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Bibliotēkas publicitātes aktivitātes bija veiksmīgas, taču ir iespējams uzlabot digitālo komunikāciju, palielinot saturu video un vizuālo materiālu veidā. Ieteicams arī paplašināt sadarbību ar medijiem un palielināt informatīvo materiālu daudzveidību.

2025.gadā turpināsim darbu pie Preiļu GB publicitātes uzturēšanas un pieejamo bibliotēkas pakalpojumu popularizēšanas novada iedzīvotājiem un ikvienam citam interesentam. Plānots turpināt uzturēt bibliotēkas mājas lapu, bibliotēkas profilus sociālajos tīklos, attīstīt regulārāku un savlaicīgāku publicitātes darbu preses izdevumos. Bibliotēkai jāveido atpazīstamība vairāk, aktīvāk, iespējams jāizstrādā plāns, koncepcija publicitātes jomā.

11. SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

Preiļu GB darbība atbilst ANO ilgtspējības attīstības 17.mērķim, īpaši tā apakšmērķim par globālo partnerību stiprināšanu un atjaunošanu, šādās jomās:

Starptautiskā un pārrobežu sadarbība.

Bibliotēka piedalās Baltijas valstu tīklos, kas veicina zināšanu apmaiņu un sadarbību kultūras un izglītības jomā. Piemēram: sadarbība ar Baltijas bibliotēkām, lai iepazītu inovācijas bibliotēku pakalpojumus, lai iegūtu papildus zināšanas, praksi pieaugušo izglītošanā, mācīšanas un mācīšanās kvalitātes uzlabošanā, kopīga projekta realizēšana.

Digitālo resursu un informācijas pieejamība.

Bibliotēka veicina digitālo prasību un informācijas pieejamību vietējās un valsts līmeņa sadarbības stiprināšanai. Piemēram: pieejami digitālie resursi, kas ļauj iedzīvotājiem iegūt informāciju par ilgtspējīgu attīstību u.c. aktuāliem jautājumiem. Tiek nodrošinātas arī tehnoloģiskās iespējas semināriem un apmācībām.

Kultūras mantojuma saglabāšana popularizēšana.

Lai veicinātu kultūras mantojuma saglabāšanu un starpkultūru dialogu, Preiļu GB sadarbojas ar valstiska mēroga partneriem – UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, vietējiem – muzejiem, folkloras kopām.

Ilgtspējīgas attīstības mērķu popularizēšana sabiedrībā.

Piemēram: izstādes un tematiskās kampaņas: piemēram, Preiļu GB piedalījās „Ilgtspējīgu pašvaldību nedēļā 2024”, organizējot viktorīnu „Globālie mērķi”, lai izglītotu sabiedrību par ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem, aptauju „Mana bibliotēka un pilsēta 2030”, radošā darbnīca „Veidojam LOGO”. Sadarbībā ar Jēkaba Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skolu Preiļu GB bija skatāma audzēkņu radošo darbu izstādi „Viss par mums visiem pasaulē”, kurā skolas audzēkņi grafikās un gleznojumos atveidoja savu izpratni, asociācijas un emocijas par septiņpadsmit ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Kā arī tika organizētas dažādas lekcijas un informatīvi pasākumi par vides aizsardzību, sociālo atbildību un globālajām attīstības tendencēm, kā piemēram, sadarbībā ar ED Austrumlatgalē tika noorganizēti „Meža stāsti”, „Pavasaris Tavā dārzā”, sadarbībā ar Latvijas Nacionālo Dabas muzeju – izstāde „Svešie mūsu dabā”, sadarbībā ar AS Swedbank seminārs „Finanšu drošība digitālajā vidē” u.c.

Preiļu GB aktivitātes veicina globālās partnerības stiprināšanu, sadarbojoties ar vietējiem, reģionālajiem un starptautiskajiem partneriem. Tā nodrošina informāciju, atbalsta digitālo prasību un izglītību, kā arī iespēju robežas iesaista sabiedrību ANO ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniegšanā.

11.1. Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Bibliotēka ir nozīmīgs kultūras, izglītības un informācijas centrs vietējā kopienā, un tās sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības iestādēm ir būtiska, lai nodrošinātu kvalitatīvus un

pieejamus pakalpojumus iedzīvotājiem. Pārskata periodā veiksmīgi turpinājās Preiļu GB sadarbība ar Preiļu novada pašvaldību veicot pamatfunkcijas.

Bibliotēka nodrošināja aktuālās informācijas izplatīšanu par pašvaldības darbu, plānotajiem pasākumiem un attīstības projektiem.

Sadarbībā ar pašvaldību un nodarbinātības valsts aģentūru, bibliotēka nodrošināja trīs skolēniem vasaras nodarbinātību.

Preiļu GB Bērnu literatūras nodaļas bibliotekāri sadarbībā ar Tūrisma attīstības un informācijas centra darbiniekiem „Bērnu žūrijas” dalībniekiem noorganizēja pasākumu – iepazīstot gan K. Mihaļiņas grāmatu „Kas aug parkā?”, gan izpētot Preiļu parka augus.

Preiļu novada labklājības pārvalde visa gada garumā izmantoja Preiļu GB mācību klases telpas, lai apmācītu savus sociālos darbiniekus.

Kultūras iestādes, kolektīvi

Joprojām vieni no galvenajiem Preiļu GB sadarbības partneriem ir tai radniecīgās kultūras iestādes:

- vietējās nozīmes bibliotēkas, ar kurām kopīgi tiek piedāvātas dažādas informatīvās aktivitātes iedzīvotājiem Bibliotēku un Digitālo prasmju nedēļā;
- muzeji, kultūras nami ir atsaucīgi sadarbības partneri pasākumu, izstāžu organizēšanā, bibliotēkā izvietojam šo iestāžu pasākumu reklāmas, informatīvas afišas;
- folkloras kopa „Naktineica” jau vairāku gadu garumā palīdz un atbalsta dažādus stāstu pasākumus. 2024.gadā veiksmīgi sadarbojāties, lai realizētu ņekatās iešanas pasākumu.
- Jauns sadarbības partneris – dziesmu kopa „Priķam i spēkam” priecēja vakarēšanas pasākumā. Puzuru veidošanas meistardarbnīca kopā ar stāstu stāstīšanu un latviešu spēka dziesmu dziedāšanu pagāja patīkamā atmosfērā.

Izglītības iestādes

Preiļu GB darbojās ar visām Preiļu novada izglītības iestādēm, vislielākā sadarbība ir ar Preiļu 1. pamatskolu, Preiļu 2. vidusskolu, JEPVĢ, RTRIT, alternatīvās izglītības iestādi „Preiļu Brīvā skola”, Preiļu Mūzikas un mākslas skolu, Preiļu novada Bērnu un jauniešu centru, pirmsskolas izglītības iestādi „Pasaciņa”. Ļoti veiksmīgi veidojas sadarbība ar Preiļu 1. pamatskolas skolotājiem, kuri savās stundās iekļauj BLN piedāvātos literāros pasākumus un aktivitātes, kas veicina lasīšanu. Jāatzīmē, ka arī sociālo zinību mācību stundas tiek vadītas bibliotēkas novadpētniecības lasītavā (piemēram, iepazīstot Preiļu novadniekus, ielas un ēkas).

Preiļu Galvenā bibliotēka

Publicēja Sigita Trūpa

· 2024. gada 26. Aprīlis ·

#BibliotēkuNedēļa2024 #Novadpētniecība

22.aprīlī #PasaulesGrāmatuUnAutortiesībuDienā Bibliotēku nedēļas ietvaros **Preiļu 1. pamatskolas** zinātkārie 4.c.klases skolēni ar klases audzinātāju Ivetu Belousovu

- ✓ iepazīna bibliotēkas novadpētniecības darbu,
- ✓ apskatīja plašo novadpētniecības krājumu,
- ✓ izspēlēja "Preiļu pilsētas ielu spēli",
- ✓ uzzināju, kur iespējams atrast ar novadpētniecības jautājumiem saistītus elektroniskos resursus,
- ✓ uz digitālā TV ekrāna izspēlēja virtuālās spēles: "Preiļu himna" un "Preiļu novada Goda pilsoņi".

👏👏 Ja arī Tu ar saviem klases biedriem, skolotāju vai klasi vēlies sociālo zinību mācību stundu pavadīt citādāk, - PIESAKIES (65381230 - Marianna) un NĀC!

#SatiekamiesBibliotēkā

Skatīt reklāmas un ieskatus

Rādīt ierakstu augstāk

👍👏👤 Preiļu novada Kultūras un tūrisma pārvalde un vēl 16 lietotāju 1 komentārs 3 dalījās

Patīk

Komentārs

Sūtīt

Dalīties

Iveta Belousova

Tiešām nāc un iepazīsti mūsu novadniekus! Mēs bibliotēkā pavadījām brīnišķīgi izziņošu rītu. Liels PALDIES par mūsu uzņemšanu un iespēju bērniem uzzināt par šādu telpu un iespējām bibliotēkā, kā arī par interesantajām aktivitātēm!

11.1.1. att. Preiļu 1.pamatskolas 4.kl.skolēni Preiļu GB novadpētniecības lasītavā

Bibliotēkas un Preiļu novada Bērnu un jauniešu centra kopējas sadarbības rezultātā, tika organizēts LEGO konstruēšanas pulciņš bērniem, kura norise tika atļauta ar Preiļu novada Izglītības pārvaldes izsniegtās interešu izglītības programmas īstenošanas licenci.

Ilgstoša sadarbība bibliotēkai izveidojusies arī ar Preiļu Mūzikas un mākslas skolu, tās audzēkņiem un pedagogiem – kopīgu izstāžu un pasākumu organizēšanā.

Citas institūcijas

#jaunasgramatas #jasaspodu #porcelans #PGB

11.1.2. att. Grāmatas „Kuzņecova porcelāns” reklāma sociālajos tīklos

Preiļu GB veiksmīgi sadarbojas ar nevalstiskajām organizācijām, uzņēmumiem (semināri, lekcijas, apmācības), Pensionāru biedrību (dalība Stāstu vakaros, pasākumu ciklā „Bibliotēka senioriem”), Preiļu Dienas aprūpes centru (pasākumu organizēšana); Preiļu novada izglītības pārvaldi (informatīvo materiālu izvietošana par apmācībām, kursiem, semināriem pieaugušajiem), Viduslatgales pārnovadu fondu (izstādes), SAC „Rušona” (grāmatu, žurnālu izsniegšana centra iemītniekiem), Boksas klubs „13Th Round” (vadītāja un sportistu līdzdalība pasākumu organizēšanā); keramikas darbnīca „Jašas podi” (sponsors, atbalsts grāmatu reklamēšanā).

Laba sadarbība ir izveidojusies ar vietējiem medijiem (ar presi: Preiļu novada Vēstis, Vietējā Latgales Avīze, Latgales TV) sniedzot ziņas par bibliotēkas pasākumiem un pakalpojumiem.

11.2. Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Bibliotēkas darbs nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā lokālā līmenī, galvenokārt, notiek caur UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” darbu.

Svarīgi sadarbības partneri bibliotēkas ikdienas dzīvē ir LNB un LBB kopīgu pasākumu, aktivitāšu organizēšanā un bibliotēkas darbinieku izglītošanā.

Esam pateicīgi par sadarbību ar Kultūras informācijas sistēmu centru, tā piedāvātājām iespējām, konkursiem un pakalpojumiem (E-grāmatu bibliotēku, Diva.lv, Hugo.lv, Letonika.lv, Lursoft.lv, filmas.lv).

Sadarbībā ar LIKTA Preiļu novada publiskās bibliotēkas ik gadu aktīvi piedalās un piedāvā dažādas aktivitātes iedzīvotājiem digitālo prasmju pilnveidošanā un uzlabošanā.

Digitālo prasmju attīstīšanā labs sadarbības partneris ir arī AS Swedbank Daugavpils filiāles darbinieki, kuri 2024.gadā bibliotekāriem un iedzīvotājiem nodrošināja informatīvu semināru „Finanšu drošība digitālajā vidē”.

Aktīva sadarbība notiek arī ar Rēzeknes novada pašvaldību ED Austrumlatgalē projekta ietvaros, rīkojot dažādas aktivitātes, lekciju ciklus un pasākumus.

Preiļu GB sadarbojas arī ar citu pilsētu skolām Latgalē un Latvijā, kā piemēram, 2024.gadā bibliotēkā bija skatāma Rēzeknes mākslas un dizaina skolas izstāde „Pašportrets”, kā arī Gētes institūta komiksu izstāde „Meža stāsti”.

Preiļu GB atbalstīja un sveica Jēkabpils novada galveno bibliotēku un Ludzas novada bibliotēku jubilejās.

11.2.1. att. Preiļu GB Jēkabpils novada galvenās bibliotēkas un Ludzas novada

11.3. Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Pateicoties Preiļu novada izglītības pārvaldei, pavasarī Preiļu GB metodiķe kopā ar Ārdavas un Kastīres bibliotēku vadītājiem un vēl citiem (astoņiem) Erasmus + īstermiņa (4 dienu) mobilitātes brauciena „Pieaugušo izglītotāju un izglītojamo tīkla veidošana pašvaldībā, mācīšanas un mācīšanās kvalitātes uzlabošana, izmantojot digitālos mācību rīkus” dalībniekiem devās uz Saaremaa (Igaunijā), kad paviesojās arī Sāremas apgabala centrālajā bibliotēkā (*Saare Maakonna keskraamatukogu*) un Kuresāres arodskolas (*Kuressaare Ametikool*) bibliotēkā.

11.3.1 att. Sāremas apgabala centrālajā bibliotēkā

11.3.2 att. Kuresāres arodskolas bibliotēka

Tā paša ERASMUS+ projekta ietvaros Preiļu novada Izglītības pārvaldes Izglītības darba speciāliste – pieaugušo, karjeras un neformālās izglītības speciāliste Solvita Ķibere organizēja sadarbības partneriem grupu mobilitātes apmācību braucienus uz Portugāli, kurā piedalījās arī Preiļu GB vadītāja Ilona Skorodihina (skatīt vairāk sadaļā 4.3.(finansējums personāla attīstībai)).

Preiļu GB metodiķe uzsākusi dalību Latvijas Nacionālās bibliotēkas īstenotā Erasmus+ programmas stratēģiskās partnerības projektā „Digitālās kompetences un informācijpratība bibliotekāriem”, kura galvenās aktivitātes plānojas 2025. gadā. Pārskata periodā norisinājās tiešsaistes sanāksmes saistītas ar projekta attīstību un plānošanu. Projektā darbojas bibliotēku speciālisti no Latvijas (10 bibliotekāri no dažādām Latvijas pilsētām un LNB darbinieki), Grieķijas, Bulgārijas, Portugāles, Rumānijas.

Sadarbībā ar Preiļu novada pašvaldību, Latgales Centrālo bibliotēku, kā arī Utenas un Zarasu bibliotēkām pārrobežu sadarbības programmas INTERREG ietvaros tika iesniegts projekta pieteikums, lai pilnveidotu Ģimenes digitālo aktivitāšu centra darbību un piedāvājumu.

11.4. Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

Bibliotēkas veic dažādas aktivitātes, lai aizstāvētu savas un sabiedrības intereses bibliotēku jomā. Šāds interešu aizstāvības darbs tiek veikts, lai nodrošinātu bibliotēku attīstību, ilgtspēju un pieejamību visiem iedzīvotājiem. Galvenās aktivitātes 2024.gadā:

- Sabiedrības informēšana un izglītošana (publikācijas medijos un sociālajos tīklos par bibliotēkas pakalpojumiem, iespējām; individuālas sarunas ar bibliotēkas apmeklētājiem par bibliotēkas nozīmi);
- Bibliotēku finansējuma nodrošināšana (piedalāmies dažādos projektos, piesaistām finansējumu no valsts, pašvaldības un starptautiskām programmām);
- Digitālās un tradicionālās bibliotēkas attīstība (tiek nodrošināta atvērtā piekļuve zināšanām un informācijai digitālajā vidē; finansiālu iespēju robežās tiek nodrošinātas jaunas tehnoloģijas un inovatīvi pakalpojumi).

Preiļu GB metodiķe, 2 Preiļu GB darbinieces un 3 struktūrvienību darbinieces ir Latvijas Kultūras darbinieku arodbiedrībā, kuras mērķis ir apvienot kultūras nozarē nodarbinātos kopīgai rīcībai, lai aizstāvētu savu biedru darbu, ekonomiskās, sociālās un profesionālās tiesības un intereses.

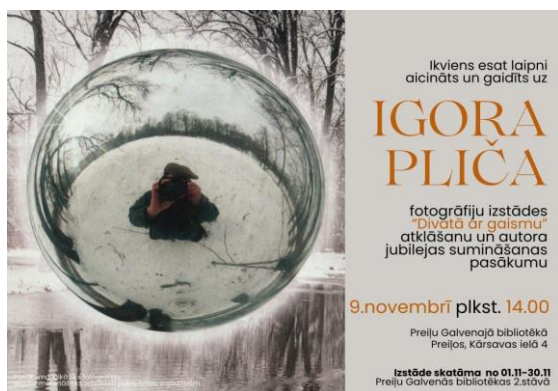
11.5. Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā

Lai novadpētniecībai būtu nodrošināta ilgtspējīga attīstība, bibliotēkai būtiski ir uzturēt sadarbību starp radniecīgām atmiņas institūcijām, pašvaldību, iestādēm, organizācijām un vietējo kopienu. Katrs šis spēlētājs, var sniegt savu ieguldījumu, lai palīdzētu novadpētniecībai kļūt par pašsaprotamu vērtību un sabiedrībai pierādītu, ka tā nav sausa un garlaicīga vai kā citādi neinteresanta, bet gan ļoti saistoša un aizraujoša lieta. Apvienojot spēkus ar sadarbības partneriem, labāk var identificēt un saglabāt unikālus materiālus, novērst to dublēšanos vai nepietiekamu novērtēšanu. Arī digitālo kolekciju veidošana var būt labs sadarbības modelis; pērn attīstījās aktīva iesaiste kultūras mantojuma platformas „Digitālā bibliotēka” satura papildināšanā, Preiļu GB veidotajās digitālajās kolekcijās bieži tiek izmantotas fotogrāfijas no pagasta bibliotēku krājumiem. Savukārt no mūsu puses tiek piedāvātas novadpētniecības speciālista konsultācijas materiālu atlases un metadatu veidošanas procesā, tādejādi palīdzot arī pagastu bibliotēkām iesaistīties kolekciju veidošanā.

Pateicoties sadarbībai ar Līvānu novada Centrālo bibliotēku, noslēgumam tuvojas laikraksta „Novadnieks” iztrūkstošo numuru digitalizēšanas process.

„Vietējās Latgales Avīzes” žurnāliste Egita Terēze Jonāne ir vienmēr klātesoša bibliotēkas rīkotajos pasākumos un preses slejās atspoguļo mūsu aktivitātes.

Par sadarbības partneriem var uzskatīt arī novada radošās personības, kuras bibliotēku izvēlas kā izstāžu atklāšanas un dzīves jubileju svinību vietu.

8.4.1. att. Igora Pliča personālizstādes „Divatā ar gaismu” (afīša)

Vairākkārtēji aicinājumi dalīties ar ģimenes arhīviem un fotogrāfijām par Ogres trikotāžas fabrikas Preiļu filiāles vēsturi, diemžēl, palika nesadzirdēti.

Ar līdzdalību fotokonkursā „Naksnīgie Preiļi” mūsu iedzīvotāji tika aicināti iemūžināt skaistākās pilsētas ainavas, kuras pilsētas svētku ietvaros pie bibliotēkas aktivitāšu telts priecēja pasākuma apmeklētājus.

Veidojot apjomīgākas izstādes, sadarbībā labprāt iesaistās arī ieinteresēti attiecīgās jomas entuziasti.

Kopā ar Latgales Fotogrāfu biedrību, 2024.gada jūlijā, bibliotēkā tika rīkots nesen mūžībā aizgājušā fotovēsturnieka Pētera Korsaka piemiņas pasākums un izstādes „Latgales baltajos lielceļos sastaptie” atklāšana.

Piedāvājot izzinošas un izglītojošas nodarbības skolēniem, intelektuālās atpūtas aktivitātes senioriem, sadarbojoties ar Preiļu Vēstures un lietišķās mākslas muzeju, tiek īstenots mūsu moto – esam sadarbībai atvērti.

Atzīmējot 70 gadu jubileju, fotomākslinieks Igors Pličs bibliotēkā atklāja arī personālizstādi „Divatā ar gaismu”. Vairāk par izstādi un fotomākslinieku var lasīt Latvijas Sabiedriskā medija LSM.lv rakstā „Svarīgākais ir nepazaudēt cilvēcību”. Preiļos atklāta Latgales foto mākslinieka Pliča jubilejas izstāde” <https://ej.uz/PGB2024>.

Mēģinājumi iesaistīt vietējos iedzīvotājus un pētniekus novadpētniecības krājuma papildināšanā pērn īpaši nesekmējās.

8.4.2. att. Fotovēsturnieka Pētera Korsaka fotoizstādes atklāšana (afīša)

11.6. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Lai bagātinātu Preiļu GB BLN piedāvājumu un pasākumu klāstu, tiek veidota sadarbība ar citām Preiļu novada un ārpus pašvaldības esošām iestādēm un organizācijām.

Uzturot veiksmīgu un savstarpēji izdevīgu sadarbību ar citām novada bibliotēkām, pārskata gadā tika izmantoti SBA pakalpojumi. Tika pasūtītas 47 grāmatas, no tām 43 BJVŽ grāmatas, kas padarīja BJVŽ darbu aktīvāku sezonas sākumposmā, kamēr vēl sākotnēji nebija nodrošināts pietiekošs kolekcijas eksemplāru skaits. SBA uz citām bibliotēkām tika izsniegtas 20 grāmatas astoņām Preiļu reģiona bibliotēkām. Īstenojot VKKF projektus, ar Aglonas, Vārkavas, Riebiņu bibliotēku starpniecību visām Preiļu novada izglītības iestādēm tiek piedāvātas tikšanās ar latviešu oriģinālliteratūras autoriem.

Sadarbībā ar Gētes institūta Rīgā programmu kuratori Antru Balodi BLN tika eksponēta komiksu izstāde „Meža stāsti”, savukārt, izstāde „Grāmatu otrā dzīve” tika noorganizēta pateicoties Ogres Centrālās bibliotēkas grāmatu restauratorei Lienei Kābelei, kura mūsu bibliotēkas lietotājiem ļāva apbrīnot neparastās grāmatu pārvērtības orimato tehnikā.

Bibliotēku aktīvi atbalsta un savas idejas labprāt piedāvā un īsteno „Vietējās Latgales Avīzes” žurnāliste Egita Terēze Jonāne. 27.augustā Preiļu Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā notika Egitas Terēzes Jonānes tikšanās ar lasītājiem „Dieva bērns žurnālists”, kuru kuplināja saksofonistes Ievas Vizmas Romanovskas muzikālie priekšnesumi. Arī 4.decembra pasākums „Grāmatas ceļojums bibliotēkā” tika noorganizēts, pateicoties Egītai Terēzei, kur dažādu paaudžu cilvēki lasīja savu mīļāko grāmatu fragmentus un dalījās lasītprīkā.

Mākslinieces un rokdarbnieces – Inese Sudare, Iveta Jaudzema, Laila Zaķe – ar savu radošo darbu izstādēm darīja krāsaināku mūsu bibliotēkas apmeklētāju ikdienu.

Iluzionists Nauris Pinne tika paaicināts, lai BJVŽ dalībniekus pārsteigtu ar saviem burvju trikiem. Smaržīgus ziepju ziedu pušķu izstādē „Brīnumziedi” piedāvāja aplūkot Anastasija Oleksenko.

Janvārī un februārī tika eksponēta Raiņa muzeja „Jasmuiža” vizuālās mākslas konkursa laureātu radošo darbu izstāde „Raiņa dzejas atklātne”, novembrī un decembrī – izstāde „Putni Raiņa dzejā”.

Sadarbojoties ar Preiļu novada Tūrisma attīstības un informācijas centru, Bērnu žūrijas ekspertu grupai „5+” notika izzinošs pasākums „Kas aug parkā?”.

Bērnu literatūras nodaļā maijā un jūnijā bija apskatāma SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” Preiļu konsultāciju biroja gotiņu figūriņu un krūzīšu kolekcija. Savukārt, Vilcānu ģimene, kas ir arī bibliotēkas lietotāji, izstādei „Astaini, ausaini, strīpaini” atvēlēja pašu veidotos stendu papīra modeļus.

12.septembrī tika noorganizēta īpaša tikšanās ar dzejas grāmatas „Tā pil laiks” autoru – novadnieku Dāvidu Rubenu. Viņa skatījums uz dzeju un dzīves vērtībām būs jauniešiem labs piemērs, kas palīdzēs atrast sev tuvu, saprotamu dzeju, kā arī iedvesmos uzdrošināties, darīt un rast prieku tajā, ko esi paveicis.

Vecāku žūrijas dalībniece Daiga Lindīša ar savām deļotājas prasmēm atbalstīja Dzeļas dienu pasākumu „Dzeļa un deļa”, savienojot deļu ar dzeļu.

Komunicēļot vecāku sapulcēs, „Pūcītes skolā”, organizēļot LEGO pulciņu darbu un nereti pasākumu norises, noritēja nozīmīga sadarbība ar bērnu vecākiem, kas mērķtīecīgi vērstā uz jaunākās paaudzes izglītošanu, personības attīstību, jaunu prasmju apgūšanu un rakstpratību.

Sadarbība ar izglītības iestādēm

Preiļu GB BLN darba lielā mērā tiek balstīt uz izglītības iestāžu pieprasījumu un kompetenču pieeļu mācību saturā. Dažāda veida nodarbības tiek pielāļotas dalībnieku kopēļam zināšanu līmenim, atbilstoši uzmanības noturībai, interesei. Pedagoļi ar saviem audzēkņiem vienmēr atsaucīgi iesaistās dažādos Preiļu GB piedāvātajos pasākumos un ir pateicīgi par iespēļu dažādot mācību darba procesu ar bibliotēkas līdzdalību un iniciatīvu, kas, savukārt, veicina rakstpratību un palīdz apgūt jaunas zināšanas un prasmes.

Joproļām veiksmīga sadarbība turpinās ar Preiļu 1. pamatskolu un Jāņa Eļļīša Preiļu Valsts ģimnāziju, Preiļu Brīvo skolu. Pedagoļi labprāt savas mācību stundas integrē bibliotēkas pasākumos. Aļļlonas vidusskolas, Riebiņu vidusskolas, Vārķavās pamatskolas skolotāļi un audzēkņi arī iespēļu robeļās atbalsta Preiļu GB pasākumus un apmeklē bibliotēku alternatīvajās mācību dienās.

Preiļu Brīvās skolu skolotāji ar saviem audzēkņiem regulāri apmeklē BLN, ĢDAC, izmantojot bibliotēkas piedāvājumu klāstu savā mācību procesā.

Sadarbībā ar PII „Pasaciņa” 2024. gadā tika noorganizēta bērnu radošo darbu izstāde „Izaugt sportiņā”, kā arī informatīvie pasākumi iestādes audzēkņu vecākiem, drošāka interneta nedēļas nodarbības, literārie un citi izzinošie pasākumi un „Bērnu žūrijas” „Lasītprieka darbnīca”.

Sadarbojoties ar Preiļu novada Bērnu un jauniešu centru un Izglītības pārvaldi, BLN darbojas robotikas un LEGO pulciņi.

Jaunākās paaudzes izglītošanā ļoti būtiska ir savstarpēja sadarbība, kas visus vieno kopēja mērķa sasniegšanai – būt klātesošiem jaunās paaudzes personību attīstīšanā, pilnveidošanā un lasītprasmes veicināšanā.

12. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS

Preiļu GB pārskata periodā bija metodiskā un konsultatīvā darba centrs 17 Preiļu GB struktūrvienībām (Preiļu novada publiskajām bibliotēkām) un gada sākumā 11, bet gada nogalē 10 Preiļu novada izglītības iestāžu bibliotēkām, jo ar 2024. gada 1. septembri tika likvidēta Salas pamatskola (līdz ar to arī Salas pamatskolas bibliotēka).

12.1. Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā

Metodiskā un konsultatīvā darba pārskata perioda prioritātes:

- struktūrvienību novadpētniecības krājuma kolekcijas „Preiļu novada kultūrvēsturiskais mantojums” digitalizēšana LNB digitālajā bibliotēkā www.digitalabiblioteka.lv
- darbinieku profesionālā pilnveide, lai decembrī kārtotu profesionālās kvalifikācijas eksāmenu LNB (gatavošanās eksāmenam sākās jau martā un sākotnēji tika paredzētas 8 dalībnieces, bet uz eksāmenu devās un nokārtoja 5 (Preiļu GB metodiķe, Galēnu, Smelteru, Upmalas un Vārkavas bibliotēku vadītājas)).

Pārskata periodā tika nodrošināts metodiskais atbalsts, profesionālā un aktuālā informācija novada bibliotēkām:

- nedaudz paaugstinātas struktūrvienību darbinieku algas;
- organizēta dokumentācijas aprīte struktūrvienību tīklā, darbs vienotajā pašvaldību sistēmā „ZZdats” un „Lietvaris” (Preiļu GB lietvedes pārziņa);
- īstenotas gadskārtējās mazvērtīgā inventāra un pamatlīdzekļu inventarizācijas struktūrvienībās (gada nogalē, ar Preiļu novada pašvaldības rīkojumu, PGB darbinieku komisija inventarizēja visas struktūrvienības);
- īstenotas plānotās inventarizācijas struktūrvienībās (Aglonas bibliotēkā, Galēnu bibliotēkā);
- tika publiskotas 2023. gada statistikas infografikas un informācija par bibliotēku gada pārskatu pieejamību;
- tika atgādināts par pakalpojumu „lasītāju apkalpošana dzīvesvietā” – raksts tika publicēts gan pašvaldības tīmekļa vietnē, gan vietējā laikrakstā „Preiļu novada vēstis”.

Turpināts apkopot Preiļu GB struktūrvienībās notiekošos tematiskos pasākumus, kā piemēram, Bibliotēku nedēļā, Dzejas dienās u.c. Tie tika publiskoti Preiļu GB mājaslapā, izvietoti uz pasākumu afišu stenda, sociālajos tīklos un Preiļu novada pašvaldības mājaslapā.

www.gramatā500n

Latviešu 500 grāmatai

Agļonas bibliotēka

- 1917 Patsvērums bezies "Kā "nāgri" no grāmatai"
- 6304 Rīvēnānā sava iekšmā "Man sava dāva"
- 6305 Dāvanā sava "Dāvanā, ko mēs saņemam"
- Agļona Dāvanā sava "Dāvanā, ko mēs saņemam"
- Agļona Dāvanā sava "Dāvanā, ko mēs saņemam"
- Agļona Dāvanā sava "Dāvanā, ko mēs saņemam"

Aizkales bibliotēka

- 1874 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4210 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4211 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4212 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4213 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"

Galvne bibliotēka

- 6005-6110 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 6111 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 6112 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 6113 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 6114 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"

Rozkaln bibliotēka

- 1874 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4210 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4211 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4212 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4213 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"

Rožkaln bibliotēka

- 1874 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4210 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4211 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4212 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4213 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"

Silvkaln bibliotēka

- 1874 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4210 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4211 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4212 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4213 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"

Preiļu bibliotēka

- 1874 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4210 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4211 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4212 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4213 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"

Preiļu Galvenā bibliotēka

- 1874 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4210 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4211 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4212 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4213 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"

Preiļu Galvenā bibliotēka

- 1874 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4210 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4211 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4212 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"
- 4213 Gada sava "Gada sava, ko mēs saņemam"

Dzejas dienas 2024 Dzeja dejo

Agļonas bibliotēka

- 3/09 - 10/09 Līdzenā izstāde "Dzeja dejo"
- 5/09 plkst. 10.00 Pasākums sakrītojumam "Dzejas dienas"
- 17/09 plkst. 14.00 Pasākums 5. - 9. klasi skolēniem "Dzejas dienas"
- 10/09 plkst. 10.00 Izstāde "Dzejas dienas"
- 15/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 16/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 17/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 18/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 19/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 20/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 21/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 22/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 23/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 24/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 25/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 26/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 27/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 28/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 29/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 30/09 Izstāde "Dzejas dienas"

Riebiņu bibliotēka

- 3/09 - 10/09 Līdzenā izstāde "Dzeja dejo"
- 5/09 plkst. 10.00 Pasākums sakrītojumam "Dzejas dienas"
- 17/09 plkst. 14.00 Pasākums 5. - 9. klasi skolēniem "Dzejas dienas"
- 10/09 plkst. 10.00 Izstāde "Dzejas dienas"
- 15/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 16/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 17/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 18/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 19/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 20/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 21/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 22/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 23/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 24/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 25/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 26/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 27/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 28/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 29/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 30/09 Izstāde "Dzejas dienas"

Preiļu NOVADA BIBLIOTĒKAS

Preiļu Galvenā bibliotēka

- 3/09 - 10/09 Līdzenā izstāde "Dzeja dejo"
- 5/09 plkst. 10.00 Pasākums sakrītojumam "Dzejas dienas"
- 17/09 plkst. 14.00 Pasākums 5. - 9. klasi skolēniem "Dzejas dienas"
- 10/09 plkst. 10.00 Izstāde "Dzejas dienas"
- 15/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 16/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 17/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 18/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 19/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 20/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 21/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 22/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 23/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 24/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 25/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 26/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 27/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 28/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 29/09 Izstāde "Dzejas dienas"
- 30/09 Izstāde "Dzejas dienas"

BIBLIOTĒKU NEDĒĻA 2024

PREIĻU NOVADA BIBLIOTĒKAS

RIEBIŅU BIBLIOTĒKA

- 10/04 - 10/05 Novērtējamās izstāde "Atmiņu kolekcija. Riebiņu bibliotēka centi gada"
- 12/04 - 16/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 18/04 - 19/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 20/04 - 22/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 23/04 - 24/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 25/04 - 26/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 27/04 - 28/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 29/04 - 30/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"

AGĻONAS BIBLIOTĒKA

- 27/04 - 30/04 Novērtējamās izstāde "Atmiņu kolekcija. Agļonas bibliotēka centi gada"
- 28/04 - 29/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 30/04 - 01/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"

ROŽKALNĀ BIBLIOTĒKA

- 27/04 - 28/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 29/04 - 30/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 01/05 - 02/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 03/05 - 04/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 05/05 - 06/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 07/05 - 08/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 09/05 - 10/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 11/05 - 12/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 13/05 - 14/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 15/05 - 16/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 17/05 - 18/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 19/05 - 20/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 21/05 - 22/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 23/05 - 24/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 25/05 - 26/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 27/05 - 28/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 29/05 - 30/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"

SAUNAS BIBLIOTĒKA

- 12/04 - 19/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 20/04 - 27/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 28/04 - 05/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 06/05 - 13/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 14/05 - 21/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 22/05 - 29/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 30/05 - 06/06 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 07/06 - 14/06 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 15/06 - 22/06 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 23/06 - 30/06 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 01/07 - 08/07 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 09/07 - 16/07 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 17/07 - 24/07 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 25/07 - 31/07 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"

SILVKAJĀNU BIBLIOTĒKA

- 27/04 - 28/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 29/04 - 30/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 01/05 - 02/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 03/05 - 04/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 05/05 - 06/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 07/05 - 08/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 09/05 - 10/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 11/05 - 12/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 13/05 - 14/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 15/05 - 16/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 17/05 - 18/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 19/05 - 20/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 21/05 - 22/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 23/05 - 24/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 25/05 - 26/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 27/05 - 28/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 29/05 - 30/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"

PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA

- 27/04 - 28/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 29/04 - 30/04 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 01/05 - 02/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 03/05 - 04/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 05/05 - 06/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 07/05 - 08/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 09/05 - 10/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 11/05 - 12/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 13/05 - 14/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 15/05 - 16/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 17/05 - 18/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 19/05 - 20/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 21/05 - 22/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 23/05 - 24/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 25/05 - 26/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 27/05 - 28/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"
- 29/05 - 30/05 Vērtējamā "Mākslas bibliotēka"

12.1.1. att. Afīšas par Preiļu novada publiskajās bibliotēkās plānotajiem tematiskajiem pasākumiem, izstādēm - Norišu kopas „Latviešu grāmatai 500” programma, Dzejas dienas, Bibliotēku nedēļa

Metodiķe paralēli metodiskajam darbam arī aktīvi iesaistās Preiļu GB notikumos – projektu un citu pasākumu īstenošanā, telpu noformēšanā un ir atbildīga par Preiļu GB publicitātes attīstīšanu Instagram platformā.

Preiļu GB vadītāja, metodiķe un Riebiņu bibliotēkas kolektīvs Preiļu novada pašvaldības apbalvojumam „Gada balva nozarē” iesniedza Riebiņu bibliotēkas ilggadējās vadītājas Olgas Ribinickas (kura pavasarī devās pensijā) kandidatūru, kura tika arī nominēta un, atzīmējot Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienu, 4. maijā Preiļu Kultūras namā tika saņemts Preiļu novada pašvaldības apbalvojums par nesavtīgu, nozīmīgu un ilggadēju ieguldījumu Riebiņu bibliotēkas attīstībā, mērķtiecīgu sadarbības veicināšanu un kvalitatīvu bibliotekāro pakalpojumu attīstīšanu vietējā kopienā.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=YZ2KJ-04MRo>

12.1.2. att. Preiļu novada “Gada balva nozarē 2024” - Gada balva kultūrā Olgai Ribinickai *fotogrāfijas izgūtas no Preiļu novada pašvaldības tīmekļa vietnes, fotogrāfe Svetlana Vjakske

12.2. Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

Preiļu novada bibliotēkām individuāla metodiskā palīdzība, konsultācijas un informatīvais atbalsts attiecīgi interesējošajam jautājumam tika sniegts no Krājuma un komplektēšanas speciālistes, Sistēmbibliotekāres, Bērnu literatūras nodaļas vadītājas, Metodiķes, Novadpētniecības speciālistes, Lietvedes un Vadītājas. Darbs tika koordinēts visās bibliotēkārā darba jomās: darbs ar krājumu, lasītāju apkalpošana, darbs ar datubāzēm un uzziņu darbs, novadpētniecības darbs u.c. Tika nodrošināta pārraudzība par galvenajiem darba virzieniem, sekojot līdzi darbinieku tālākizglītībai, nodrošinot profesionālu un mērķtiecīgu sadarbību starp novada bibliotēkām, veicinot katras bibliotēkas tālāku attīstību un veidojot kopējo publisko un izglītības iestāžu bibliotēku tēlu.

Gada laikā tika sniegtas atbildes dažādām profesionālajām aptaujām, nepieciešamības gadījumā apkopoti dati par pašvaldību publiskajām bibliotēkām un iesniegti KM, LNB BAC, KISC, Preiļu novada pašvaldībai u.c.

Pārskata periodā īstenotie metodiskie darbi:

- struktūrvienību gada darba pārskatu rādītāju apkopošana un analīze;
- 2023. gada pārskata sagatavošana par Preiļu novada publisko bibliotēku darbu;
- struktūrvienību un izglītības iestāžu bibliotēku statistikas datu kontrole Latvijas Digitālās kultūras kartes informācijas sistēmā, datu analīze, secinājumu veikšana;
- struktūrvienību 2024. gada darba plānu sistematizēšana un analizēšana;
- struktūrvienību 2024. gada budžeta pārraudzība;
- metodisko dienu (t.sk. pieredzes apmaiņas brauciena) plānošana, īstenošana;
- aktuālas profesionālās informācijas apkopošana un nodošana struktūrvienībām un izglītības iestāžu bibliotēkām;
- bibliotēkārā darba pārraudzība Preiļu novadā, sniedzot konsultatīvo palīdzību attālināti, apmeklējot struktūrvienības (gadskārtējās vizitācijas);
- palīdzība grāmatu atlasīšanai norakstīšanai;
- konsultēšana novadpētniecības krājuma digitalizēšanā un faktiskā digitalizēšana (ko veica Preiļu GB darbiniece) „Preiļu novada kultūrvēsturiskais mantojums” digitālajai kolekcijai Digitālajā bibliotēkā (www.digitalabiblioteka.lv);
- gatavošanās profesionālās kvalifikācijas eksāmenam;
- konsultēšana katalogizācijā un komplektēšanā;
- sakarā ar Riebiņu bibliotēkas ilggadējās vadītājas došanos pensijā, vietā nākušās vadītājas apmācība BIS Alise katalogizācijas un komplektēšana moduļos (lai gan darbiniece pirms tam strādāja bibliotēkā kā bibliotekāre, bet viņas tā brīža pienākumos neietilpa šie uzdevumi);
- pievērsta uzmanība krājuma stāvoklim (cik tas ir attīrīts no nolietotajiem un maz pieprasītajiem izdevumiem), it sevišķi tām bibliotēkām (Aglonas, Galēnu, Kastīres, Riebiņu, Vanagu), kurām tas tika norādīts iepriekšējā akreditācijā;
- piedalīšanās struktūrvienību krājuma inventarizācijās (pārskata periodā Aglonas, Galēnu un Riebiņu bibliotēkās);
- Struktūrvienību bibliotēku darbinieku informēšana, konsultēšana par darbu pēc BIS Alise darbības atjaunošanas.

Preiļu GB bibliotēku informācijas speciāliste komplektēšanas un apstrādes jautājumos apmeklēja visas 17 Preiļu novada pagastu bibliotēkas un pievērsa uzmanību krājumam un ar krājumu saistītajai dokumentācijai. Notika krājuma daļu salīdzināšana ar BIS Alise elektroniskajā katalogā norādīto plaukta indeksu, piemēram, plaukta indekss BIS Alise ir „Austriešu”, bet bibliotēkā nav tāda daļa un grāmata atrodas aiz daļa „Cittautu”. Tika dots uzdevums novērst kļūdas.

Steidzamu jautājumu risināšanai tiek izmantota Struktūrvienību darbinieku WhatsApp grupa, tiek veiktas telefoniskas konsultācijas.

Neatņemama metodiskā darba sastāvdaļa ir profesionālās pilnveides pasākumu – semināru, informatīvo sanāksmju, praktisko nodarbību, pieredzes apmaiņas brauciena organizēšana struktūrvienību un izglītības iestāžu bibliotēku darbiniekiem. Preiļu GB organizētie profesionālās pilnveides pasākumi iekļāva gan Zoom, gan klātienē seminārus un izbraucienus (skat.12.1. tabulu).

12.1. tabula „Preiļu GB organizētie profesionālās pilnveides pasākumi 2023”

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	26.01.	PGB	PGB (skat. att. 12.2.1)	<p>Metodiskās dienas seminārs</p> <ul style="list-style-type: none"> Bibliotēku budžets Projekta „Pienu ēdu, pienu dzēru” kopsavilkums Aptaujas dati par lasītāju karšu nepieciešamību struktūrvienībās Novadpētniecības darbs Krājuma aktualitātes Akcenti 2024. gada darbā <p>Struktūrvienību darbinieku uzstāšanās: 2023 izdošanās stāsti un neveiksmes</p>	26 (t.sk. 1 izgl. iest. bibl.)	4
2.	23.02.	tiešsaiste	PGB un LNB KAC (skat. att. 12.2.2)	LNB Kompetenču attīstības centra piedāvātās mācības „Bezmaksas mākslīgā intelekta (AI) rīku izmantošana bibliotēkā” tiešsaistē	18 (t.sk. 1 izgl. iest. bibl.)	3
3.	15.03.	PGB, tiešsaiste	PGB (skat. att. 12.2.3)	<p>Metodiskās dienas seminārs</p> <ul style="list-style-type: none"> „Virja” grāmatu iepirkšana Ciemošanās pie Gada bibliotekāres Inas Rusiņas „Skolēnu iespējas bibliotēkā” - Riebiņu 	30 (t.sk. 5 izgl. iest. bibl.), t.sk. 2 attālināti	4

				<p>vidusskolas un JEPVĢ vizuālās mākslas un dizains un tehnoloģijas skolotāja Ruta Vjakse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Latgales Centrālā bibliotēka „Latgales Centrālās bibliotēkas sadarbība lasītveicināšanā ar izglītības iestādēm: norises un novērojumi” - Bērnu bibliotēkas „Zīlīte” vadītāja Dace Jakovele un Jaunbūves bibliotēkas vadītāja Tatjana Zahare • Voldemāra Caunes balvas ieguvēja Silvija Kotāne par darbu bibliotēkā • „Knifiņi darbam un ikdienai” - PGB Mācību un profesionālās pilnveides centra vadītāja • „Aktivitātes darbā ar jauniešiem” - PGB Vadītājas vietniece • „Mentimeter viktorīnu izveide” - PGB Metodiķe 		
4.	26.04.	tiešsaiste	PGB un LNB	LNB mācības tiešsaistē „Darbs DOM sistēmā pie Preiļu novada kultūrvēsturiskā mantojuma kolekcijas izveides www.digitalabiblioteka.lv ”	21 (t.sk. 1 izgl. iest. bibl.)	2
5.	29.05.	PGB	PGB, ED Austrumlatgale (skat. att. 12.2.4 un 12.2.5)	<p>Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference „Mēs esam Eiropas vērtību nesēji savā kopienā”</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 gadi Eiropas Savienībā - veiksmes stāstu veidojam mēs paši (Marta Rībele) • Diskusija „Mūžizglītība Eiropā – iespējas un izaicinājumi bibliotekāram” (Marta Rībele, Emīls Brigmanis, Egija Aleksejeva (tobrīd Egija Gribuste), 	60 (t.sk. 1 izgl. iest. bibl.)	6

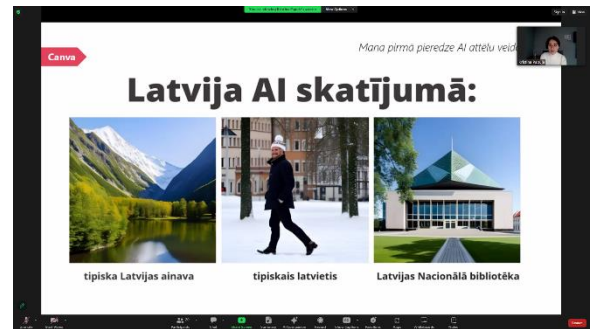
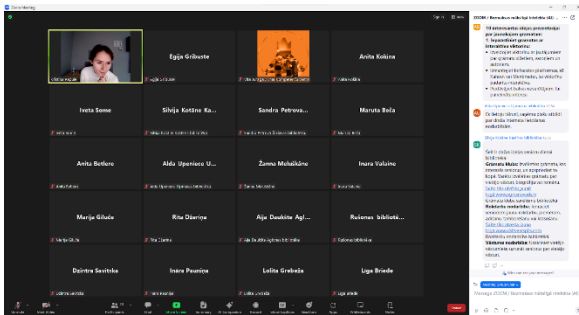
				<p>Solvita Ķibere, Ruta Suseja, Elita Zirne)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mirklis labam garastāvoklim • Digitālā vide kā palīgs bibliotekāra darbā ar bērniem (Mihails Kijaško) • 21. gadsimta enerģijas menedžmenta izaicinājumi (Kristaps Kravalis) • Meistarklase „Radošie darbiņi 15 minūtēs” • Konferences noslēgums, ekskursija pa Preiļu Galveno bibliotēku 		
6.	27.09.	Riebiņu bibl.	PGB, Riebiņu bibliotēka (skat. att. 12.2.6)	<p>Metodiskās dienas seminārs</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Pārmaiņas sākas ar izvēli” - Stāstnieku kustības dalībniece Vilhelmīne Jakimova • Darba aktualitātes • Aktivitāte „Prāta lidojums” • „BIS ALISE” jaunumi • „Medijpratība pieaugušajiem” <p>praktisks darbs „Digitālo izstāžu veidošana Canvā”</p>	23 (t.sk. 1 izgl. iest. bibl.)	4
7.	25.10.	Siguldas nov. bibl.	PGB, Siguldas nov. bibl. (skat. att. 12.2.7 un 12.2.8)	<p>Pieredzes apmaiņas brauciens</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inčukalna bibliotēka • Siguldas novada bibliotēka • Jūdažu bibliotēka un sabiedriskais centrs <p><i>Papildus apskates objekti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Siguldas jaunā pils</i> • <i>Pētera ala</i> 	23 (t.sk. 1 izgl. iest. bibl.)	8

* *Stundu skaits tabulā uzrādīts akadēmiskajās stundās (1 stunda = 40 min).*

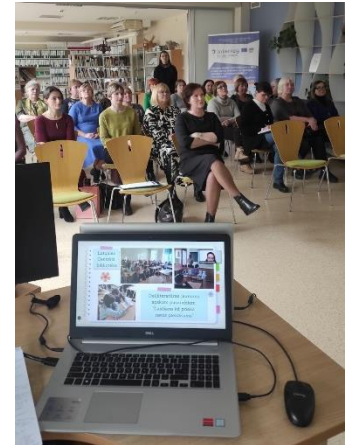
Atvaļinājumu dēļ vasara ir klusais periods, bet 31. jūlija metodiskajā dienā PGB struktūrvienību darbiniecēm un izglītības iestāžu bibliotekārēm tika piedāvāts pievienoties Preiļu GB rīkotajā ekspedīcijā ar purva korpēm pa Skrebeļu purvu gida pavadībā (pasākums ar ED Austrumlatgale atbalstu – sīkāka informācija 5.11. nodaļā). Novembra metodiskajā dienā norisinājās tajā nedēļā plānotās pamatlīdzekļu inventarizācijas, savukārt, decembra metodiskā diena sakarā ar daudzajām svētku brīvdienām izkrita, jo mēneša pēdējā piektdienā (27. decembrī) tika nolemts strādāt, lai bibliotēkas būtu pieejamas apmeklētājiem.

12.2.1. att. Preiļu Janvāra metodiskās dienas seminārs

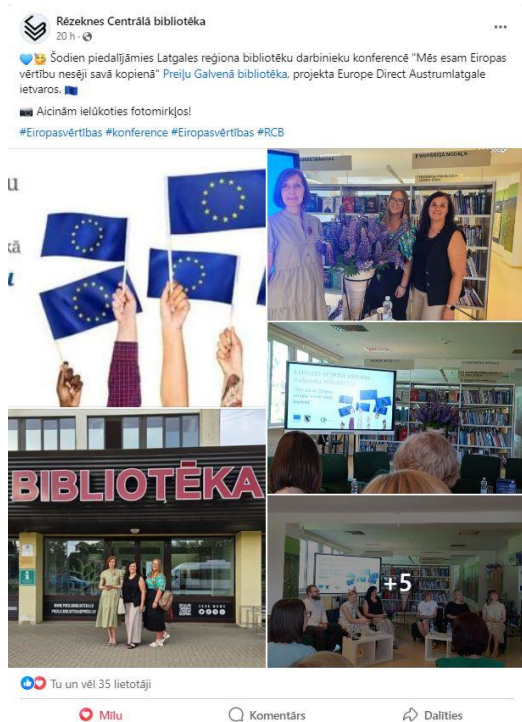
12.2.2. att. Februāra metodiskā diena - tiešsaistes mācības sadarbībā ar LNB par mākslīgo intelektu

12.2.3. att. Marta metodiskās dienas seminārs

12.2.4. att. Maijs - Latgales reģiona bibliotēku darbinieku konference

12.2.5. att. Rēzeknes Centrālās bibliotēkas un Krāslavas novada bibliotēkas publikācija Facebook lapā

12.2.6. att. Septembra metodiskās dienas izbraukuma seminārs Riebiņu bibliotēkā

12.2.7. att. Pieredzes apmaiņas brauciens uz Siguldas novadu

12.2.8. att. Viesošanās Inčukalna (att. kreisajā pusē) un Jūdažu bibliotēkā (att. labajā pusē)

25. oktobra pieredzes apmaiņas brauciena atsauksmes:

- „Pieredzes apmaiņas braucienā gūta iedvesma turpmākajam darbam, jo ir ļoti patīkama kopā būšanas sajūta, kad vari vienkārši baudīt prieku par dabu, citu kolēģu veikumu un iespēju pabūt ārpus ierastās vides.”;
- „Pieredzes apmaiņas brauciens bija vērtīga iespēja iegūt jaunu pieredzi un iedvesmu. Inčukalna bibliotēka ir piemērs, kā efektīvi izmantot bibliotēkas telpas, lai tās kļūtu par vietu, kur cilvēki ne tikai lasa, bet piedalās dažādās radošajās aktivitātēs. Siguldas novada bibliotēka veiksmīgi izstrādājusi projektus, kas ļauj pievērsties bibliotekāru profesionālajai attīstībai.”;
- „Helovīna nedēļā Inčukalna bibliotēkas bērnu stūritis izskatījās vizuāli pievilcīgs, kas iedvesmo izpausties arī savā Bērnu literatūras nodaļas telpu noformēšanā turpmāk.”.

Profesionālās pilnveides ieguvumi būs vērojami Preiļu novada publisko bibliotēku 2024. gada darba pārskatā atskatoties uz struktūrvienību paveikto.

12.3. Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

2024. gada nogalē Preiļu novadā atradās 10 izglītības iestāžu bibliotēkas (perioda sākumā tās bija 11, jo ar jaunā mācību gada sākumu tika likvidēta Salas pamatskola, līdz ar to arī Salas pamatskolas bibliotēka), kur situācija ir ļoti atšķirīga, sākot no slodzes ar pāris stundām nedēļā līdz gandrīz pilnai slodzei, kā arī no pilnībā rekatalogizēta krājuma līdz nerekatalogizētam. Aktīvu metodisko atbalstu skolu bibliotēkām sniedz Preiļu GB Krājuma komplektēšanas speciāliste, Sistēmbibliotekāre, PGB BLN un Metodiķe. Tiek pārraudzīts process BIS ALISE un statistikas datu ievade Latvijas digitālajā kultūras kartē.

Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām:

- konsultēti izglītības iestāžu bibliotekāri – gada laikā tika veiktas vizitācijas, lai konsultētu krājuma jautājumos;
- regulāri pārbaudīts izglītības iestāžu bibliotēku darbs BIS ALISE, labotas un skaidrotas pieļautās kļūdas;
- Preiļu 1. pamatskolas bibliotēkas darbiniekiem sniegtas konsultācijas par darba procesiem modulī Cirkulācija un datu izguvi no BIS ALISE;

- izglītības iestāžu bibliotekāri informēti par jauninājumiem un uzlabojumiem BIS ALISE un AlisePAC versijās, par jauniem metodiskajiem materiāliem, par kursu piedāvājumu, citiem aktuāliem jautājumiem.

Bibliotekārā informācija e-pasta vēstkopā tiek pāradresēta arī katram izglītības iestāžu bibliotekāram. Informācija tiek izsūtīta visiem, bet izvēle pasākumu apmeklēt ir darbinieku ziņā, grūtības sagādā bibliotekāru pamatdarbs skolās kā pedagogiem, kas neļauj kavēt mācību stundas un apmeklēt aktivitātes Preiļos, kā arī nelielās slodzes bibliotekārajā darbā.

Pārskata periodā Preiļu GB organizētajos semināros, pieredzes apmaiņas braucienā piedalījusies Vārkavas vidusskolas bibliotekāre, Galēnu pamatskolas bibliotekāre, JEPVĢ bibliotekāre, Riebiņu vidusskolas bibliotekāre, Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums Preiļi bibliotekāre.

Vārkavas pamatskolas bibliotekāre ir arī Upmalas bibliotēkas vadītāja (0,5 + 0,5 slodze), tāpēc darbs izglītības iestādes bibliotēkā notiek līdzvērtīgi publiskās bibliotēkas darbam – bibliotekāre profesionāli pilnveidojas apmeklējot kursus un seminārus, rīkojot izstādes un pasākumus, aktīvi izmantojot SBA pakalpojumu u.c. Decembrī darbiniece nokārtoja kvalifikācijas eksāmenu.

12.4. Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem

Preiļu GB metodiķe un BLN darbinieki veic metodisko un konsultatīvo atbalstu darbā ar bērniem un jauniešiem visām reģiona bibliotēkām, informējot par aktualitātēm un tendencēm darbā ar bērniem un jauniešiem reģiona bibliotekāru semināros, elektroniski un individuāli. Regulāri tiek sniegtas konsultācijas, priekšlikumi un ieteikumi efektīvākam un daudzveidīgākam darbam ar dažāda vecumposma auditoriju, analizējot problēmsituācijas un kopīgi meklējot risinājumus.

Lasīšanas veicināšanas programmu „Nacionālā skaļās lasīšanas sacensības” un „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” reģionā koordinē Preiļu GB BLN vadītāja. Lai sekmīgi noritētu visas „Nacionālās skaļās lasīšanas sacensību” kārtas, reģiona bibliotēkām tika sniegtas konsultācijas organizatoriskajos jautājumos, kā arī Preiļu GB tiek organizētas reģionālās sacensības. Regulāri ik gadu notiek informēšana un konsultēšana par norisēm Ziemeļvalstu literatūras nedēļā. Tika sniegtas konsultācijas par projekta „Grāmatu starts” organizēšanu un ģimeņu piesaisti.

Ar Preiļu GB starpniecību Riebiņu bibliotēkā tika organizētas vairākas izstādes.

Tā kā Preiļu reģionā ietilps Preiļu novads, lai tā teritorijā visiem bērniem un jauniešiem būtu iespēja satikt latviešu grāmatu autorus, izstrādājot un iesniedzot VKKF projektus, Preiļu GB norišu programmā tiek iekļautas arī reģiona bibliotēkas un izglītības iestādes.

12.5. Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)

Tradicionāli konsultēšanās notiek ar:

- LNB BAC – profesionālā pilnveide (semināri, konferences);
- LNB KAC – profesionālā pilnveide (semināri, konferences);
- LNB atbalsta biedrība – lasīšanas veicināšanas projekts „Grāmatu starts”;

- LNB BLC – dalība lasītveicināšanas projektos „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, „Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība”, „Restarts lasīšanai”;
- SIA Tieto Evry (BIS ALISE) – jauninājumi, jaunais kopkatalogs u.c.

Metodiskās dienas aktivitāšu plānošanā sadarbība notikusi ar Latgales Centrālo bibliotēku, Riebiņu vidusskolu, JEPVG, Eiropas Parlamenta biroju Latvijā, Latvijas stāstnieku asociāciju, LNB, Siguldas novada bibliotēku.

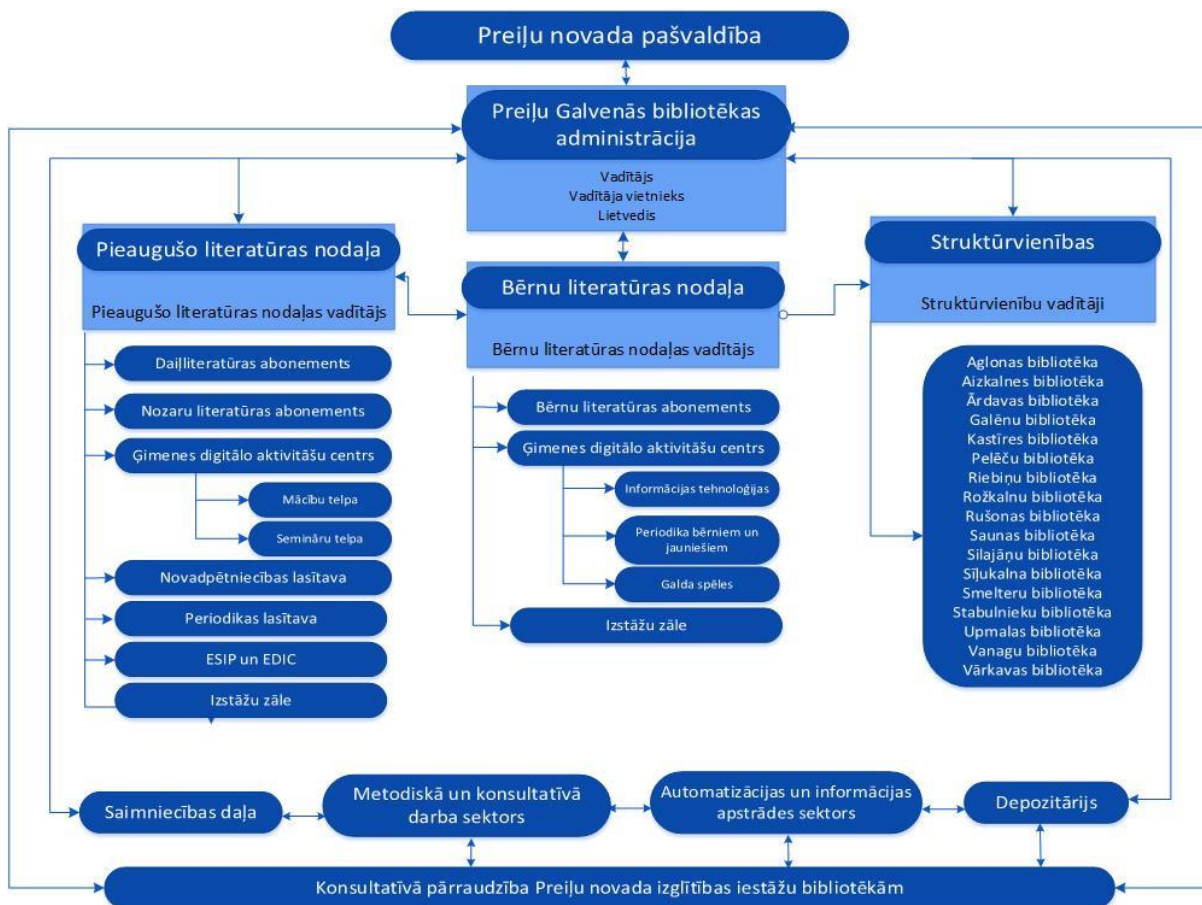
Pārskata periodā sadarbība notikusi ar Preiļu novada izglītības pārvaldi – semināri, radošās darbnīcas, mācības struktūrvienībās.

12.6. Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

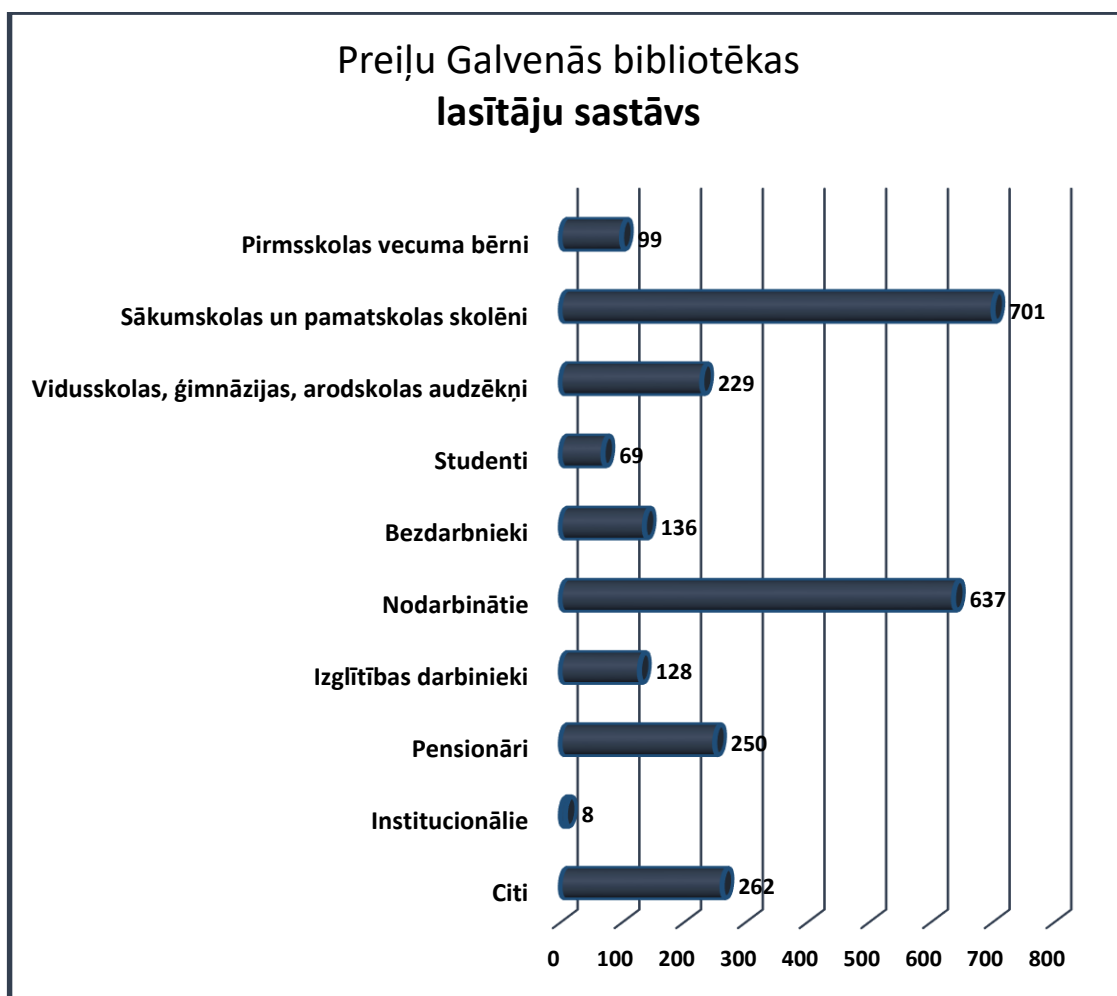
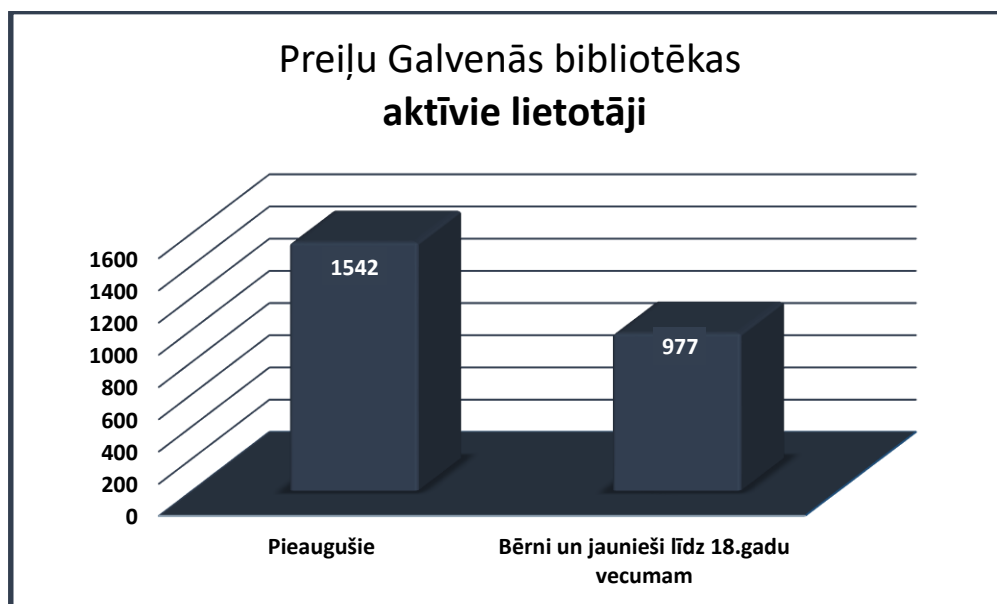
Metodiskā darba veikšanai nepieciešama jaunu iemaņu un zināšanu apgūšana, regulāras profesionālās pilnveides, pieredzes apmaiņas, kas notiek gan ikdienā, gan apmeklējot dažādus izglītojošus pasākumus klātienē un tiešsaistē, gan lasot materiālus interneta resursos. Preiļu GB metodiķe 2024. gadā noslēdza 2023. gada nogalē uzsāktās mācības Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra (ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstu) programmā „Medijpratības meistari”. Vairāk informācijas: <https://www.biblioteka.lv/medijpratibas-meistari-2024/> Kopumā 2024. gadā profesionālā pilnveide veikta 78 stundu apmērā. 2024. gada 11. decembrī Preiļu GB metodiķe Egija Aleksejeva nokārtojusi profesionālās kvalifikācijas eksāmenu LNB un ar eksaminācijas komisijas lēmumus Nr. 156 ieguvusi profesionālo kvalifikāciju Bibliotekārs, kas atbilst ceturtajam profesionālās kvalifikācijas līmenim.

PIELIKUMI

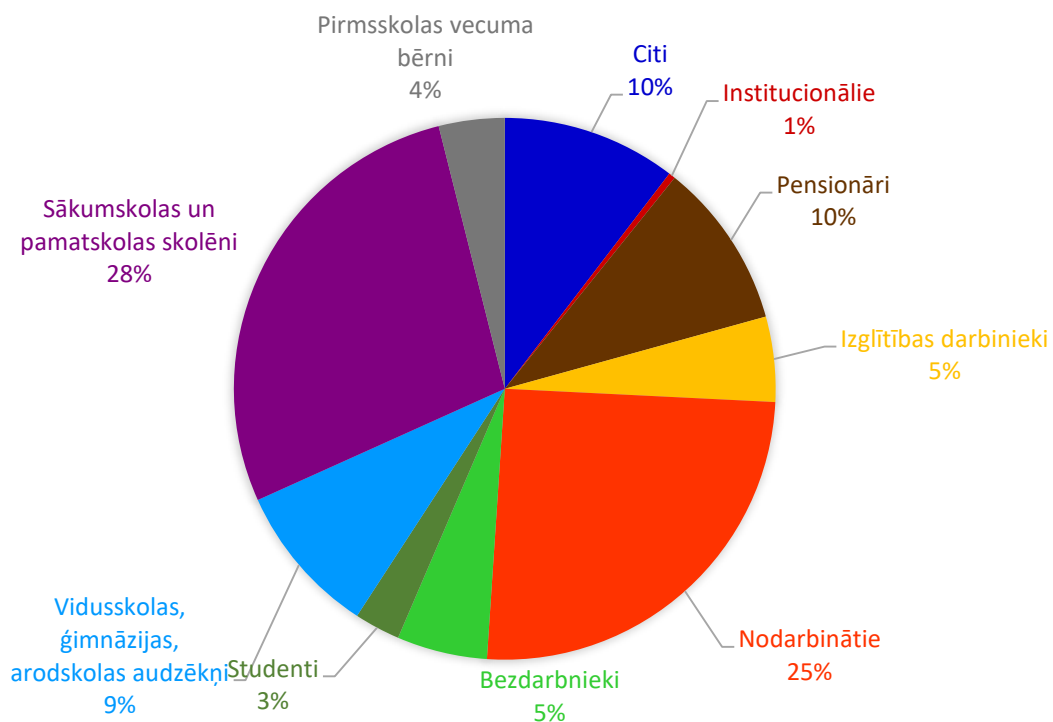
Bibliotēkas organizatoriskā struktūras shēma

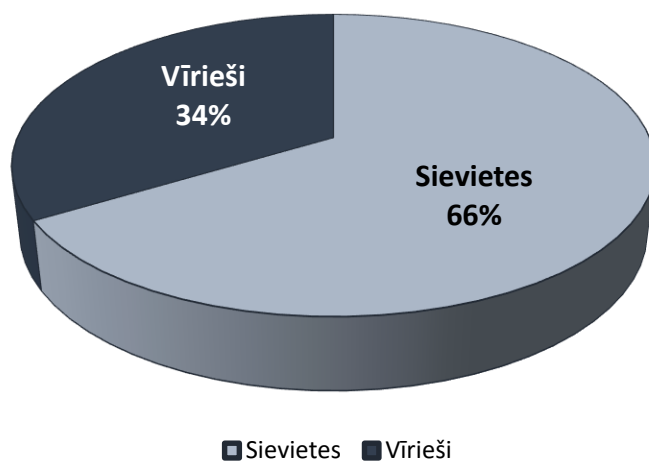
Bibliotēkas apmeklētāju statistikas grafiskais attēlojums

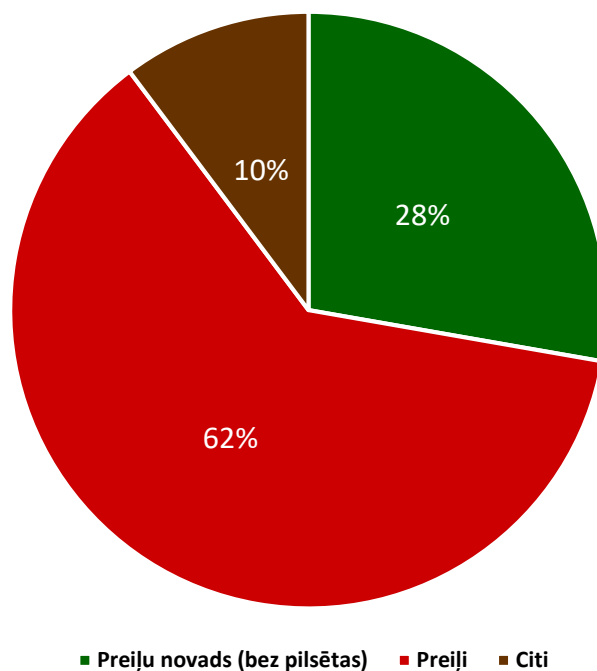
PREIĻU GALVENĀS BIBLIOTĒKAS LASĪTĀJU SASTĀVS (%)

Preiļu Galvenās bibliotēkas lietotāju sastāvs pēc dzimuma

Preiļu Galvenās bibliotēkas
lietotāju iedalījums pēc dzīves vietas (%)

Publikācijas

Preiļu novada tīmekļvietne www.preili.lv

	<p>Tikšanās ar Eiropas Parlamenta deputāti Prof. Inesi Vaideri</p> <p>2. februārī plkst. 16.30 Preiļu Galvenajā bibliotēkā viesosies Eiropas Parlamenta deputāte Prof. Inese Vaidere. Ikviens...</p>
	<p>Initas Sabanskas mākslas darbu izstāde "Saknes savā zemē un savā sirdī"</p> <p>No 1. marta līdz. 30. aprīlim Preiļu Galvenajā bibliotēkā skatāma Initas Sabanskas mākslas darbu izstāde ...</p>
	<p>Džeinas Gavares grāmatas "Sirds ziņo" atklāšanas svētki</p> <p>8. martā plkst. 17.00 ikviens aicināts uz Džeinas Gavares grāmatas "Sirds ziņo" atklāšanas svētkiem Preiļu Galvenajā bibliotēkā! ...</p>

Bibliotēku nedēļa 2024

No 22. līdz 28. aprīlim visā Latvijā tiek atzīmēta Bibliotēku nedēļa. Šī gada tēma "Bibliotēkas un lasīšana" ietver vairākus...

Latvijas Nacionālā dabas muzeja izstāde "Svešie mūsu dabā"

No 2. maija līdz 28. jūnijam Preiļu Galvenajā bibliotēkā skatāma Latvijas Nacionālā dabas muzeja izstāde "Svešie mūsu dabā"...

Kvests jauniešiem "iEspēja Preiļos!"

Atzīmējot Eiropas dienu un Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā 20 gadadienu, aicinām ikvienu jaunietai vecumā no 12 līdz 16 gadiem...

Seminārs "Finanšu drošība digitālajā vidē"

Otrdien, 14. maijā, plkst. 11.00-12.30 Preiļu Galvenā bibliotēka un AS "Swedbank" aicina ikvienu interesentu...

Dzejas dienu aktivitātes Preiļu novada bibliotēkās

Pagājušā gadsimta 60. gados aizsākās Dzejas dienu tradīcija, kas šogad tiek pieteikta ar saukli "Dzeja dejoj!". Dzejas dienas mūsu...

Nekonference jauniešiem "Grāmata un telefons. Atklātais rings."

26. septembrī Preiļu Galvenajā bibliotēkā mērķprogrammas "Latviešu vēsturisko zemju attīstības programma" projektu konkursa "Latgales..."

Saruna dzejā "Es izvēlos mīlestībā dzīvot"

31. oktobrī plkst. 17.00 aicinām uz sarunu dzejā "Es izvēlos mīlestībā dzīvot". Dzejiskās sarunās tiksies dzejnieces Ieva...

Igora Pliča fotogrāfiju izstādes "Divatā ar gaismu" atklāšana un autora jubilejas sumiņāšanas pasākums

9. novembrī plkst. 14.00 Preiļu Galvenā bibliotēka aicina uz Igora Pliča fotogrāfiju izstādes "Divatā ar gaismu" atklāšanu un...

Vakarēšana Preiļu Galvenajā bibliotēkā

15. novembrī plkst. 17.00 esi mīļi gaidīts uz vakarēšanu Preiļu Galvenajā bibliotēkā! Latvijas valsts svētku mēnesī Preiļu...

Preiļu Novada Vēstis

Iepriekš pasūtītu grāmatu un žurnālu piegāde Līčos

Līču iedzīvotājiem tiek piedāvāta iespēja individuāli pasūtīt izdevumus (grāmatas, žurnālus) no Preiļu Galvenās bibliotēkas, zvanot uz tālruna numuru 26819391, ar piegādi uz Līču Kultūras nama ēku (Jaunatnes iela 1, Līči).

Izdevumu piegāde tiek nodrošināta katra mēneša 1. un 3. ceturtdienā. Personām ar kustību traucējumiem, iepriekš saskaņojot, iespējama piegāde uz mājām. Jautājumu gadījumā iespējams sazināties ar Preiļu Galvenās bibliotēkas vadītāju Ilonu Skorodihinu, zvanot uz tālruna numuru 26819391.

Iepriekš pasūtītu drukāto izdevumu piegāde Līčos 2024. gada 1. pusgadā:

- 4. un 18. janvārī plkst. 16.00-17.00
- 1. un 15. februārī plkst. 16.00-17.00
- 7. un 21. martā plkst. 16.00-17.00

- 4. un 18. aprīlī plkst. 16.00-17.00
- 2. un 16. maijā plkst. 16.00-17.00
- 6. un 20. jūnijā plkst. 16.00-17.00

Lokācijas ziņā iedzīvotājiem tuvākā bibliotēka, kur var saņemt citus bibliotēkros un informācijas pakalpojumus, ir Preiļu Galvenā bibliotēka (Kārsavas iela 4, Preiļi).

Gadījumos, kad Līču iedzīvotājiem nepieciešams dators un pieejamība internetam (piemēram, rēķinu apmaksai, norēķinu veikšanai utt.), aicinām vērsties pagasta pārvaldē, kur tiks nodrošināta piekļuve un palīdzība. Kontaktpersona: Vītālijs Plivda, tālr. 26533550.

Informāciju sagatavoja
Preiļu Galvenās bibliotēkas metodīke
Egija Gribuste

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.1.- 2.lpp.

Atskats uz Preiļu novada publisko bibliotēku darbu 2023. gadā

Aktuāli

2023. gada sākumā Preiļu novadā darbojās 19 publiskās bibliotēkas (Preiļu Galvenā bibliotēka un 18 struktūrvienības), bet kopā 2023. gada 1. jūlijā Preiļu novadā ir 18 publiskās bibliotēkas, jo tika likvidēta Līču bibliotēka.

Bibliotēkas snieguma iedzīvotājiem nepieciešamās zināšanas un informāciju nodrošinot plašo un vienoto krājumu, veicinājot sabiedrības kopīgu attīstību, sekmējot un pilnveidojot mūžizglītības iespējas. Iedzīvotājiem piedāvātas dažādas izstādes un kultūras pasākumi, organizēti lasīšanas pasākumi, īstenoti projekti, veidoti digitālie krājumi.

Viešu bibliotēkās tiek uzkrāts un saglabāts novadpētniecības materiālu krājums. Apmeklētājiem nodrošināta piekļuve tehnoloģijām un sniegta nepieciešamās uzziņas, apmācības, konsultācijas.

Aizvadītais gads bibliotēkām ir bijis pietiekami dinamisks un radošs, kas atspoguļojas pozitīvajos statistikas rādītājos.

Ar Preiļu novada publisko bibliotēku detalizētāku darbu pārskatu var iepazīties Preiļu Galvenās bibliotēkas tīmekļa vietnē sadaļā Par mums/gada pārskati vai Novada bibliotēkas Preiļu reģiona publisko bibliotēku gada pārskati.

PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA (PGB)

PGB darba prioritātes aizvadītajā gadā:

- oriģinālīteratūras un lasīprasmes popularizējošu pasākumu rīkošana pilētās un novada mērogā;
- konsultatīvas un metodiskas palīdzības sniegšana Preiļu novada bibliotēkām;
- novadpētniecības darba koncepcijas 2024-2028 izstrāde;
- konsekvents darbs krājuma sakārtošanā;
- bibliotēkas darbinieku profesionāli pilnveide apmēdējot kursus, seminārus un konferences gan tiešsaistē, gan klātienē;
- PGB un pagastu bibliotēku darbinieku novērtēšana;
- PGB Bērnu literatūras nodaļas āra aktivitāšu zonas iebiežošanas;
- Aizkales bibliotēkas datu sakārtošana, lai tā bibliotēku informācijas sistēmā būtu kā atsevišķa Aise-i bibliotēka;

- kārtojuma inventarizāciju veiktāsa kopkataloga dalībbibliotēkās (Jana Egliņa Preiļu Valsts ģimnāzijas bibliotēkā, Rīgas tīrums un radošās industrijas tehnikuma Preiļu struktūrvienības bibliotēkā, Upmalas bibliotēkā un Ardas bibliotēkā);
- projektu izstrāde un realizācija. Jaunu pakalpojumu ieviešana
- Ārējais apkalpošanas punkts "Līči" (sakarā ar Līču bibliotēkas likvidēšanu no 01.07.2023.);
- Grāmatu mīļotāju klubīni "Grāmatu GURU";
- Digitālā kolekcija "Piena stāsti" (Preiļu novada piena dāmu senās receptes, audio, video formātā);
- Skolēnu patriotiskās dziesmas konkursa "Miera vēstis Latvijai" rīkošana, dziesmas krājuma izdošana un nosūtīšana pasākuma rīkošana.

- Turpinājās dalība EDIC Austrumlatgale projektā (vadošais partneris Rēzeknes novada pašvaldība), kur saņemta 3560,00 EUR atbalsts pasākumu organizēšanai. Preiļu Galvenās bibliotēkas darbu rādītāju atspoguļojums infografikā.

PREIĻU NOVADA PAGASTU BIBLIOTĒKAS

Darba prioritātes Preiļu novada pagastu bibliotēkās:

- konsekvents darbs krājuma papildināšanā;
- bibliotēku interešu aizstāvība, pamatpakalpojumu nodrošināšana;
- cikla "Latviešu grāmatas 500" norises;
- bibliotēku darbinieku profesionāli pilnveide;
- oriģinālīteratūru un lasīprasmi popularizējošu pasākumu un izstāžu rīkošana (t.sk. novadpētniecības);
- iedzīvotāju datorprasmi un digitālo prasmi uzlabošana, datopakalpojumu nodrošināšana;
- bibliotēkas izglītojošā funkcija, konsultācija, uzziņu un aprācību

PREIĻU GALVENĀS BIBLIOTĒKAS STATISTIKA

PREIĻU NOVADA PAGASTU BIBLIOTĒKU STATISTIKA

sniegšana. Jauni pakalpojumi: no 2023. gada aprīļa līdz 2024. gada aprīlim Preiļu novada publisko bibliotēku internetā tīklā (bibliotēku datoros un WiFi tīklā) bez maksas pieejams portāls Delfi abonements. Projekti: Bibliotēkas aktīvi iesaistījās citu organizāciju rīkotajos projektos. Preiļu novada pagasta bibliotēku darbu rādītāju atspoguļojums infografikā. Informāciju sagatavoja Preiļu Galvenās bibliotēkas vadītājas vietniece Sigita Triņa un metodijē Egija Grubuste

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.3.- 5.lpp.

Preiļu novada seniori iesaistās izglītojošā un izklaidējošā pasākumā "Bibliotēka senioriem"

Skaista un pavasarīga pārstiegumu Preiļu novada pensionāriem sagādāja Preiļu Galvenās bibliotēkas darbinieces, organizējot izglītojošu un izklaidējošu pasākumu – "Bibliotēka senioriem". Šoreiz pasākumu cikla pirmajā tikšanās reizē tika ranāts par uzplaukušo krāpniecisko darbību skaitu. Bibliotēkas

Picangusio literatūras nodaļas vadītājas p i lļa Loda informēja par krāpniecisku mēģinājumu daudzveidīgumu. Pastāv viltus zvani banku vai uztaugu vārdi, viltus izziņas vai informācija e-pastā no DPD, Omniva, Latvijas pasta, investīciju krāpniecība, romantiskā krāpšana, viltus interneta veikali, aizdomīgā saturs

sociālajos tīklos, aicinājums atjaunot savus datus vai informācija par laimestu loterijā u. c. Stāstījums mijās ar audio piemēriem, skaidrojumiem, seniori saņēma arī informatīvu izdoles materiālu – atgādinājumu, kā rīkoties šādās situācijās. Secinājums – jābūt ļoti uzmanīgiem, jo izkrāpēt summas rādā pašas par sevi. Diskusijas laikā klātesošie seniori minēja arī pašu un līdzilvēku piedzīvotos gadījumus.

Pasākuma otrajā daļā seniori piedalījās radošās aktivitātēs, darbojās jeb "stacijās", kuras bija sagatavojušas bibliotēkas darbinieces. Katrs seniors saņēma uzdevumu lapu, kur staciju vadītāji lika punktus. Stacijā "Digitālās aktivitātes" (izmantojot SMART tīfelu), kuru vadīja Marianna Jeļisejeva, bija jāpatstāst ievērojami un slavēti novadnieki, un jāvēlās citas aktivitātes. Stacijā "Pabeidz grāmatas nosaukumu", kuru vadīja Benita Ivdre, senioriem bija jāatmin krustvārdu mīkla. Stacijā "Uzspēle", kuru vadīja lļa

Loda, dalībnieki iesaistījās kultūras spēlēs. Lilitas Strodes vadītājā stacijā "Izveido savu stāstu" bija jāizveido savu dzeyoli vai teikums no grāmatu nosaukumiem, savukārt "Radošā darbnīca" visi veidoja Lietišiem zaki un pavasarus puķi. Noslēgumā Lilita Strode dalībniekus veda "Vīkicēniņā".

Tējas pauzes laikā tika apkopots senioru veiktams – savāktie punkti. No vairāk kā 30 dalībniekiem trīs seniori tika arī apbalvoti, bet pārējie saņēma nelielas pārstiegumu dāvanīņas.

Preiļu novada Pensionāru biedrības valdes priekšsēdētāja Marija Briška, apkopojot dalībnieku viedokli, izteica sirsnīgu pateicību par ļoti interesantu, saturīgu pasākumu, bibliotēkas plašo grāmatu pasauli iepazīti, un informēja, ka arī pasākumu cikla turpinājumi būs aktīvi arbalstījami un turpinās savstarpēju sadarbību.

Informāciju sagatavoja dalībniiece Marija Volkova

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.3.- 8.lpp.

Seniori projekta "Bibliotēka senioriem" ietvaros piedalās izzinošās aktivitātēs

Preiļu Galvenajā bibliotēkā turpinās projekts "Bibliotēka senioriem". Šoreiz Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja Iga Lozda kopā ar kolēģēm bija sagatavojušas vairākas jaunras aktivitātes spēļu formātā. Liecformāta digitālā spēlē "Preiļi" tika griezts laimes rats. Klātesošie seniori

iedzīvināja gan bibliotēkas vēsturi, gan daudz uzzināja par ievērojamiem novadniekiem, pasākumiem, kas organizēti tieši bibliotēkā, kā arī par mūsdienu aktualitātēm, atbildot uz daudzajiem jautājumiem.

Spēlējot spēli "Tornis", seniori atstīfja pirkstu veiklību - bija jāsaliek klucīši tā,

lai ceļot torni tas nesabrūktu. Spēlē "Kam pieder cepure?" pasaku literārajiem tēliem bija jāatrod piemērota galvassegā, atsaucot atmiņā bērniībā lasītās pasakas. Spēlējot spēli "Pasakas par ziediem", bija iespēja atcerēties Annas Sakses literārās pasakas - pēc nosaukuma bija jāatrod skaisto ziedu attēls.

Pēc tam sekoja izkustēšanās spēle, kas izveidota pēc cirka spēles principiem. Metot kauliņu ar cipariem, seniori nonāca pie kāda no Preiļu pilsētas nozīmīgajiem objektiem, kas bija jāraksturo. Skaiste fotoattēli, gaumīgs noformējums atstāja patīkamu iespaidu. Spēlē "Gostūs pi Boņuka" katram zīmējumam bija jāatšķetinā latgalisko nosaukumu un jāuzraksta, kā tas skan literārajā valodā. "Pagrūti jau glāja, taču kopīgiem spēkiem tikām galā," pauz seniori.

Jautrību izraisīja muzikālā spēle "Burvju spēķis". "Izrādās, ka arī šajā vecumā varam būt teatrali!" sajūsmīnājis seniori. Noslēgumā tika izspēlēta spēle "Kā rodas baumas?", dalībniekiem secinot, kā rūpīgi uzklausi

informāciju nav nemaz tik viegli tikpat rūpīgi nodot citiem - šo to gadās pielikt klāt vai aizmirst.

Preiļu novada Pensionāru biedrība izsaka pateicību Bērnu literatūras nodaļai par aizraujošajām spēlēm, kuras var izdomāt, kā arī izmantot savos pasākumos! Paldies arī bibliotēkas darbiniecēm Ilgai un Lilitai, un visam bibliotēkas kolektīvam par tik atraktīvu pasākumu, ļaujot caur spēlēm uzzināt tik daudz jauna vai atsvaidzināt atmiņā agrāk lasīto! Seniori ar nepacietību gaidīs iespēju satikties citos pasākumos.

Pasniedzot pavasara ziedus un izsakot klātesošo viedokli, Preiļu novada Pensionāru biedrības valdes priekšsēdētāja Marija Brīka pauda gandarījumu par lielisko komandas darbu, vēlīto uzmanību senioriem, vienotības kļēdēšanu un iesaistīšanu savos pasākumos.

Informāciju sagatavoja
Preiļu novada Pensionāru biedrības valde

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.4.- 6.lpp.

Preiļu Galvenajā bibliotēkā izveidota jauna digitālā kolekcija

Preiļu Mūzikas un mākslas skolas kolektīvam šis gads ir ļoti īpašs - tas rit 60 gadu jubilejas zīmē. Visu šo laiku ar neatlaidīgu darbu skolas pedagogi attīsta audzēkņu prasmes, talantus, veicina viņu izaugsmi, audzina inteliģentus mūzikas klausītājus un izpildītājus, mākslas radītājus un baudītājus.

Garā un interesantā skolas darbības

vēsture, svarīgi notikumi un sasniegumi laika gaitā tikuši atspoguļoti preses slēķās, ziņu portālos, tīmekļvietnēs un fotogrāfijās. Šis faktoloģiskais materiāls kļūst ir apkopots un glabājas Preiļu Galvenās bibliotēkas novadpētniecības krājumā. Video ar saistošu un vērtīgu papildinformāciju, īsa anotācija par skolas vēsturi, publikāciju teksti no preses izdevumiem - tas viss tagad tiek piedāvāts

kā digitālā kolekcija. Ieviens interesents, bez maksas un reģistrēšanās internetā, ar to var iepazīties tiešsaistē Preiļu Galvenās bibliotēkas mājaslapas www.preilibiblioteka.lv sadaļā Novadpētniecība/Digitālās kolekcijas/Publikās digitālās kolekcijas, kur starp daudzām citām kolekcijām apskatāma arī jaunākā no tām - Preiļu Mūzikas un mākslas skola.

Digitālās kolekcijas piedāvā gan publiski pieejamas kolekcijas (29), gan lokālās kolekcijas (32). Preiļu Galvenā bibliotēka aicina ielūkoties arī citās kolekcijās digitālo resursu krātnē.

Informāciju sagatavoja
bibliotēku informācijas speciāliste
novadpētniecības jautājumos
Mariana Leļisejeva

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.5.- 2.lpp.

2024. gada jūnijs

3

Preiļu novada VĒSTIS

Preiļu reģiona bibliotēku kopkataloga lietotāju ievērbai!

Pašvaldībā

Preiļu Galvenā bibliotēka (PGB) informē, ka turpmāk PGB tīmekļa vietnē www.preilibiblioteka.lv, verot saiti "Preiļu reģiona bibliotēku kopkatalogs", tā aizvedīs uz BIS ALISE publiskā kataloga jauno saskarni AlisePAC - www.preili.biblioteka.lv/alispac

Kopkataloga jaunā versija AlisePAC radīta ar mērķi uzlabot kopkataloga lietojamību - padarīt informācijas meklēšanu viegli saprotamu un ērti izmantojamu. Kopkatalogam ir jauns vizuālais noformējums, to ērti lietot mobilajās ierīcēs. Saskaņā sākumlapā tiek attēlotas grāmatu kolekcijas, piemēram, "Jaunumi visās bibliotēkās".

Ievērbai! Publiskā kataloga AlisePAC izstrāde turpinās.

Jaunās saskarnes iespējas:

- Attēloti izdevuma vāki, pieejamas anotācijas;
- Automātiska meklēšana no visiem katalogiem (Elektroniskais katalogs un Novadpētniecības datu bāze);
- Vienkāršā pilnteksta meklēšana (minimālais meklējamo simbolu skaits - divi);
- Ātrā meklēšana (Nesen meklētie,

leteikumi. Kategorijas). Precīzai atlasīti frāze jāliek pēdīnās. Ja ieraksta bez pēdīnām, tiek meklēta gan frāze, gan tās atsevišķie vārdi;

- Atlasītā saraksta filtrēšana (jeb ierobežošana): Bibliotēkas, Filiāles, Katalogi, Resursu veidi, Autori, Temati, Atslēgvārdi, Valodas, Sērijas, Izdevēji, Izdošanas gads;

- Izdevumu kārtošana pēc: Autora, Nosaukuma, Izdošanas gada, Ievades datuma, Atbilstības. Saraksta attēlošana: Režģa formā, Saraksta formā (Saraksta formā tiek attēlota arī Anotācija);

- Ātrās saites (Ārējās saites): Bibliotēkas jaunumi (sākumlapa), 3td E-grāmatu bibliotēka, Kataloga iepriekšēja versija.

Lasītājiem, kuri kataloga jaunajā saskarnē vēlas pieslēgties savam bibliotēkas kontam "Mana bibliotēka", pirmajā pieslēgšanās reizē jāveic pārreģistrācija. Lai pārreģistrētos, jāizmanto bibliotēkas izsniegtie vai e-kataloga iepriekšējā versijā WebPAC izmantotie autorizācijas dati: lietotājvārds un parole. Jānorīda arī derīga e-pasta adrese uz kuru tiks nosūtīta saite AlisePAC reģistrācijas apstiprināšanai.

Turpmāk autorizācija katalogā, kā ierasts - ar lietotājvārdu un paroli vai izmantojot lietojumprogrammu "eParaksts mobile". Palīgs reģistrācijai jaunajā katalogā pieejams Preiļu galvenās bibliotēkas mājaslapā.

Autorizēts lietotājs var:

- Izveidot savu Vēlmju sarakstu;
- Pievienot izdevuma Vērtējumu un Komentāru;
- Mainīt Lietotājvārdu - uz citu vai e-pastu;
- Mainīt paroli;
- Ievadīt/ mainīt adresi un tālruna numuru;

- Mainīt iestatījumus e-pasta saņemšanai: Rezervācijas apstiprinājumi; Saņemt grāmatas bibliotēkāt; Informatīvie ziņojumi u. c.

- Rezervēt izdevumu, pieprasīt izdevuma izsniegumu termiņa pagarinājumu, apskatīt izsniegumu/ rezervāciju sarakstu un vēsturi;
- Ģimenes locekļi var izmantot vienu e-pasta adresi, bet lietotājvārds ir unikāls.

Ja rodas jautājumi par to, kā lietot e-katalogu vai nepieciešams izsniegt

autorizācijas datus, iedzīvotāji aicināti vērsties Preiļu Galvenajā bibliotēkā vai novada publiskajās bibliotēkās. Pieejas datus elektroniskajam katalogam var saņemt arī izmantojot attālinātās reģistrācijas iespēju Preiļu Galvenās bibliotēkas interneta vietnes sadaļā "Reģistrēties šeit!".

Preiļu Galvenā bibliotēka atgādina, ka, izmantojot Preiļu reģiona bibliotēku kopkataloga piekļuves datus, var reģistrēties bezmaksas e-grāmatu platformā "3td e-GRĀMATU bibliotēka" www.3td.lv. Tajā pieejams plašs un daudzveidīgs tulkotās un oriģinālā literatūras klāsts latviešu valodā.

Kataloga AlisePAC izstrādātājs ir "Tietoevry Latvia" - viens no Baltijā vadošajiem informācijas tehnoloģiju uzņēmumiem, kas specializējas dažādu informācijas sistēmu izveidē un izstrādātājs bibliotēku informācijas sistēmu ALISE.

Informāciju sagatavoja
Preiļu Galvenās bibliotēkas
sistēmbibliotekāre
Benita Ivdre

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.6.- 3.lpp.

Preiļu novada kultūrvēsturiskais mantojums pieejams Digitālajā bibliotēkā

Preiļu novada publiskās bibliotēkas papildina digitālās bibliotēkas (www.digitalabiblioteka.lv) saturu, kur ir pieejama Latvijas arhīvu, muzeju, bibliotēku u. c. organizāciju un privātpersonu uzkrātajiem dokumentiem, attēliem, muzeju priekšmetiem, gleznām, skaņu un video ierakstiem u. c.

Bibliotēkas ir digitalizējušas materiālu kopu "Preiļu novada kultūrvēsturiskais mantojums" no bibliotēku un sadarbības partneru kolekcijām. Saturs nepārtraukti tiks papildināts, bet materiāli jau šobrīd ir pieejami tiešsaistē, nodrošinot ērtu piekļuvi visiem interesentiem.

Kas meklē, tas Digitālajā bibliotēkā atrod atbildes par jebkuru tēmu vairāk nekā

3,8 miljonu digitālo vienību saturā. Ieskaties bibliotēku veidotajās kolekcijās, kas aizved tuvāk ikdienas dzīves notikumiem vai:

- Digitālās bibliotēkas sadaļā "Kolekcijas" (zemāk) atrodi "Preiļu novada kultūrvēsturiskais mantojums"
- Digitālās bibliotēkas izvērstās meklēšanas filtrā "Tips" atzīmē "Digitālās bibliotēkas kolekcija" un atrodi "Preiļu novada kultūrvēsturiskais mantojums"

Preiļu Galvenā bibliotēka aicina iedzīvotājus iesaistīties kolekcijas veidošanā un dalīties ar personīgajiem materiāliem kādā no tuvākajām bibliotēkām (tie tiks nosaukti un atgriezti īpašniekam).

Informāciju sagatavoja
Preiļu Galvenās bibliotēkas
metodīķe Egija Aleksejeva

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.9.- 5.lpp.

Preiļu Galvenās bibliotēkas digitālais krājums papildināts ar trikotāžas kombināta "Ogre" Preiļu filiāles vēsturi

Bibliotēka piedāvā pārļapot laikrakstu publikācijas, kas atspoguļo Ogres trikotāžas kombināta Preiļu filiāles vēsturi: www.eju.uz/PreiļuTrikotaza

Mūsu pilsēta, kā lielā kombināta struktūrvienības atrašanās vieta tika izraudzīta ražošanas spēku izvietojuma un darbaspēka izmantošanas nolūkā. Uzņēmums Preiļu pilsētā nodrošināja ekonomisko aktivitāti un darbu

daudziem iedzīvotājiem. Filiāles produkcija bija populāra gan Latvijā, gan ārpus tās robežiem. Uzņēmuma ēkas celtniecība tika uzsākta 1979. gadā, bet 1981. g. 30. jūnijā pirmais korpuss uzsāka ražot bērnu kostīmus, sieviešu un sporta apģērbus. Būvdarbus saimnieciskā kārtā veica kombināta celtniecības un montāžas pārvalde, vecākā būvdarbu vadītāja I. Filipsona vadībā. Jaunbūves pamatos tika iemūrēta kapsula ar

vēstījumu nākamajam paaudzēm. Presē bieži bija lasāma informācija par to, kā laika gaitā uzņēmums nostabilizējās, augs, attīstījās un ieguva atpazīstamību, taču, padziļināti izziņot fabriekas vēsturi, izrādījās, ka bibliotēkas novadpētniecības krājumā ir gauži maz fotogrāfiju, kurās fiksēts, kā izskatījās ražošanas ēkas, darba kolektīvs, sadzīves notikumi u. tml. **Lai jaunizveidotā kolekcija**

kļūtu saturā bagātāka, vizuāli interesantāka, ikviens pilsētas un novada iedzīvotājs, kuram ģimenes albumā glabājas fotogrāfijas, kas jebkādā veidā saistās ar Ogres trikotāžas kombināta Preiļu filiāles vēsturi, ir laipni aicināts tās atnest uz Preiļu Galveno bibliotēku (Kārsavas ielā 4), kur tiks digitālizētas un uzreiz adotas īpašniekiem. Katrs no mums var kļūt

par novadpētniecības resursu veidotājiem un to bagātinātājiem. Izzināsim Preiļu novada vēsturisko mantojumu kopā!

Informāciju sagatavoja
Preiļu Galvenās bibliotēkas
bibliotēku informācijas
speciāliste novadpētniecības
jautājumos
Marianna Jeļisejeva

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.10.- 6.lpp.

Seniori ceļo neklātienē

No 12. līdz 17. novembrim visā pasaulē atzīmēja Ziemeļvalstu nedēļu, tādēļ Preiļu Galvenās bibliotēkas darbiniece Ērika

Grigorjeva, Lilita Strode un Egija Aleksejeva Ilgas Lozdas vadībā sagatavoja senioriem interesantu neklātienē ceļojumu uz Somiju,

Norvēģiju, Zviedriju un Islandi. Tā kā šajā laikā bija patriotisma nedēļa, seniorus pārsteidza telpu svētku noformējums, kas sagādāja svinīgu noskaņu. Sirdis atkausēja ne tikai sveču liesmiņas, bet arī siltā tēja un uzmanība pret katru klausītāju. Tā kā Islande atzīmē sava valstiskuma 80. gadadienu, šogad bibliotēkas piedāvā lasīt tekstus no Islandes. Seniori uzzināja par Skubaldu, kas ir lapsa-kaķis islandiešu folklorā. Romānā islandiešu sāgu motīvi savijas ar mūsdienu ētikas jautājumiem. Tulkotājs Demis Dimiņš veiksmīgi iztulkojis filozofisko romānu mūsu lasītājiem, izmantojis šīs tautas vēsturi. Islandieši esot vislaimīgākā

tauta pasaulē. Ar video palīdzību seniori daudz uzzināja par apkārtnējam salām, fjordiem, vulkāniem, ļoti labiem ceļiem, tuneļiem, zirgiem un aistām, iedzīvotāju paražām. Seniori uzzināja interesantus faktus - šajā valstī nav dzelzceļa un tūristi negarīgi 100 dienu sarakstā 1. vietā ierindojami Islandes nacionālo delikatesi - Hakarl (pūdu Grenlandes haizivs), savukārt Latvijas sklandrausti ierindoti piektajā vietā. Uzmanību saistīja Galinas Skuteles stāstījums, iespāidi par šīm valstīm, kurās visās ir bijusi, materiāli, kas apkopotu albumā. Pasākums noslēdzās ar interaktīvu datorspēli par Ziemeļvalstu iedzīvotāju dzīvi, dabu, jaunajām zināšanām.

Preiļu novada Pensionāru biedrības valdes priekšsēdētāja Marija Briška pateicās klātesošajiem par to, ka atrada laiku un iespēju piedalīties bibliotēkas jau trešajā senioriem veltītajā pasākumā. Sirsnīgi vārdi izskanēja bibliotēkas darbinieču komandai par tik saturīgu, izziņošu un faktiem bagātu materiālu, aicināja vēl aktīvāk apmeklēt bibliotēku, rosināja uz turpmāko sadarbību.

Informāciju sagatavoja
Preiļu novada Pensionāru
biedrības
valdes locekle
Marija Volkova

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.11.- 5.lpp.

Preiļu novada publiskās bibliotēkas piedāvā lasītāju apkalpošanu dzīvesvietā

Tuvojoties gada aukstajam un sniegotajam laikam, bibliotēkas atgādina, ka lasītāju apkalpošanas dzīvesvietā pakalpojums pieejams personām, kuras slimības vai ierobežotas pārvietošanās, vai citu veselības traucējumu dēļ nespēj apmeklēt bibliotēku klātienē. Grāmatu un/ vai periodisko izdevumu bezmaksas piegāde tiek nodrošināta pilsētas vai pagasta bibliotēkas apkalpes teritorijas ietvaros pēc iepriekšējas vienošanās.

Sīkāka informācija pieejama tuvākajā bibliotēkā klātienē, rakstiski vai telefoniski.

Bibliotēku kontaktinformācija pieejama www.preili.lv sadaļā "Kontakti"/ "Pašvaldības iestāžu kontakti".

Atgādinām, ka ikvienam bibliotēkā reģistrētam lietotājam bez maksas iespējams lasīt elektroniskās grāmatas 3td e-grāmatu bibliotēkā: www.3td.lv. Sīkāku informāciju un autorizēšanās datus jautāt tuvākajā bibliotēkā.

Informāciju sagatavoja
Preiļu Galvenās bibliotēkas
metodiķe Egija Aleksejeva

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.11.- 7.lpp.

Preiļu Galvenā bibliotēka aicina izmantot bibliomāta priekšrocības

Preiļu Galvenā bibliotēka vēlas atgādināt par ērtībām, ko piedāvā bibliomāts – pašapkalpošanās iekārta bibliotēkā iepriekš pasūtīto izdevumu saņemšanai un nodošanai 24 stundas diennaktī.

Tas ir mūsdienīgs risinājums, kā ikvienam bibliotēkā reģistrētam lasītājam turpināt baudīt literatūru pat svētku laikā vai laikā, kad bibliotēkas durvis ir slēgtas.

Grāmatu rezervēšanu gan jāveic bibliotēkas darba laikā elektroniski (Preiļu reģiona bibliotēku kopkatalogā (reģistrējoties ar bibliotēkā izsniegtiem autorizācijas datiem) vai rakstot uz e-pasta adresi preilu.biblioteka@preili.lv), vai telefoniski, tālr. 29991263.

Preiļu Galvenās bibliotēkas darba laiks svētku laikā*

14. decembris	9.00-16.00
23.-26. decembris	bibliotēka slēgta
28. decembris	9.00-16.00
30.-31. decembris	bibliotēka slēgta
1. janvāris	bibliotēka slēgta

* Pamatojoties uz Darba likuma 133. panta ceturto daļu, ar Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija rīkojuma Nr. 348 "Par darba dienu pārcelšanu 2024. gadā" 1.p.

Drukāto izdevumu saņemšanas un nodošanas instrukcija lasāma pie bibliomāta (Preiļos, Kārsavas ielā 4 (blakus Preiļu novada Jauniešu centra "Četri" ieejai)) vai elektroniski www.preili.lv.

Informāciju sagatavoja
Preiļu Galvenās bibliotēkas
vadītājas vietniece
Sigita Trūpa

Preiļu Novada Vēstis.-2024.-Nr.11.- 7.lpp.

MUSU NOVADNEKI

Fotogrāfa Igora Plīča draudzība ar gaismu

Igoris Plīcis savam, ka padarīs šo lauku, bet darīnā ir vēl vairāk.

Igoris Plīcis savam, ka padarīs šo lauku, bet darīnā ir vēl vairāk.

9. novembrī Preiļu Galvenās bibliotēkas ar darbināta mērķu, atvērtas un darbinātas sarakstītajā, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā. Latgales fotogrāfu biedrības izstrādājot, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā. Latgales fotogrāfu biedrības izstrādājot, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā.

Igoris Plīcis savam, ka padarīs šo lauku, bet darīnā ir vēl vairāk.

9. novembrī Preiļu Galvenās bibliotēkas ar darbināta mērķu, atvērtas un darbinātas sarakstītajā, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā. Latgales fotogrāfu biedrības izstrādājot, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā.

Igoris Plīcis savam, ka padarīs šo lauku, bet darīnā ir vēl vairāk.

9. novembrī Preiļu Galvenās bibliotēkas ar darbināta mērķu, atvērtas un darbinātas sarakstītajā, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā. Latgales fotogrāfu biedrības izstrādājot, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā.

Igoris Plīcis savam, ka padarīs šo lauku, bet darīnā ir vēl vairāk.

9. novembrī Preiļu Galvenās bibliotēkas ar darbināta mērķu, atvērtas un darbinātas sarakstītajā, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā. Latgales fotogrāfu biedrības izstrādājot, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā.

Igoris Plīcis savam, ka padarīs šo lauku, bet darīnā ir vēl vairāk.

9. novembrī Preiļu Galvenās bibliotēkas ar darbināta mērķu, atvērtas un darbinātas sarakstītajā, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā. Latgales fotogrāfu biedrības izstrādājot, pabeigta organizācija, izstrādājot sarakstītajā.

Vietējā Latgales Avīze.-2024.-15.nov.-6.lpp.

Izstāde

Preiļos skatāma Pētera Korsaka fotoizstāde

Izstādē kuplīnāja saksofoniste Gabriella Smane un bibliotekāre Marianna Jeļisejeva

Egita Terēze Jonāne

13. jūlijā Preiļu Galvenās bibliotēkas saime atklāja fotovēsturnieka Pētera Korsaka (1937–2024) fotoizstādi.

Izstādē aplūkojami cilvēku portreti. Fotovēsturnieks, būdams arī prasmīgs fotogrāfs, savus fotovaroņus sastapa un iemūžināja fotomākslas valodā Latgalē, tāpēc izstādes nosaukums ir «Latgales baltajos ceļos sastaptie». Priecē, ka šajā Latgales cilvēku portretu galerijā starp pazīstamiem aktieriem, dzejniekiem, podniekiem, fotogrāfiem un citu jomu pārstāvjiem redzama arī mūsu kolēģe, žurnāliste Skaidrīte Svikša. Par Pētera Korsaka devumu Latvijas fotogrāfijas vēsturei un Latgalei runāja pasākuma vadītāja, Preiļu Galvenās bibliotēkas speciāliste Marianna Jeļisejeva, Preiļu fotogrāfs Igors Plīcis, 14. Saeimas deputāts Edmunds Teirumnieks, Rēzeknes novada pašvaldības izpilddirektore Erika Teirumnieka. Ar muzikālu sviencienu viesojās saksofoniste Gabriella Smane no Feimaņu pagasta.

Pētera Korsaka fotoizstāde «Latgales baltajos ceļos sastaptie» būs skatāma līdz 31. augustam.

Vietējā Latgales Avīze.-2024.-19.jūl.-6.lpp.

Vietējs - 2024. - 22. NOV. - 20. LPP.

Preiļos ar dziesmām un puzuriem svinēja supratkys

15. novembrī Preiļu Galvenā bibliotēka uz dzimšanas dienu gatavoja par puzuriem, dziesmām, un laipinātņiem vakarēdianu, Latgales saukta par supratkys.

Aktīvākie skolēni un pasākuma vadītājs Igois Pliča uz puzuriem, dziesmām, un laipinātņiem vakarēdianu, Latgales saukta par supratkys. Pasākums notika Preiļu Galvenajā bibliotēkā, kurā piedalījās skolēni no dažādām skolām. Pasākuma vadītājs Igois Pliča uz puzuriem, dziesmām, un laipinātņiem vakarēdianu, Latgales saukta par supratkys. Pasākums notika Preiļu Galvenajā bibliotēkā, kurā piedalījās skolēni no dažādām skolām.

Igois Pliča Jauka

15. novembrī Preiļu Galvenā bibliotēka uz dzimšanas dienu gatavoja par puzuriem, dziesmām, un laipinātņiem vakarēdianu, Latgales saukta par supratkys. Pasākums notika Preiļu Galvenajā bibliotēkā, kurā piedalījās skolēni no dažādām skolām.

Vietējā Latgales Avīze.-2024.-22.nov.-20.lpp.

Laikraksts „Latgales Laiks”

Divatā ar gaismu

9. novembrī Preiļu Galvenajā bibliotēkā notika Igois Pliča fotogrāfiju izstādes "Divatā ar gaismu" atklāšana un autora jubilejas svinēšanas pasākums.

Aleksis Gončarovs
Fotomākslinieks, fotogrāfs, fotovēsturnieks, fotomenedžeris... Tas viss ir par viņu – Igois Pliču, kuru pazīst ikviens Latvijas iedzīvotājs, kurš rakās tur profesionālu fotokameras. Šandienot sagādāsimti gadu vecumu, Latgales fotogrāfom ir papildināt enerģijas un radošu ideju. Igois Pliča talants un organizatoriskās prasmes ir augstu novērtētas – fotomākslinieks ir apbalvots ar Atzinības krustu V. Skisru, saņēmis Latgales kultūras goda balvu "Bonuks 2022" par mūža regulārdarbu, bankožu dalībnieku piemiņas zīmi, neskatoties atzinības un citas balvas. Kopā ar Pēteri Korsaku izdota sašūmī lappuses biezā grāmatā "Latgales fotogrāfi laikā rihumā XIX–XXI gadsimī". Tikpat nozīmīga vēsturiska vērtība ir skaitļi albumi ar Zilo ezeru zemes fotogrāfu labākajiem darbiem. Daudzu fotomākslas cienītāju mājās bibliotēku rotā vērtīgi izdevumi "Latgale fotogrāfijās", "Latgales ainava". Igois Pliču ir fotogrāfijas "Latgales XVI gadsimī" idejas autors.

Simtiem melnbaltu un krāsainu fotogrāfiju ir himno senžu un darbarūžu piemiņai, prieks par neatkārtojamo dabas skaistumu, tā ir Dzimenes mīlestība, kas mums visiem ir tikai vienā. Neapbūzīga patriotisma audzināšana nevis vārdos, bet darbos.

Igois Pliču ir diplomēts fototehnologs, bet pēc aicinājuma – fotomākslinieks. Jau ir nojucis viņa personālistāzā skaits ne tikai Latvijā, bet arī ārvalstīs. Divdesmit trīs gadu pieredze uzņēmējdarbībā.

I. Pliču iepazīs, ka ir saglabājis atzinojuma Bārnu mūžas sarakstīgo ēku, kas vīlino Latvijās fotogrāfija. Igois Pliču jubilejas fotoizstāde "Divatā ar gaismu" ir dvesāles gaismas apmirdzētas ainavas, mīlestības apliecinājums dzimtajai zemei. Izstādē skatāmas uzklekļa uzdevūtas lielformāto fotogrāfijas. Igois Pliču sāka – lai fotogrāfiju luvinātu gleznoai uz audekla.

Preiļu Galvenās bibliotēkas darbinieki radīja pārliecinātus svētku gaisotni. Sīnīrijā vārdi, filma, viesi no Rīgas, Ogras, Jēkatzpils, Bāzsknes, Daugavpils, Krāslavas... Un kopīgs novēlējums – preiļi jaunām radošām virsotnēm!

Mūsdienu pasaulē ir tik svarīgi vēlēt sevi cilvēkiem, un Igarom Pliču tas īpaši izdodas.

Uz tikānos!

Latgales Laiks.-2024.-20.nov.-13.lpp.

Patriotiskās dzejas konkurss „Miera vēstis Latvijai”

Lāčplēša dienas priekšvakarā, 10. novembrī, Preiļu Galvenajā bibliotēkā (PGB) tika paziņoti skolēnu patriotiskās dzejas konkursa „Miera vēstis Latvijai” rezultāti. Šā gada aprīļa sākumā PGB sadarbībā ar Preiļu novada domi un Eiropas parlamenta deputāti, profesori Inesi Valderi izsludināja patriotiskās dzejas konkursu 5. – 12. klašu skolēniem.

PGB jau otro reizi rīko šo konkursu, tādējādi turpinot Salacgrīvas novada bibliotēkas aizsākto ilggadējo tradīciju, rīkot Vidzemes patriotiskās dzejas konkursu. Nemainīgi šī konkursa patrons ir kinorežisors Jānis Streičs.

Konkursam tika iesūtīti 79 dzejoļi, un, saskaņā ar žūrijas vērtējumu, 46 no tiem izdoti grāmatā „Miera vēstis Latvijai”, kuras ilustrāciju autore ir Ance Paula Onužāne, redaktore Vilhelmīne Jakimova un maketētāja Egija Gribuste. Grāmatā iekļauti dzejoļu autori varēja piedalīties dzejnieku Kārļa Vērdiņa un Aivara Eipura meistarklasēs.

5. – 6. klašu grupā 2. vietu šajā vecuma grupā ieguva Marta Brante (Dāvja Ozoliņa Apes pamatskolas jau 7. klases skolniece, skolotāja Sarmīte Apine).

Konkursa mērķis bija veicināt jauniešu radošo izpaušmi, interpretējot sabiedrībā notiekošos procesus, atklāt jaunus talantus, stiprināt jauniešu piederību savai valstij, pauzt attieksmi pret sabiedrībā notiekošajiem procesiem.

Ilona Skorodihina, Preiļu Galvenās bibliotēkas vadītāja, novēl: „Paldies ikvienam jaunajam autoram, kurš iesūtīja savus dzejoļus! Lai šis konkurss kalpo par atspēriena punktu vēl nopietnāk pievērsties dzejai un galvenais – turpināt rakstīt! Paldies skolotājiem, bibliotekāriem, vecākiem un konkursa atbalstītājiem!”

Sarmīte Apine,
skolotāja

Avots: Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis
Datums: 11-01-2024

Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis.-2024.-11.jan.

Preiļu GB 2024. gada pārskatu sastādīja:

Preiļu GB vadītāja	I. Skorodihina
Vadītājas vietniece	S.Trūpa
Pieaugušo literatūras nodaļas vadītāja	I.Ložda
BLN literatūras nodaļas vadītāja	S. Erta
Lietvede	M.Upeniece-Skutele
Metodiķe	E.Aleksejeva
Sistēmbibliotekāre	B. Ivdre
Mācību centra vadītāja	O.Šņepste
Galvenā bibliotekāre	A. Danilova
Galvenā bibliotekāre	M. Jeļisejeva
Galvenā bibliotekāre	Ē.Grigorjeva
Galvenā bibliotekāre	I. Rusiņa
Galvenā bibliotekāre	R. Cvetkova
Galvenā bibliotekāre	G.Egle
Vecākā bibliotekāre	L. Strode